

HANDREIKING SLOPEN & HANDHAVING BIJ ILLEGALE ASBESTSLOOP

Juli 2019

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	9
Over de Handreiking Slopen & handhaving bij Illegale Asbestsloop.....	10
Samenhang met andere handreikingen.....	10
Samenhang met andere bevoegde gezagen	10
Omgevingsdiensten	11
Lijst met afkortingen	12
DEEL 1 – SLOOPMELDING	13
1.1 Algemeen.....	14
1.2 Sloopmelding – artikel 1.26 Bouwbesluit 2012	14
1.3 Sloopmelding verplicht	14
1.4 Geen sloopmelding verplicht	14
1.5 Omgevingsvergunning activiteit slopen	15
1.6 Coördinatiefase.....	15
1.7 Procesbeschrijving.....	16
1.7.1 Indieningsvereisten sloopmelding - gegevens en bescheiden.....	16
1.7.2 Termijnen van indiening en behandeling sloopmelding	17
1.7.3 Indieningswijze sloopmelding – art. 1.27 Bouwbesluit 2012.....	18
1.7.4 Aanwezigheid bescheiden – art. 1.32 Bouwbesluit 2012.....	19
1.8 Ontvankelijkheidsprocedure	19
1.8.1 Registratie	19
1.8.2 Beoordeling van ontvankelijkheid	20
1.8.3 Het nemen van een schouw op de locatie c.q. vooroverleg.....	20
1.8.4 Kabels en leidingen.....	21
1.8.5 Ontbrekende en/of aanvullende gegevens	21
1.8.6 Sloopmelding asbest - particulier.....	21
1.9 Inhoudelijke beoordeling melding	22
1.10 Toetsgronden.....	22

1.10.1 Veiligheidsplan	22
1.10.2 Constructie Risico Inventarisatie.....	24
1.10.3 Geluidhinder	26
1.10.4 Trillinghinder.....	27
1.10.5 Stofhinder.....	28
1.10.6 Grondwaterstand.....	28
1.10.7 Bodemverontreiniging/sanering	29
1.10.8 Afhandeling sloopmelding (ontvangstbewijs) – art. 1.28 Bouwbesluit 2012... 29	29
1.10.9 Mededeling sloopwerkzaamheden – art. 1.33 Bouwbesluit 2012	30
1.10.10 Nadere voorwaarden na sloopmelding	31
1.10.11 Wijzigingen nadere voorwaarden sloopmelding – art. 1.30 Bouwbesluit 2012	33
1.10.12 Slooptechnieken.....	34
1.10.13 op basis van veiligheid toestaan/weigeren van bepaalde slooptechnieken/sloopwijze	34
1.11 Toezicht en handhaving.....	34
1.11.1 Aandachtspunten	35
1.11.2 Voorbereiding	35
1.12 Bevoegd gezag en Omgevingsdienst.....	35
1.13 Toezicht sloop.....	36
1.14 Handhaving	37
1.14.1 Bestuursrechtelijke handhaving	37
1.15 Afvalscheiding	38
1.15.1 Scheiden bouw- en sloopafval	38
1.15.2 Duurzaam slopen (hoogwaardig hergebruik)	39
1.15.3 Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval.....	41
DEEL 2 – ASBEST	43
2.1 Inleiding	44
2.2 Algemeen.....	45
2.3 Wettelijke grondslag sloopmelding	46

2.4 Actoren	46
2.5 Asbestverwijderingsbesluit 2005	46
2.6 Het doel van het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS).....	47
2.7 De rol van het LAVS	47
2.8 Betrokken partijen	48
2.9 Ascet.....	48
2.10 Certificerende Instelling.....	48
2.11 Aanbieden asbesthoudend afval door particulieren	49
2.12 Verbod op asbestdaken	50
2.13 Asbestinventarisatie.....	51
2.14 Asbestinventarisatierapport	52
2.15 Procedure asbestinventarisatierapport.....	53
2.16 Doel van de asbestinventarisatie	55
2.17 Actualiteit van het asbestinventarisatierapport.....	55
2.18 Asbestverwijdering.....	56
2.19 Gecertificeerde asbestverwijdering	56
2.20 Risicoanalyse en afbreukcriteria.....	57
2.21 Asbestvezels in toegankelijke ruimten.....	57
2.22 Risicoklassen.....	57
2.23 Verwijderen conform inventarisatierapport	58
2.24 Aantreffen van niet-gerapporteerd asbesthoudend materiaal	59
2.25 Eindbeoordeling na asbestverwijdering.....	59
2.26 Afvoer asbesthoudend materiaal	60
2.27 Het melden van asbestverwijderingswerken	61
Bijlage 1 – integrale inspectielijst	62
Bijlage 2 – Fotopagina veel voorkomende asbesthoudende toepassingen	64
DEEL 3 – HANDHAVING BIJ ILLEGALE ASBESTSLOOP	65
3.1 Inleiding	66

3.2 Algemeen	66
3.3 Voorlichting gemeente	68
3.4 Deskundigheid asbest	69
3.5 Samenvatting	69
3.6 Stroomschema	71
3.7 Organisatie van de handhaving	72
3.8 Toezicht en handhaving	73
3.9 Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden betrokken instanties	73
3.9.1 Gemeente	73
3.9.1.1 Bestuursrechtelijke handhaving	74
3.9.2 Provincie	74
3.9.3 Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie)	74
3.9.4 Politie	74
3.9.5 Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)	74
3.9.6 Openbaar Ministerie (OM)	75
3.9.7 GGD – gemeentelijke (of gewestelijke) gezondheidsdienst	75
3.10 Samenwerking	75
3.11 Overige samenwerking	76
3.12 Melden van overtredingen	76
3.12.1 Overtredingen Arbeidsomstandighedenwet	77
3.12.2 Overtredingen Bouwbesluit 2012	77
3.12.3 Overtredingen Asbestverwijderingsbesluit	78
3.13 Handhaving ten aanzien van bouwwerken	78
3.13.1 Gebods- en verbodsbepalingen	78
3.13.2 Bestuursrechtelijke handhaving	79
3.14 Grondslag voor aanschrijving toepassing bestuursdwang	80
3.14.1 Woningwet	80
3.14.2 Bouwbesluit 2012	81
3.15 rechtsmiddelen	81

3.16 Strafrechtelijke handhaving	81
3.16.1 Algemeen	81
3.16.2 Opsporingsambtenaren en hun bevoegdheden	82
3.16.3 Strafbepalingen	82
3.17 stapsgewijze handhaving	82
3.17.1 Stappenplan	82
3.17.1.1 FASE 1 - Constatering en werkwijze	82
3.17.1.2 FASE 2 - Vaststelling asbestverontreiniging.....	83
3.17.3 FASE 3 – Asbestinventarisatie naar aard en omvang van de asbestverontreiniging.....	84
3.17.1.4 Fase 4 - Opruimen	84
3.17.1.5 Fase 5 - Afronding	84
3.17.2 Toelichting werkwijze	85
3.17.2.1 Constatering van een illegale sloop waarbij asbest is vrijgekomen.....	85
3.17.2.2 De eigenaar/gebruiker is niet bereid tot asbestinventarisatie en schoonmaak.....	85
3.17.2.3 De eigenaar/gebruiker is bereid tot het opdragen van een asbestinventarisatie en schoonmaak.....	86
3.17.3 Sloopmelding niet van toepassing bij aanschrijving	86
3.18 De rol van de betrokken handhavers en externe partners	87
3.18.1 Rol bouw- en woningtoezicht	87
3.18.2 Rol politie	88
3.18.3 Rol asbestinventarisatiebedrijf en geaccrediteerd laboratorium	88
3.18.3.1 Inventarisatiebureau	88
3.18.3.2 Verantwoordelijk	88
3.18.3.3 Gemeente	88
3.18.3.4 Rapportage inventarisatiebureau	89
3.18.3.5 Uitvoering van de asbestinventarisatie	89
3.18.3.6 Visuele inspectie	90
3.18.3.7 Luchtmonsters	90
3.18.4 Rol asbestverwijderingsbedrijf	91

3.18.5 Rol GGD.....	92
3.18.6 Rol Inspectie SZW	92
3.18.7 Rol persvoorlichting (zie bijlage 2)	92
3.18.8 Rol juridische zaken	92
3.18.9 Rol certificerende instelling	92
Bijlage 1 - Checklist illegale sloop waarbij asbest is vrijgekomen	94
Bijlage 2 - Communicatie bij constatering illegale sloop met asbest bevattende materialen	96
Bijlage 3 - Voorbeeld Rapport van Bevindingen.....	97
Bijlage 4 - Voorbeeld sluitingsbevel	99
Bijlage 5 - Opheffing sluitingsbevel.....	101
Bijlage 6 - Stroomschema rol asbestverwijderingsbedrijf.....	102
ALLE LINKJES BIJ ELKAAR.....	103
Colofon	106
Verantwoording	107

INLEIDING

OVER DE HANDREIKING SLOPEN & HANDHAVING BIJ ILLEGALE ASBESTSLOOP

Deze Handreiking is bedoeld voor het bevoegd gezag. De handreiking, bestemd voor plantoetsers en inspecteurs handhaving, dient als leidraad voor de procedure rondom de behandeling van de sloopmelding c.q. omgevingsvergunning voor het verwijderen van asbest en het bouwkundig slopen. Daarnaast behandelt deze handreiking de procedure rond de illegale sloop en asbestverwijdering.

De handreiking is tot stand gekomen op initiatief van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.

De samenstelling van de handreiking is gerealiseerd door een projectgroep met specialisten op het gebied van asbest en slopen.

SAMENHANG MET ANDERE HANDREIKINGEN

Naast deze handreiking heeft de vereniging de volgende documenten samengesteld:

- Landelijke Richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid
- Handreiking Asbestcommunicatie

In december 2016 verscheen bij het IFV versie 1.0 van de **Handreiking Aanpak Asbestincidenten**. Eind 2018 is hiervan versie 1.1 verschenen.

SAMENHANG MET ANDERE BEVOEGDE GEZAGEN

Bestuursrechtelijk

Gemeente – sloopmelding

Provincie - sloopmelding

SZW, Inspectie SZW (v.h. Arbeidsinspectie)- arbeidsomstandigheden, Arbo gerelateerd

lenM, Inspectie Leefomgeving en Transport – objecten, wegen en de asbestketen

EZ, Staatstoezicht op de mijnen – mijnbouw en delfstoffen

Privaatrechtelijk

Certificerende Instellingen - procescertificaat Asbestinventarisatie of Asbestverwijdering

Raad voor Accreditatie – Accreditatie voor laboratorium

OMGEVINGSDIENSTEN

Nederland kent 29 Omgevingsdiensten of Regionale Uitvoeringsdiensten. Zij zorgen, in opdracht van gemeenten en provincies, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu. Sommige omgevingsdiensten voeren – echter alleen op uitdrukkelijk verzoek van de desbetreffende gemeente(n), nooit op eigen initiatief - extra taken uit, zoals bouw- en woningtoezicht of advisering over bijvoorbeeld energie of natuur. De omgevingsdiensten dienen voor al deze activiteiten deskundigheid in huis te hebben of anderszins beschikbaar. Ook de omgevingsdiensten moeten voldoen aan de in de gemeentelijke en provinciale verordening kwaliteit VTH vastgelegde kwaliteitscriteria.

De Rijksoverheid, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hebben bij de oprichting van de omgevingsdiensten een lijst van (minimale) taken opgesteld die omgevingsdiensten uitvoeren, het zogenaamde Basistakenpakket (BTP).

Het ketentoezicht op sloopwerkzaamheden in opdracht van bedrijven of instellingen en het milieutoezicht behoort tot het BTP. Ook het milieutoezicht bij bodemsanering, sanering van bedrijfsterreinen en lozing van grondwater bij bodemsanering en proefbronnering valt onder het BTP, evenals het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen, asbest, bouwstoffen, grond, baggerspecie of andere gevaarlijk stoffen. Het gaat hierbij om het ketengerichte milieutoezicht.

In de Wet VTH die op 14 april 2016 van kracht is geworden, is het BTP wettelijk verankerd. De omgevingsdiensten hebben hiermee echter niet de status van Bevoegd Gezag verworven. Gemeenten en in voorkomende gevallen de provincies en de Minister behouden de status van Bevoegd Gezag.

Meer informatie over de Omgevingsdiensten vindt u op www.omgevingsdienst.nl

LIJST MET AFKORTINGEN

ADK	Asbestdeskundige SC-570
AIB	Asbestinventarisatiebureau
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVB	Asbestverwijderingsbedrijf
AVB 2005	Asbestverwijderingsbesluit 2005
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Bb 2012	Bouwbesluit 2012 (ingangsdatum 1 april 2012)
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BTP	Basistakenpakket
BW	Burgerlijk Wetboek
BWT	Bouw- en woningtoezicht
CCvD	Centraal College van Deskundigen
CKI	Certificerende en Keurende Instelling
COPI	Coördinatie Plaats Incident
CRI	Constructie Risico Inventarisatie
DAV	Deskundig Asbestverwijderaar
DIA	Deskundig Asbestinventariseerder
DTA	Deskundig Toezichthouder Asbest
FCM	Fasecontrast Microscopie
GGD	Gemeentelijke (of Gewestelijke) Gezondheidsdienst
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport (voormalige Vrom-Inspectie)
I-SZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige Arbeidsinspectie)
Labo	Geaccrediteerd asbestlaboratorium (laborant)
LAVS	Landelijk Asbestvolgsysteem
Mor	Ministeriële regeling omgevingsrecht
NEN	Nederlandse norm
OLO	Omgevingsloket online
OM	Openbaar Ministerie
OD	Omgevingsdienst
OvJ	Officier van Justitie
PAK	polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
PMD	Politie Milieu Dienst (voorheen: RMT, Regionaal Milieu Team)
PMMG	Platform Milieuhandhaving Grote Gemeenten
RMT	Regionaal Milieu Team
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst (of Omgevingsdienst; diverse benamingen)
SC	Schema Certificatie
SCA	Stichting Ascet
SEM	Scanning Elektronen Microscopie
SEM/RMA	Scanning Elektronen Microscopie met Röntgen-microanalyse
SMA-rt	StoffenManager Asbest – Risicoclassificatie Techniek
V&G-plan	Veiligheids- en Gezondheidsplan
VBWTN	Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland
VROM	(voormalig ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
Wnb	Wet natuurbescherming
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Ww	Woningwet

DEEL 1 – SLOOPMELDING

1.1 ALGEMEEN

De Woningwet stelt in Hoofdstuk II voorschriften betreffende het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik en het slopen en de welstand. Voor het geheel of gedeeltelijk slopen van een bouwwerk en het verwijderen van asbest is een sloopmelding aan het bevoegd gezag verplicht. Zonder een sloopmelding is het verboden te slopen of asbest te verwijderen. De basis van deze verbodsbepaling ligt in het Bouwbesluit 2012, artikel 1.26 en verder.

1.2 SLOOPMELDING – ARTIKEL 1.26 BOUWBESLUIT 2012

Een sloopmelding wordt gedaan bij het bevoegd gezag. Dit kan langs elektronische weg zoals beschreven onder 3.3. Met de daar genoemde 'landelijke voorziening' wordt voornamelijk het Omgevingsloket online (OLO) bedoeld, hetzelfde digitale loket, waar men terecht kan voor het aanvragen van omgevingsvergunningen.

Aan de basis van de sloopmelding ligt [artikel 1.26 van het Bouwbesluit 2012](#).

1.3 SLOOPMELDING VERPLICHT

Ingevolge [artikel 1.26, lid 1 Bb 2012](#) is het verboden om zonder of in afwijking van een sloopmelding te slopen indien daarbij asbest wordt verwijderd of de hoeveelheid sloopaafval naar redelijke inschatting meer dan 10 m³ zal bedragen.

1.4 GEEN SLOOPMELDING VERPLICHT

Ingevolge [artikel 1.26, lid 2 Bb 2012](#) is het eerste lid niet van toepassing op een voornemen tot slopen dat uitsluitend bestaat uit het in het kader van de uitoefening van een bedrijf geheel of gedeeltelijke verwijderen van asbesthoudende:

- a. geklemde vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
- b. beglazingskit dat is verwerkt in de constructie van kassen;
- c. rem- en frictiematerialen;
- d. pakkingen uit verbrandingsmotoren, en
- e. pakkingen uit procesinstallaties onderscheidenlijk verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen van ten hoogste 2.250 kW.

Ingevolge [artikel 1.26, lid 3 Bb 2012](#) is het eerste lid niet van toepassing op:

1. het slopen van een seizoensgebonden bouwwerk, en
2. het slopen ingevolge een besluit op grond van [artikel 13 van de Woningwet](#) dan wel een besluit tot toepassing van bestuursdwang of oplegging van een last onder dwangsom.

Strandhuisjes die voor een beperkt aantal maanden worden geplaatst zijn een voorbeeld van een seizoensgebonden bouwwerk.

1.5 OMGEVINGSVERGUNNING ACTIVITEIT SLOPEN

Hoe moet gehandeld worden als het slopen waarvoor een sloopmelding wordt gedaan verband houdt met een activiteit waarvoor op grond van [artikel 2.1, eerste lid, of 2.2, eerste lid, van de Wabo](#) een vergunning is vereist? Bepaald is dat de sloopmelding op dezelfde wijze als de aanvraag om omgevingsvergunning moet worden ingediend; dat wil zeggen: ofwel beide elektronisch of beide niet-elektronisch. Aangegeven wordt dat in een dergelijk geval het bevoegd gezag voor de sloopmelding, het bevoegd gezag op grond van de vergunningsaanvraag is. Als het bevoegd gezag een ander bestuursorgaan is dan burgemeester en wethouders dan moet dat bevoegd gezag burgemeester en wethouders direct over de sloopmelding informeren. Dit wordt gelijktijdig meegedeeld aan de melder.

In het Asbestverwijderingsbesluit 2005 is in artikel 4 en 6 bepaald dat er geen verplichting geldt voor het inventariseren en verwijderen van waterleidingbuizen, gasleidingbuizen, rioolleidingbuizen en mantelbuizen, voor zover zij deel uitmaken van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet. Deze regeling is niet opgenomen in artikel 1.26 van het Bouwbesluit 2012. Wel dient men te voldoen aan de richtlijn [Veilig werken met asbestcementleidingen](#), het zgn. 'Rode boekje'.

1.6 COÖRDINATIEFASE

Verschillende vormen van regelgeving kunnen een relatie tot de locatie hebben. In de coördinatiefase worden al deze elementen in kaart gebracht en waar nodig op elkaar afgestemd.

Het gaat hierbij om de onderstaande onderwerpen:

- a. het bouwen van een bouwwerk;
- b. het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een beschermd monument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een beschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht;
- c. het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald;
- d. het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht;
- e. het verrichten van een andere activiteit die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving.

Toetsing van een der genoemde onderwerpen vindt plaats aan de hand van de volgende wet- en regelgeving in het kader van het aanlegvergunningstelsel:

- Vigerend bestemmingsplan,
- Erfgoedwet,
- Provinciale of gemeentelijke monumentenverordening,
- Leefmilieuverordening,
- Huisvestingswet,
- Wet ruimtelijke ordening,
- Wet Natuurbescherming.

*Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht, deze vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De provincies bepalen wat voor hun gebied wel en niet mag in de natuur. Zij zijn verantwoordelijk voor vergunningen en ontheffingen. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moet dus ook getoetst worden aan de Wet Natuurbescherming.
Meer informatie over de [Wet Natuurbescherming](#)*

1.7 PROCESBESCHRIJVING

1.7.1 INDIENINGSVEREISTEN SLOOPMELDING - GEGEVENS EN BESCHEIDEN

Ingevolge [artikel 1.26, lid 6 Bb 2012](#) dienen bij de sloopmelding de volgende gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te worden verstrekt:

- a. naam en adres van de eigenaar van het te slopen bouwwerk en indien van toepassing, van diegene die uit andere hoofde bevoegd is tot het slopen van het bouwwerk;
- b. naam en adres van diegene die de sloopwerkzaamheden zal uitvoeren, indien de uitvoerder een ander persoon is dan bedoeld onder a;
- c. adres, kadastrale aanduiding en aard van het te slopen bouwwerk of onderdeel daarvan;
- d. de data, de tijdstippen en een beschrijving van de wijze waarop het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden zal plaatsvinden;
- e. een veiligheidsplan als bedoeld in [artikel 8.7](#);
- f. een globale inventarisatie van de aard en de hoeveelheid van de afvalstoffen die naar verwachting zullen vrijkomen bij de sloopwerkzaamheden en een opgave van de voorgenomen afvoerbepemming van die stoffen
- g. indien op grond van het [Asbestverwijderingsbesluit 2005](#) een asbestinventarisatierapport is vereist, het rapport als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, onder b](#) van dat besluit dan wel een eindbeoordeling als bedoeld in [artikel 9, eerste en tweede lid](#), van dat besluit, en
- h. indien bij het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden steenachtig afval zal vrijkomen dat ter plaatse zal worden gebroken, de hoeveelheid, de naam en het adres van de eigenaar van het recyclinggranulaat.

Ad e. Aansluitend op artikel 8.2 – veiligheid in de omgeving - kan een veiligheidsplan (voorheen een sloopveiligheidsplan) een noodzaak zijn. Dit is geheel afhankelijk van de situatie van het te slopen bouwwerk of een gedeelte daarvan. Uit het veiligheidsplan moet duidelijk worden dat er veilig kan worden gesloopt, geen onnodige hinder wordt ondervonden en de veiligheid wordt gegarandeerd voor personen en omgeving (uiteraard gelden de veiligheidsmaatregelen in gelijke mate voor de sloper en zijn personeel). Het slopen of de slooplocatie inrichting mag niet verhinderen een brandveilig heenkomen van bewoners, gebruikers van belendende panden (bouwwerken waarin gevestigd zijn hotel, pension en/of waarin personen verblijven met een mindere validiteit) niet verhinderen. Vluchtwegen en/of brandvoorzieningen dienen te alle tijden vrij en toegankelijk te zijn. Een veiligheidsplan zal in dergelijke gevallen voorgelegd moeten worden aan de brandweer.

Ad g. Een asbestinventarisatierapport dient te voldoen aan artikel 22 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascert.

Ingevolge **artikel 1.26, lid 7 Bb 2012** moeten, in afwijking van het zesde lid, de gegevens, bedoeld in onderdeel b van dat lid, ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden aan het bevoegd gezag worden verstrekt.

*Deze bepaling is overeenkomstig de verplichting in artikel 42 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascert.
Het asbestverwijderingsbedrijf meldt schriftelijk aan het bevoegd gezag van het aantreffen van niet gerapporteerd asbesthoudend materiaal, en neemt dit op in het LAVS.*

Ingevolge **artikel 1.26, lid 8 Bb 2012** dient indien tijdens het slopen asbest wordt ontdekt, dat niet is opgenomen in het asbestinventarisatierapport als bedoeld in het zesde lid, onder g, het bevoegd gezag daarvan onmiddellijk in kennis te worden gesteld.

Ingevolge **artikel 1.26 lid 9 Bb 2012** kan een sloopmelding betrekking hebben op meerdere bouwwerken op hetzelfde terrein of op met elkaar samenhangende terreinen.

1.7.2 TERMIJNEN VAN INDIENING EN BEHANDELING SLOOPMELDING

Ingevolge **artikel 1.26, lid 4 Bb 2012** is bepaald dat ten minste vier weken voor de voorgenomen aanvang van de sloopwerkzaamheden de sloopmelding schriftelijk ingediend moet worden bij het bevoegd gezag. De in de eerste volzin bedoelde termijn is ten minste 5 werkdagen indien:

- a. die sloopwerkzaamheden in het kader van reparatie- of mutatieonderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd aan een asbesthoudende toepassing in een gebouw en handhaving van de termijn, bedoeld in het eerste lid, tot onnodige leegstand van het gebouw of een gedeelte daarvan zou leiden of het gebruiksgenot daarvan ernstig zou belemmeren, of;
- b. die sloopwerkzaamheden bestaan uit het anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf in zijn geheel verwijderen van geschroefde, asbesthoudende platen waarin de

asbestvezels hechtgebonden zijn, niet zijnde dakleien, of van asbesthoudende vloertegels of niet-gelijmde asbesthoudende vloerbedekking, uit een woning of bijgebouw, voor zover die woning of dat bijgebouw niet bedoeld zijn voor de uitoefening van een beroep of bedrijf en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende platen, vloerbedekking of vloertegels maximaal 35 m² per kadastraal perceel bedraagt.

De regeling onder sub b is uitsluitend bedoeld voor de bewoner c.q. gebruiker van een woning die asbesthoudend materiaal onder bepaalde condities zelf mag verwijderen.

Ingevolge **artikel 1.26, lid 5 Bb 2012** is bepaald dat, als dit naar het oordeel van het bevoegd gezag nodig is, kan worden afgeweken van de in het vierde lid bedoelde termijnen.

De verwerking en beoordeling van de sloopmelding bestaat uit de volgende stappen:

1. Ontvangst en registratie van de sloopmelding;
2. Toetsing op volledigheid van gegevens en bescheiden;
3. Beoordeling relevante wet- en regelgeving.;
4. In voorkomende gevallen dient de sloopmelding aangehouden te worden totdat aanvullende informatie is verkregen of een benodigde vergunning, op grond van andere wetgeving, is verleend;
5. Beoordeling aan de hand van de Risicomatrix en Risicoanalyse;
6. Afhankelijk van de ingediende sloopmelding, beoordeling door de constructeur;
7. Afhankelijk van de ingediende sloopmelding het houden van een vooroverleg c.q. beoordeling ter plaatse van het sloopproject.

Ad 2. Onder toetsing op volledigheid van gegevens en bescheiden vallen o.a. de beoordeling op het asbestinventarisatierapport. Het rapport dient te voldoen aan de bepalingen van artikel 22 in het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet.

*Zie voor de beoordeling van het veiligheidsplan de beschrijving in de **Landelijke richtlijn bouw- en sloopveiligheid** van VBWTN.*

Ad 4. Als de ingediende stukken onvolledig of qua informatie ontoereikend zijn, dan kan het bevoegd gezag een brief uit laten gaan aan de melder met de vraag om de melding binnen te benoemen redelijke termijn overnieuw te doen met de aanvullende stukken. De melding is in dat geval niet gedaan en de vier weken gaan weer tellen vanaf het moment van correcte melding.

1.7.3 INDIENINGSWIJZE SLOOPMELDING – ART. 1.27 BOUWBESLUIT 2012

Een sloopmelding dient overeenkomstig **artikel 1.27 Bb 2012** aan het bevoegd gezag gedaan te worden. De indiening kan als volgt plaatsvinden:

1. Een sloopmelding wordt langs elektronische weg gedaan met gebruikmaking van het elektronische formulier dat op de datum van indiening van de sloopmelding beschikbaar is via de landelijke voorziening, bedoeld in **artikel 7.6 van de Wabo**. Op die melding is **artikel 4.3, eerste en tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht** van overeenkomstige toepassing.
2. Een sloopmelding anders dan langs elektronische weg wordt gedaan met gebruikmaking van het formulier, bedoeld in **artikel 4.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht**. Indien de melding tegelijkertijd met de indiening van een aanvraag om omgevingsvergunning krachtens de **Wabo** wordt gedaan, is het aantal exemplaren dat van de melding en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden wordt ingediend gelijk aan het aantal exemplaren dat van de aanvraag om vergunning en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van **artikel 4.2, tweede en derde lid, van het Besluit omgevingsrecht** wordt ingediend. Indien de sloopmelding afzonderlijk wordt gedaan, worden deze en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden in drievoud ingediend.
3. Een sloopmelding die betrekking heeft op slopen waarbij asbest wordt verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in **artikel 4.48, onderscheidenlijk 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit**, wordt uitsluitend langs elektronische weg gedaan.

Met ingang van 1 maart 2017 is gebruik van het Landelijk Asbestvolgsysteem verplicht voor asbestinventarisatiebureaus en asbestverwijderingsbedrijven. Meer informatie over het LAVS vindt u onder www.lavsinfo.nl

1.7.4 AANWEZIGHEID BESCHIEDEN – ART. 1.32 BOUWBESLUIT 2012

Ingevolge **artikel 1.32 Bb 2012** dienen tijdens het slopen, voor zover van toepassing, de volgende bescheiden of een afschrift daarvan op het terrein aanwezig te zijn:

- a. sloopmelding;
- b. Veiligheidsplan als bedoeld in **artikel 8.7**;
- c. afschrift van een besluit ingevolge **artikel 13, 13a, of 14 van de Woningwet**, dan wel een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang dan wel last onder dwangsom;
- d. overige voor het slopen van belang zijnde vergunningen en documenten met nadere voorwaarden en ontheffingen, en
- e. indien op grond van het **Asbestverwijderingsbesluit 2005** een asbestinventarisatierapport is vereist, een asbestinventarisatierapport als bedoeld in **artikel 1, eerste lid, onder b, van het Asbestverwijderingsbesluit 2005** dan wel een afschrift van de resultaten van de eindbeoordeling als bedoeld in **artikel 9, eerste en tweede lid, van dat besluit**.

1.8 ONTVANKELIJKHEIDSPROCEDURE

1.8.1 REGISTRATIE

De ingediende sloopmelding moet worden geregistreerd in het gemeentelijke registratiesysteem.

1.8.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID

De sloopmelding moet worden gecheckt op de volgende punten:

- Is de naam en het adres van de eigenaar van het te slopen bouwwerk en indien van toepassing, van diegene die uit andere hoofde bevoegd is tot het slopen van het bouwwerk juist ingevuld?
- Is de naam en het adres van diegene die de sloopwerkzaamheden zal uitvoeren, indien de uitvoerder een ander persoon is dan bedoeld onder a juist ingevuld? *
- Is het adres, kadastrale aanduiding en aard van het te slopen bouwwerk of onderdeel daarvan juist ingevuld?
- Zijn de data, de tijdstippen en een beschrijving van de wijze waarop het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden zal plaatsvinden juist ingevuld?
- Is, indien met het oog op de lokale situatie nodig, het veiligheidsplan, bedoeld in artikel 8.2 aanwezig?
- Is een rapport van een akoestisch onderzoek, indien aannemelijk is dat de dagwaarde vanwege het uitvoeren van sloopwerkzaamheden alsmede de bij de sloopwerkzaamheden te gebruiken installaties en toestellen meer bedraagt of de maximale blootstellingsduur in dagen langer duurt dan de waarden, bedoeld in artikel 8.3 aanwezig?
- Is een rapport van een trillingenonderzoek, indien aannemelijk is dat het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden een grote trillingsterkte veroorzaakt, aanwezig?
- Is een globale inventarisatie van de aard en de hoeveelheid van de afvalstoffen die naar verwachting zullen vrijkomen bij de sloopwerkzaamheden, en een opgave van de voorgenomen afvoerbepemming van die stoffen, aanwezig?
- Is, indien op grond van het [Asbestverwijderingsbesluit 2005](#) een asbestinventarisatierapport is vereist, het rapport als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, onder b](#), van dat besluit 2005 aanwezig?
- Is, indien op grond van het [Asbestverwijderingsbesluit 2005](#) een eindbeoordeling is vereist, het rapport als bedoeld in [artikel 9, eerste en tweede lid](#), van dat besluit aanwezig?
- Is bekend de hoeveelheid en de naam en het adres van de eigenaar van recyclinggranulaat indien bij het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden steenachtig afval zal vrijkomen dat ter plaatse zal worden gebroken?

** De bedoelde gegevens dienen ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden aan het bevoegd gezag verstrekt te worden!*

1.8.3 HET NEMEN VAN EEN SCHOUW OP DE LOCATIE C.Q. VOOROVERLEG

Om een inhoudelijk juist beeld te krijgen van de sloopmelding voor het geheel of gedeeltelijk slopen van het bouwwerk van complexe en/of risicovolle sloopprojecten, wordt aanbevolen dat ter plaatse een schouw of nader onderzoek, evenals een vooroverleg wordt ingesteld. Deze schouw of het nader onderzoek kan leiden tot het stellen van nadere eisen.

1.8.4 KABELS EN LEIDINGEN

Beoordeling van de aanwezigheid van kabels, leidingen en trafohuisjes en –kasten in en om de slooplocatie. De sloopwijze aanpassen op de aanwezigheid.

Informatie over de ligging van ondergrondse kabels en leidingen kan worden opgevraagd bij het **kadaster**.

1.8.5 ONTBREKENDE EN/OF AANVULLENDE GEGEVENS

De melder van de sloopmelding meldt zijn voornemen tot slopen ten minste vier weken voor de voorgenomen aanvang van het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden. Indien uit de geleverde gegevens en bescheiden blijkt dat er gegevens en bescheiden ontbreken of dat de gegevens en bescheiden onvoldoende informatie verstrekken, dan stelt het bevoegd gezag de melder in de gelegenheid de ontbrekende informatie te leveren. Dit gebeurt schriftelijk door middel van de ontvangstbevestiging, waarbij wordt aangegeven welke van de onder 5.2 genoemde aspecten/stukken – voor zover van toepassing – ontbreken dan wel onvoldoende informatie bevatten.

Het aanleveren van de gevraagde informatie dient binnen de eerder genoemde termijn van 4 weken plaats te vinden. Ook deze voorwaarde wordt in genoemde brief vermeld.

Indien aan deze voorwaarde niet wordt voldaan, moet het bevoegd gezag schriftelijk aan de melder mededelen, dat de benodigde melding niet is gedaan.

*Indien de gevraagde gegevens of bescheiden niet binnen de gestelde termijn worden geleverd, is er geen sprake van een melding. Als desondanks wordt overgegaan tot sloop, is daarmee overtreding van **artikel 1.26** een feit. In dat geval treedt het bevoegd gezag handhavend op, op grond van **artikel 1b, lid 5 van de Woningwet**.*

1.8.6 SLOOPMELDING ASBEST - PARTICULIER

Asbest verwijderen door bewoner/gebruiker woning op grond van het **Bouwbesluit 2012**.

Ingevolge **artikel 1.26, lid 4b** mogen de navolgende sloopwerkzaamheden uitgevoerd worden door de bewoner/gebruiker van de woning:

- In zijn geheel verwijderen van geschroefde, asbesthoudende platen waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn, niet zijnde dakleien, of
- asbesthoudende vloertegels of niet-gelijmde, asbesthoudende vloerbedekking, uit een woonfunctie of nevenfunctie daarvan, voor zover die woonfunctie of nevenfunctie niet bedoeld zijn voor de uitoefening van een beroep of bedrijf en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende platen, vloerbedekking of vloertegels maximaal 35 m² per kadastraal perceel bedraagt;

1.9 INHOUDELIJKE BEOORDELING MELDING

Sinds 1 april 2012 wordt voor een bouwkundige sloop een sloopmelding gedaan. Dit komt voort uit het Bouwbesluit 2012.

Het Sloopprotocol binnen het Integraal Toetsings Protocol is gebaseerd op het Bouwbesluit 2012. Via de website toetsingsprotocol.nl zijn de volgende documenten beschikbaar:

- Toezichtmatrix met urenraming sloop;
- Checklist voor de sloopfase;
- Uitwerking toetsmomenten naar diepgang sloopfase.

Deze documenten kunnen worden gebruikt voor het opstellen van handhavingsbeleid m.b.t. sloop, en kunnen in de praktijk worden toegepast bij het toezicht op meldingsplichtige activiteiten sloop volgend afdeling 1.7 (Procedure sloopwerkzaamheden) van het Bouwbesluit 2012.

De procedure is in de volgende hoofdgroepen ingedeeld :

- 1. Sloopmelding**
 - ontvankelijkheid
 - aanvullende bescheiden
 - beoordelen of nadere voorwaarden gesteld moeten worden
 - beoordelen of sprake is van een correcte melding en afhandeling
- 2. Toezicht**
 - voorbereiding
 - controle werkzaamheden
 - handhaving

1.10 TOETSGRONDEN

Hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit 2012 handelt over het voorkomen van onveilige situaties en het beperken van hinder tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden.

Het aansturingsartikel in Afdeling 8.1 geeft dit als volgt weer:

1. De uitvoering van bouw- en sloopwerkzaamheden is zodanig dat voor de omgeving een onveilige situatie of voor de gezondheid of bruikbaarheid nadelige hinder zoveel mogelijk wordt voorkomen. (Communicatie daarover kan helpen om hinder en schade te voorkomen en kan zodoende via de nadere voorwaarden worden vereist.)
2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door toepassing van de voorschriften in deze afdeling.

1.10.1 VEILIGHEIDSPLAN

De op grond van de **artikelen 8.2 tot en met 8.6** te treffen maatregelen worden op aanwijzing van het bevoegd gezag vastgelegd in een veiligheidsplan. Deze maatregelen hebben betrekking op:

- a. ten minste een tekening waaruit de bouw- of sloopplaatsinrichting blijkt met:
 - 1 de toegang tot de bouw- of sloopplaats inclusief begrenzing, afscheiding en afsluiting van de bouw- of sloopplaats;

- 2 de ligging van het perceel waarop gebouwd of gesloopt wordt en de omliggende wegen en bouwwerken;
 - 3 de situering van het te bouwen of te slopen bouwwerk;
 - 4 de aan- en afvoerwegen;
 - 5 de laad-, los- en hijszones;
 - 6 de plaats van bouwketen;
 - 7 de in of op de bodem van het perceel aanwezige leidingen;
 - 8 de plaats van machines, werktuigen en ander hulpmaterieel en opslag van materialen;
 - 9 de bereikbaarheid van bluswater- en andere veiligheidsvoorzieningen;
- b. gegevens en bescheiden over de toe te passen bouw- of sloopmethodiek en de toe te passen materialen, materieel, hulp- en beveiligingsmiddelen bij de bouw- of sloopwerkzaamheden;
- c. indien een bouwput wordt gemaakt:
1. de hoofdopzet van de verticale bouwputafscheiding en de bouwputbodem;
 2. de uitgangspunten voor een bemalingsplan;
 3. de uitgangspunten voor een monitoringsplan ter voorkoming van schade aan naburige bouwwerken;
- d. een rapport van een akoestisch onderzoek, indien aannemelijk is dat de dagwaarde vanwege het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden meer bedraagt of de maximale blootstellingsduur in dagen langer duurt dan de waarden, bedoeld in [artikel 8.3, tweede en derde lid](#), of indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan de beleidsregels als bedoeld in [artikel 8.3, vierde lid](#);
- e. een rapport van een trillingenonderzoek, indien aannemelijk is dat het uitvoeren van de bouw- of sloopwerkzaamheden een grotere trillingssterkte veroorzaakt dan de trillingssterkte bedoeld in [artikel 8.4, eerste lid](#).

Het bevoegd gezag kan, in het kader van het veiligheidsplan, nadere voorwaarden opleggen ten aanzien van het voorkomen van schade en hinder aan belendende percelen ten gevolge van het gebruik van slooptechnieken. In bijvoorbeeld binnenstedelijke gebieden waar bouwwerken staan die gezien hun leeftijd of de staat waarin zij verkeren bescherming behoeven. Een voorbeeld daarvan zijn monumentale panden die erg gevoelig zijn voor grondwateronttrekking, exceptioneel geweld van sloophamers en andere slooptechnieken. Monitoring van de bouwwerken kan een logisch gevolg zijn als voorwaarde, of andere passende voorzieningen, zoals het verstevigen van de bouwwerken.

De afscheiding en afsluiting van het bouw- of sloopterrein moet zodanig zijn dat onbevoegden (zoals spelende kinderen) van het terrein worden geweerd.

Eén van de nadere voorwaarden kan zijn het waarborgen van nabijgelegen bouwwerken. Waarborging kan blijken uit het opstellen van een Constructie Risico Inventarisatie (CRI).

Het geheel of gedeeltelijk slopen van een bouwwerk moet op een veilige wijze gebeuren. De bescherming van de nabijgelegen bouwwerken moet gewaarborgd zijn. Het veilig slopen en het waarborgen van de bescherming van nabijgelegen bouwwerken en/of het voorkomen of beperken van hinder kan alleen maar plaatsvinden als er voldoende afspraken zijn gemaakt tussen partijen onderling. Deze afspraken moeten worden vastgelegd in een document(en). Partijen die hierbij betrokken moeten zijn, zijn in ieder geval de melder van de sloopmelding, sloper, bouwkundig constructeur en de gemeente.

De sloopmelding kan betrekking hebben op:

- het slopen in de oude binnenstad van een gemeente;
- het slopen van een pand(en) gelegen naast belendende panden;
- het slopen van diepe kelders;
- het slopen van hoogbouw.

Door zowel het laten uitvoeren van een Constructie Risico Inventarisatie als door de wijze waarop wordt gesloopt, is te beoordelen of borging van de veiligheid mogelijk en gegarandeerd is.

Om de veiligheid te borgen moeten de volgende stappen worden genomen:

- het uitvoeren van een Constructie Risico Inventarisatie;
- beoordeling van het sloopplan om vast te stellen of de veiligheid tijdens het slopen is gewaarborgd;
- beoordeling van het sloopplan om vast te stellen of de bescherming van nabijgelegen bouwwerken in verband met het slopen is gewaarborgd;
- bij onvoldoende waarborging van de bescherming van de nabijgelegen bouwwerken moeten nadere voorwaarden worden gesteld die waarborging mogelijk maken, in de vorm van een stut- en stempelplan.

Er zijn omstandigheden waarbij het gebruik van een sloopkogel toegepast wordt. Hierbij wordt een zware stalen bal aan een ketting, die is opgehangen aan een kraan, met kracht tegen het te slopen object geslingerd. Metselwerk, hout en glas zullen daardoor afbreken. Onnodig te zeggen dat het een uiterst oncontroleerbare handeling betreft. Puin en glas spettert bij de inslag van de sloopkogel in het rond waardoor een zeer onveilige situatie kan ontstaan. Voorts ontstaat in ieder geval trillinghinder. Geluidhinder bij inslag van de sloopkogel is mogelijk. Deze methode dient derhalve vermeden te worden. Door het stellen van voorwaarden kan dit worden bewerkstelligd.

1.10.2 CONSTRUCTIE RISICO INVENTARISATIE

Een Constructie Risico Inventarisatie (CRI) is noodzakelijk bij sloopwerkzaamheden waarbij de veiligheid en de bescherming van nabijgelegen bouwwerken gewaarborgd moet worden. Daarbij kan gedacht worden aan het slopen in een oude binnenstad, het slopen van een pand(en) gelegen naast belendende panden, het slopen van diepe kelders of het slopen van hoogbouw. Een CRI moet uit de volgende onderdelen bestaan:

- beoordeling van de situatie na het raadplegen van bouwdoSSIERS en bouwtekeningen;
- beoordeling constructie opbouw belendingen;
- beoordeling constructie van het te slopen pand(en);
- beoordeling bodemopbouw en grondwaterstand;
- beoordeling sloopvolgorde;
- bepalen van constructieve hulpmiddelen (stut- en stempelplan);
- het stellen van voorwaarden.

Uit de beschikbare bouwgegevens, zoals bouwtekeningen van het te slopen pand en de belendingen, moet duidelijk worden hoe de constructie van het te slopen pand en de belendingen is opgebouwd en hoe de stabiliteit is verkregen. Risico's moeten worden afgewogen. Beoordeeld zal moeten worden of een bepaalde sloopvolgorde moet worden geadviseerd en of een zogenaamd stut- en stempelplan, evenals een veiligheidsplan, moet worden opgelegd.

Vervolgens moeten de verzamelde gegevens en informatie ter plaatse worden gecontroleerd. Tijdens de schouw moeten het slooppand en de belendingen worden gecontroleerd op scheurvorming, zettingen, scheefstand en andere onvolkomenheden. In overleg met de betrokken partijen (opdrachtgever, sloper, architect en constructeur) moeten definitieve conclusies getrokken worden. Zo nodig moeten het sloopplan en het stut- en stempelplan aangepast worden.

Voor scheefstand van de belendende panden wordt geadviseerd een minimum van $1/300$ x de hoogte aan te houden. Vervolgens moet rekening worden gehouden met schijfwerking van de verdiepingsvloeren van de belendingen. De horizontale krachten ter plaatse van deze vloeren moeten afgevoerd worden via horizontale balken naar de stempels. Houten wiggen moeten de optredende horizontale verplaatsingen minimaliseren.

Bij het ontwerpen van een stut- en stempelplan moet rekening gehouden worden met het tijdstip van het aanbrengen van deze stempels in verband met het te slopen pand(en). De stutten en/of stempels mogen geen belemmering vormen voor en tijdens het slopen en het bouwen, op het door sloop vrijgekomen perceel. Tijdens de sloopwerkzaamheden mag geen puin of ander sloopmateriaal op de stempelconstructie vallen. Ongewenste belasting op de stempelconstructie leidt tot instabiliteit van de constructie. Vervolgens is het van belang, dat tijdens de nieuwbouw de constructie niet voortdurend in de weg staat. Het verplaatsen of overnemen van stempels veroorzaakt altijd extra spanningen en zettingen bij de belendende panden.

Het beoordelen van de bestaande funderingen van het te slopen pand(en) is niet altijd mogelijk. In de sloopmelding kan de voorwaarde worden opgenomen dat er na de bovengrondse sloop een inspectie en beoordeling van de fundering moet plaatsvinden.

Door de deskundigen zal beoordeeld moeten worden of gehele of gedeeltelijke verwijdering van de funderingsresten geoorloofd is. Na inzicht te hebben verkregen in de toestand van de fundering van de belendingen kan de sloopvolgorde en sloopwijze beoordeeld worden. Het is niet uitgesloten dat het slopen van de funderingen in fasen (stap voor stap verwijderen) moet plaatsvinden en dat er een extra gronddekking noodzakelijk is.

Als voor het verwijderen van de fundering en/of kelders een (open of bron)bemaling noodzakelijk is, zal vooraf een bemalingsplan ter goedkeuring voorgelegd moeten worden. In

het bemalingsplan moet aandacht besteed worden aan bijvoorbeeld de toepassing van peilbuizen en/of retourbemaling. Het bemalingsplan kan stellen dat het plaatsen van damwanden noodzakelijk is. Berekeningen, tekeningen en een werkplan van de te plaatsen damwand(en) moeten ter goedkeuring worden voorgelegd en besproken. Bij het aanbrengen van de damwand(en) moet extra aandacht worden besteed aan mogelijke zetting en/of scheurvorming van de belendingen.

In verband hiermee wordt verwezen naar de [Landelijke richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid](#), versie 1.2, die in augustus 2018 is verschenen bij de Vereniging.

1.10.3 GELUIDHINDER

Tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden kan lawaai worden veroorzaakt en daardoor hinder ontstaan voor de omgeving. Tot op zekere hoogte mag van de omgeving worden verwacht dat deze tijdelijke hinder wordt geduld.

Artikel 8.3 van het Bouwbesluit 2012 geeft hierover het volgende aan:

1. Bedrijfsmatige bouw- of sloopwerkzaamheden worden op werkdagen en op zaterdag tussen 7.00 uur en 19.00 uur uitgevoerd.
2. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid worden de in tabel 8.3 aangegeven dagwaarden en de daarbij behorende maximale blootstellingsduur niet overschreden.

Dagwaarde	≤ 60 dB(A)	> 60 dB(A)	> 65 dB (A)	> 70 dB(A)	> 75 dB(A)	> 80 dB(A)
Maximale blootstellingsduur	onbeperkt	50 dagen	30 dagen	15 dagen	5 dagen	0 dagen

3. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het eerste en tweede lid. Onverkort het gestelde in de ontheffing, wordt bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden gebruik gemaakt van de best beschikbare stille technieken.
4. Indien het bevoegd gezag met betrekking tot het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden beleidsregels als bedoeld in **artikel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht** heeft vastgesteld, is in afwijking van het derde lid geen ontheffing vereist indien het uitvoeren van de werkzaamheden voldoet aan die beleidsregels en het bevoegd gezag ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van die werkzaamheden in kennis is gesteld van de aanvang van de werkzaamheden.

De dagwaarde in de bovenstaande tabel wordt bepaald overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai. Deze handleiding is te downloaden via de Rijksoverheid. Voor de link verwijzen wij naar de 'Alle linkjes bij elkaar' aan het eind van deze handreiking.

Uit de tabel volgt dat naarmate de bouw- en sloopwerkzaamheden meer geluid veroorzaken, het aantal dagen afneemt waarop die werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. Voor activiteiten die een dagwaarde veroorzaken van meer dan 60 dB(A) zijn ten hoogste 50 dagen beschikbaar, waarvan maximaal 30 dagen de dagwaarde hoger dan 65 dB(A) mag zijn. Van deze 30 dagen mag de dagwaarde maximaal 15 dagen hoger zijn dan 70 dB(A). De

waarde mag maximaal 5 dagen tussen 75 en 80 dB(A) bedragen. Een dagwaarde boven 80 dB(A) is niet toegestaan.

Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag ontheffing verlenen van het eerste lid. Dit kan zowel betekenen dat een (tijdelijke) ontheffing van de maximale dagwaarde wordt verleend als wel dat ontheffing wordt verleend van de verplichting om uitsluitend te slopen en te bouwen op werkdagen en op zaterdag tussen 7:00 uur en 19:00 uur. Bij een ontheffing waarbij op werkdagen of op zaterdag tussen 19:00 uur en 7:00 uur, of op zondag of feestdagen mag worden gewerkt moet de bouwer of sloper altijd gebruik maken van de akoestisch gezien best beschikbare stille technieken en de meest gunstige werkwijze.

Met ontheffing kan dus ook gebruik worden gemaakt van toestellen en installaties die dag en nacht in bedrijf zijn, zoals grondwaterpompen.

De meest gunstige werkwijze betekent bijvoorbeeld ook dat bij de uitvoering van de werkzaamheden een bepaalde indeling van het terrein moet worden aangehouden, of een gunstige bouw- of sloopvolgorde gehanteerd, met als doel de geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk te vermijden.

Voor werkzaamheden met een dagwaarde van ten hoogste 60 dB(A) is ongeacht het tijdstip van de werkzaamheden dus nooit een ontheffing nodig. Er moet ook in dergelijke gevallen uiteraard rekening worden gehouden met het burenrrecht.

Het derde lid bepaalt dat de in de tabel opgenomen dagwaarden gelden op de gevel van geluidsgevoelige gebouwen en op de grens van geluidsgevoelige terreinen. Geluidsgevoelige gebouwen zijn zowel woningen als gebouwen die op grond van [artikel 1 van de Wet geluidhinder](#) worden aangemerkt als andere geluidgevoelige gebouwen. Hieronder vallen onder meer onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en medische kinderdagverblijven. Voor het begrip «geluidgevoelige terreinen» is eveneens verwezen naar de Wet geluidhinder.

1.10.4 TRILLINGHINDER

Er kan bij bouw- en sloopwerkzaamheden sprake zijn van trillinghinder.

Het gaat er bij het voorkomen van trillinghinder vooral om dat continue trillingen niet voelbaar mogen zijn. Dergelijke continue trillingen worden doorgaans veroorzaakt door stationaire installaties zoals compressoren. Bij niet continue trillinghinder valt bijvoorbeeld te denken aan het aan- en afrijden van vrachtwagens voor het bevoorraden van het bouwterrein en het afvoeren van sloopafval van het sloopterrein. Niet alle bouw- en sloopwerkzaamheden zullen trillinghinder veroorzaken.

Artikel 8.4 van het Bouwbesluit schrijft hierover het volgende:

1. Trillingen veroorzaakt door het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden bedragen in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in [artikel 1 van de Wet geluidhinder](#) en in verblijfsruimten als bedoeld in [artikel 1.1, onderdeel d, van het Besluit geluidhinder](#) niet meer dan de trillingsterkte, genoemd in tabel 4 van de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B «Hinder voor personen in gebouwen» 2006.
2. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van de trillingsterkte, bedoeld in het eerste lid.

Trillinghinder. Naast geluidhinder kan er ook sprake zijn trillinghinder. Het gaat er bij het voorkomen van trillinghinder vooral om dat continue trillingen niet voelbaar mogen zijn. Dergelijke continue trillingen worden doorgaans veroorzaakt door stationaire installaties zoals compressoren. Bij niet continue trillinghinder valt bijvoorbeeld te denken aan het aan- en afrijden van vrachtwagens voor het bevoorraden van het bouwterrein en het afvoeren van sloopafval van het sloopterrein. Niet alle bouw- en sloopwerkzaamheden zullen trillinghinder veroorzaken.

Om te kunnen bepalen wat de trillingsterkte in een gebouw of ruimte is, is het nodig in het gebouw metingen uit te voeren. Als hieraan door de gebruiker geen medewerking wordt verleend en het daardoor niet mogelijk is de trillingsterkte vast te stellen dan kan de gebruiker uiteraard ook geen bezwaar maken tegen trillinghinder.

Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van de bedoelde waarden. Dit kan het geval zijn indien trillingen zoals discontinue, intermitterende of sporadisch voorkomende trillingen (bijvoorbeeld door transportactiviteiten) boven de waarden in de onder punt 1 genoemde tabel 4 uitgaan. Bij het aanpassen van de maximale trillingsterkte kan het bevoegd gezag bijvoorbeeld aansluiten bij de [Handreiking industrielawaai en vergunningverlening 2005](#).

1.10.5 STOFHINDER

Tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden worden maatregelen getroffen om visueel waarneembare stofverspreiding buiten het bouw- en sloopterrein te voorkomen.

Sloopwerkzaamheden, waaronder het transport, het bewerken, laden of lossen van bijvoorbeeld puin en granulaat of andere afvalstoffen, op de sloopplaats worden zodanig uitgevoerd dat stofverspreiding naar de omgeving wordt voorkomen. Er wordt gedacht aan maatregelen zoals afdekking, aanleg van windreductie-schermen, nat of schoonhouden van het terrein en sproeien tijdens het slopen. (Bron: Bouwbesluit 2012, artikel 8.5 Stofhinder)

1.10.6 GRONDWATERSTAND

Op grond van het publiekrechtelijk belang moet de veiligheid van andere bouwwerken rondom bouwputten gewaarborgd zijn. Mocht, ondanks dat er de nodige maatregelen zijn genomen om de veiligheid te waarborgen, toch schade ontstaan, dan is deze schade van privaatrechtelijke aard.

[Artikel 8.6 van het Bouwbesluit](#) omschrijft dit als volgt:

Het bemalen van bouwputten, leidingsleuven en andere tijdelijke ontgravingen ten behoeve van bouwwerkzaamheden leidt niet tot een zodanige wijziging van de grondwaterstand dat gevaar kan ontstaan voor de veiligheid van belendingen.

De hoeveelheid aan de bodem te onttrekken water is daarbij doorslaggevend. Zowel voor het mogen bemalen van een bouwput als voor het mogen lozen van het opgepompte grondwater kan een vergunning of melding op grond van de Waterwet nodig zijn ([Artikel 6.16 Waterwet](#)). Uit een grondwateronderzoeksrapport moet blijken dat de veiligheid van andere gebouwen gewaarborgd is.

1.10.7 BODEMVERONTREINIGING/SANERING

Bij de beoordeling van de sloopmelding zal automatisch op de milieukaart gekeken moeten worden of het historisch gebruik van het bouwwerk(en) aanleiding geeft tot nader overleg met de milieudienst. Wanneer de afdeling milieu aangeeft dat er sprake is van bodemverontreiniging, dan moeten zo nodig afspraken worden gemaakt met de indiener van de sloopmelding.

Met de afdeling milieu kan vervolgens worden afgesproken hoe en wanneer de bodemverontreiniging wordt aangepakt, en hoe men dit kan afstemmen met de sloop.

Het is een kwestie van afstemmen binnen de organisatie, om na de sloopmelding deze voorwaarde aan de indiener van de sloopmelding, op te leggen.

Wanneer grondverzet plaatsvindt tijdens sloopwerkzaamheden op een plaats met ernstige bodemverontreiniging, dient vooraf een plan van aanpak te worden opgesteld. Dit plan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag. Er wordt geadviseerd vooraf contact op te nemen met het bevoegd gezag in verband met het opstellen van het plan van aanpak.

Het 'trekken' van heipalen kan zoute kwel opleveren. In sommige delen van ons land zijn er ondergrondse natuurlijke zoutwaterlagen. Deze lagen worden door kleilagen gescheiden van zoetwaterlagen. De zoetwaterlagen maken vaak deel uit van het natuurlijk drinkwaterareaal. Heipalen worden vaak dwars door deze waterlagen heengeslagen. Omdat de meeste palen via een grondverdringend principe worden ingebracht dan zal er geen vermenging van beide waterlagen ontstaan. Wanneer een dergelijke paal eruit getrokken wordt, ontstaat een doorgaand verticaal gat door de water- en kleilagen. Het zoute water kan dan in de zoetwaterlaag binnendringen, waardoor dit water ongeschikt wordt voor consumptie. De waterschappen moeten dan hoge kosten maken om dit water te zuiveren. In veel keuren van waterschappen is daarom een verbod opgenomen om heipalen te trekken. De palen mogen wel boven de laagst bekende grondwaterstand worden afgeknepen. Vooraf inmeten en deze data op een terugvindbare plaats opslaan, valt aan te raden.

Er kan zo nodig een verbod worden uitgevaardigd door het bevoegd gezag middels het stellen van een voorwaarde.

Slopen tot de fundering levert geen problemen op, maar vanaf de bodem/fundering zal eerst afstemming met bevoegd gezag **Wet bodembescherming (Wbb)** moeten plaatsvinden, omdat niet gegraven mag worden in (potentieel) verontreinigde grond volgens de Wbb.

In het plan van aanpak kan het volgende worden opgenomen:

- De te ontgraven objecten (bijvoorbeeld funderingen);
- De wijze van uitvoeren;
- De wijze waarop milieu-hygiënisch toezicht wordt gehouden;
- Te treffen veiligheidsmaatregelen;
- De wijze waarop de eindsituatie wordt vastgelegd.

1.10.8 AFHANDELING SLOOPMELDING (ONTVANGSTBEWIJS) – ART. 1.28 BOUWBESLUIT 2012

Overeenkomstig het bepaalde in **artikel 1.28 Bb 2012** krijgt de melder door of namens het bevoegd gezag een bewijs van ontvangst toegezonden of uitgereikt, waarin de datum van ontvangst is vermeld.

Die ontvangstbevestiging is van belang omdat de termijn die op grond van [artikel 1.26 Bb 2012](#) gelegen moet zijn tussen het doen van een sloopmelding en de feitelijke aanvang van de gemelde sloopwerkzaamheden, begint op het moment van indiening van de melding.

Wanneer echter het bevoegd gezag binnen de bedoelde termijn vaststelt, dat de ingediende gegevens (cf. [art. 1.26 lid 6 Bb 2012](#)) ontoereikend zijn en de melder daarover binnen die termijn schriftelijk informeert en in de gelegenheid stelt de gegevens aan te vullen of te corrigeren, wordt de melding aangehouden tot deze is aangevuld binnen een schriftelijk mede te delen redelijke termijn.

Indien het bevoegd gezag verzuimd om een ontvangstbewijs aan de indiener van de sloopmelding toe te zenden of uit te reiken, dan mag, na de gestelde termijn van 4 weken, begonnen worden met de werkzaamheden.

1.10.9 MEDEDELING SLOOPWERKZAAMHEDEN – ART. 1.33 BOUWBESLUIT 2012

Ingevolge [artikel 1.33 Bb 2012](#) is bepaald dat aan het bevoegd gezag wordt medegedeeld de aanvang en beëindiging van de sloopwerkzaamheden om tijdig toezicht uit te oefenen op de uitvoering van de werkzaamheden, het ontvangen van de resultaten van de eindbeoordeling asbestverwijdering en de aard, hoeveelheden en bestemming van vrijgekomen afvalstoffen.

1. Het bevoegd gezag wordt ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in [artikel 1.26 \(Bouwbesluit\)](#), schriftelijk van de aanvang van die werkzaamheden in kennis gesteld door degene die de sloopwerkzaamheden gaat uitvoeren.
2. Indien bij de sloopwerkzaamheden asbest wordt verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in [artikel 4.48](#), onderscheidenlijk [artikel 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#), voert degene die de sloopwerken gaat uitvoeren, in afwijking van het eerste lid, ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in [artikel 1.26 \(Bouwbesluit\)](#), de datum van aanvang in het LAVS in.
3. Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de eerste werkdag na de dag van beëindiging van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in [artikel 1.26 \(Bouwbesluit\)](#) van de beëindiging van die werkzaamheden in kennis gesteld door degene die de werkzaamheden heeft uitgevoerd.
4. Indien bij de sloopwerkzaamheden asbest is verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in [artikel 4.48](#), onderscheidenlijk [artikel 4.53a van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#), voert degene die de sloopwerkzaamheden heeft uitgevoerd, in afwijking van het derde lid, uiterlijk de eerste werkdag na beëindiging van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in [artikel 1.26 \(Bouwbesluit\)](#), de datum van beëindiging in het LAVS in.
5. Op verzoek van het bevoegd gezag overlegt degene die de sloopwerkzaamheden als bedoeld in [artikel 1.26 \(Bouwbesluit\)](#) heeft uitgevoerd, binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn na beëindiging van de werkzaamheden, een opgave van de aard en de hoeveelheid van de bij de werkzaamheden vrijgekomen afvalstoffen en van de afvoerbestemming van die stoffen.
6. Indien bij de sloopwerkzaamheden asbest is verwijderd dat is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A als bedoeld in [artikel 4.48](#), onderscheidenlijk [4.53a, van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#), voert degene die de sloopwerkzaamheden heeft uitgevoerd, in afwijking van het vijfde lid binnen twee weken nadat de eindbeoordeling is

verricht, in het LAVS een bewijs in van de afvoer van het asbestafval, onder opgave van gewicht en van de afvoerbepemming van het asbestafval.

Sinds 1 maart 2017 is gebruik van het Landelijks Asbestvolgsysteem (LAVS) verplicht. Bij een asbestinventarisatie zijn de volgende handelingen noodzakelijk:

- Het asbestinventarisatiebedrijf meldt uiterlijk twee werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de begintijd en de eindtijd van de asbestinventarisatie in het LAVS.
- Het asbestinventarisatiebedrijf meldt wijzigingen van de begintijd en de eindtijd van de asbestinventarisatie onmiddellijk in het LAVS.
- Het asbestinventarisatiebedrijf meldt de projectgegevens in het LAVS indien de opdrachtgever dit niet heeft gedaan.
- Na ondertekening door de technisch eindverantwoordelijke van het asbestinventarisatierapport worden de gegevens van de uitgevoerde asbestinventarisatie ingevoerd en opgeslagen in het LAVS.

De meldingen worden gedaan via <https://www.asbestvolgsysteem.nl>. Inloggen kan via eHerkenning, niveau 2.

1.10.10 NADERE VOORWAARDEN NA SLOOPMELDING

Het bevoegd gezag stelt na een sloopmelding nadere voorwaarden op aan het slopen, indien deze noodzakelijk zijn voor het voorkomen of beperken van hinder, of van een onveilige situatie tijdens het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden.

Om onveilige situaties tijdens bouw- en sloopwerkzaamheden en/of letsel van personen te voorkomen kunnen aanvullende maatregelen worden voorgeschreven, naast de verplichtingen zoals genoemd in [artikel 8.2 van het Bb 2012](#):

Bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden worden maatregelen getroffen ter voorkoming van:

- a. letsel van personen op een aangrenzend perceel of een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen;
- b. letsel van personen die het bouw- of sloopterrein onbevoegd betreden, en
- c. beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere al dan niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen.

Ook ingevolge [artikel 1.29 Bb 2012](#) kunnen nadere voorwaarden opgelegd worden aan het slopen, sloopafval en mededeling beëindiging werkzaamheden:

1. Het bevoegd gezag kan na een sloopmelding als bedoeld in [artikel 1.26 \(Bb 2012\)](#) nadere voorwaarden opleggen aan het slopen indien deze noodzakelijk zijn voor het voorkomen of beperken van hinder of van een onveilige situatie tijdens het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden.
2. Het bevoegd gezag kan na een sloopmelding als bedoeld in [artikel 1.26 \(Bb 2012\)](#) tevens nadere voorwaarden opleggen over:
 - a. het scheiden van en het op de sloopplaats gescheiden houden van het sloopafval in fracties, en
 - b. de wijze waarop de mededeling als bedoeld in [artikel 1.33, tweede lid \(Bb 2012\)](#), wordt gedaan.
3. Het is verboden in strijd te handelen met de nadere voorwaarden, bedoeld in het eerste en het tweede lid.

Ten aanzien van punt 1 kan het volgende worden verduidelijkt: Het voorkomen of beperken van hinder of van een onveilige situatie kan ook betrekking hebben op asbest, waarbij het bevoegd gezag op de hoogte moet worden gebracht. Aan het gegeven van 'beschadigd asbestverdacht materiaal, zijnde niet-hechtgebonden', en het 'aantreffen van niet-gerapporteerd asbesthoudend materiaal', kan het bevoegd gezag nadere voorwaarden stellen. Nadere informatie wordt beschreven in [artikel 21 en artikel 42 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering](#) dat is vastgesteld door de Stichting Ascet.

Nadere voorwaarden kunnen opgelegd worden indien er sprake is van een onveilige situatie tijdens de sloopwerkzaamheden. Door het ondeskundig slopen van het bouwwerk of een gedeelte daarvan kan een situatie ontstaan welke een gevaar oplevert voor het bouwwerk zelf, de omgeving, personen die zich op de slooplocatie bevinden, beschadiging dan wel belemmering van wegen, werken of roerende zaken.

Ondeskundig slopen kan plaatsvinden door dat met slooptechnieken- en materieel wordt gewerkt die niet toereikend zijn voor het te slopen bouwwerk, waardoor bijvoorbeeld instortingsgevaar van het bouwwerk of een gedeelte daarvan mogelijk is.

Het gebruik van gemotoriseerd materieel, welke een aanzienlijk eigen gewicht hebben, en ingezet worden op bijvoorbeeld vloeren of dakconstructies van een bouwwerk (denk aan een bobcat), dienen vooraf aan het bevoegd gezag ter beoordeling voorgelegd te worden.

Een andere vorm van hinder is stofvorming. Alle sloopwerkzaamheden, waaronder het transport, het bewerken, laden of lossen van bijvoorbeeld puin en granulaat of andere afvalstoffen, op de sloopplaats zodanig worden uitgevoerd dat stofverspreiding naar de omgeving wordt voorkomen. Deze stofverspreiding kan voorkomen of gereduceerd worden door het nemen van maatregelen zoals afdekking, aanleg van windreductieschermen, nat- of schoonhouden van het terrein en sproeien tijdens het slopen.

Ten aanzien van punt 2a kan het volgende worden opgemerkt:

Wanneer funderingsmateriaal in aanraking is geweest met bodemverontreiniging dient dit gescheiden te worden van het andere sloopafval, en nader onderzocht te worden op de verontreiniging, afkomstig van de bodemverontreiniging.

De maatregelen, die moeten worden genomen ter bescherming van personen die verblijven (werknemers, bewoners, passanten) nabij een sloopwerk, waarbij:

- blijktens het asbestinventarisatierapport asbest kan vrijkomen,
- blijktens het veiligheidsplan risico's door het vallen van puin of bezwijken van constructiedelen bestaan,
- blijktens het akoestisch- en trillingonderzoek de waarden voor maximale blootstelling qua geluid en/of trillingen kunnen worden overschreden,

vallen onder de verantwoordelijkheid en de zorgplicht als bedoeld in [Woningwet artikel 1a, lid 2](#). Ongeacht of het bevoegd gezag daaraan nadere voorwaarden stelt als bedoeld in [artikel 1.29 lid 1 Bb 2012](#) kunnen zowel het bevoegd gezag inzake de sloopmelding als de Inspectie SZW handhavend optreden in gevallen waarin gevaar voor gezondheid en veiligheid ontstaat of voortduurt. Ontruiming van gebouwen kan deel uitmaken van het stellen van voorwaarden en het handhavend optreden, waarbij in geval van wonen of logies vooraf de GGD om advies wordt gevraagd.

De veiligheid van het op de bouw-/sloopplaats werkzame personeel valt onder de Arbeidsomstandighedenwet. De manier waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan dit artikel zal afhankelijk zijn van de locatie en de aanwezigheid van bebouwing en mensen in de omgeving daarvan. Dit biedt de ruimte voor maatwerk en legt de eerste verantwoordelijkheid neer bij diegene die de werkzaamheden uitvoert.

Tevens kan het bevoegd gezag nadere voorwaarden opleggen over:

- a. het scheiden van en het op de sloopplaats gescheiden houden van het sloopafval in fracties;
- b. de wijze waarop de mededeling als bedoeld in **artikel 1.33, tweede lid (Bb 2012)**, wordt gedaan (uiterlijk op de eerste werkdag na de dag van beëindiging van de sloopwerkzaamheden in kennis wordt gesteld door degene die de werkzaamheden heeft uitgevoerd).

Op het doen van een sloopmelding rust geen toestemmingsvereiste (dat is dus anders bij een omgevingsvergunning). De melding moet worden gedaan aan het bevoegd gezag maar deze reageert niet met een toestemming of weigering. In wezen bericht het bevoegd gezag alleen aan de melder dat hij heeft voldaan aan de procedure-eisen. Er is dus geen besluit. Derhalve is het niet mogelijk tegen een melding in beroep te gaan. Als na de melding het bevoegd gezag voorwaarden stelt, dan is v.w.b. die voorwaarden wel sprake van een besluit. Dit besluit is voor bezwaar vatbaar. Tegen een of meerdere voorwaarden kunnen zowel de melder als de direct belanghebbenden in bezwaar en beroep gaan.

Het bevoegd gezag doet er goed aan om de voorwaarden als een besluit te benoemen waartegen bezwaar en beroep openstaat.

1.10.11 WIJZIGINGEN NADERE VOORWAARDEN SLOOPMELDING – ART. 1.30 BOUWBESLUIT 2012

Ingevolge **artikel 1.30, lid 1 Bb 2012** kan het bevoegd gezag de nadere voorwaarden zoals hierboven gesteld wijzigen:

- a. indien een verandering van inzichten of van omstandigheden gelegen buiten de sloopwerkzaamheden die bij de beoordeling van de sloopmelding een rol hebben gespeeld dit noodzakelijk maakt, en
- b. op verzoek van de melder.

Lid 2. Het bevoegd gezag gaat niet over tot wijziging van de nadere voorwaarden, bedoeld in **artikel 1.29**, dan nadat het de melder in de gelegenheid heeft gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.

In het **eerste lid** is de mogelijkheid opgenomen voor het bevoegd gezag om de nadere voorwaarden, bedoeld in **artikel 1.29**, te wijzigen wanneer er sprake is van een verandering van inzichten of omstandigheden die deze wijziging noodzakelijk maken. Ook kunnen de voorwaarden worden gewijzigd op verzoek van de melder.

Het **tweede lid** bepaalt dat het bevoegd gezag geen gebruik van de in het eerste lid gegeven mogelijkheden mag maken zonder de melder eerst in de gelegenheid te stellen hierover zijn mening te geven.

1.10.12 SLOOPTECHNIEKEN

Voor het geheel of gedeeltelijk slopen van een bouwwerk kunnen meerdere technieken worden ingezet:

- Hydraulische kranen, grijpers, vergruizers, knipscharen, hamers, e.d.;
- Sloopkogel;
- Springstoffen;
- Handmatig slopen

De meest voorkomende technieken zijn van toepassing van hydraulische kranen met genoemde hulpstukken en handmatig slopen.

Niet elke techniek is inzetbaar voor elk sloopwerk.

1.10.13 OP BASIS VAN VEILIGHEID TOESTAAN/WEIGEREN VAN BEPAALDE SLOOPTECHNIEKEN/SLOOPWIJZE

Een sloopwijze waardoor de z.g. schijfwerking in het bouwwerk, door het verwijderen van de vloerdelen, niet meer aanwezig is, levert een gevaar op voor de veiligheid en kan instortingsgevaar veroorzaken. Deze sloopwijze dient niet toegestaan te worden.

Een sloopwijze waardoor de stabiliteit van het bouwwerk in gevaar komt door het verwijderen van in pandige constructiewanden, dient niet toegestaan te worden.

Een sloopwijze waarbij het afkomende puin op de verdiepingsvloeren worden gestort levert een niet acceptabele vloerbelasting op. Het gevaar van instorting is niet uitgesloten. Deze werkwijze dient niet toegestaan te worden.

1.11 TOEZICHT EN HANDHAVING

Het controleren van de bouwkundige sloopwerkzaamheden en asbestverwijdering wordt uitgevoerd door de inspecteur handhaving Bouw- en woningtoezicht (BWT). De inspecteur controleert de in uitvoering zijnde werkzaamheden aan de hand van voorschriften en wet- en regelgeving. Voorts controleert de inspecteur de bij de sloopmelding geleverde gegevens en bescheiden, zoals weergegeven in hoofdstuk 8, afdeling 1: Het voorkomen van onveilige situaties en het beperken van hinder tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden, en afdeling 2: afvalscheiding.

Door de rechtstreekse werking kan de inspecteur deze onderwerpen direct betrekken in het toezicht, ook al zijn ze niet in een veiligheidsplan en/of een werkplaatsinrichting opgenomen.

De inspecteur rapporteert bij een overtreding aan de melder van de sloopmelding en de eigenaar van het te slopen bouwwerk de geconstateerde afwijkingen met de sloopmelding en de daarbij behorende gegevens en bescheiden. De inspecteur legt zijn bevindingen schriftelijk vast.

Bij ernstige overtredingen, afwijkingen of als er sprake is van een gevaarlijke situatie, legt de inspecteur de werkzaamheden stil. Van de stillegging maakt de inspecteur een rapport van bevindingen op.

Een rapport van bevindingen van stillegging kan de basis vormen voor andere handhavende- en controlerende instanties zoals de Inspectie SZW en Certificerende instellingen. Het is evident dat bedoelde instanties zelfstandig overgaan tot onderzoek naar de stillegging op basis van eigen wetgeving of schema. Als bedoelde instanties het rapport van bevindingen van stillegging van BWT overnemen, en niet overgaan tot onderzoek - hoor en wederhoor – kunnen op juridische gronden de besluiten van deze instanties ongedaan worden gemaakt.

1.11.1 AANDACHTSPUNTEN

De volgende aandachtspunten kunnen van invloed zijn op de sloopwerkactiviteiten:

- informatie aan omwonenden;
- andere beschikkingen dan een sloopmelding, zoals: omgevingsvergunning (vellen van houtopstanden, APV zaken e.d.);
- verkeersveiligheid i.v.m. veilig slopen;
- routeplan afvoer afkomende bouwmaterialen en gevaarlijk afval.

1.11.2 VOORBEREIDING

Ter voorbereiding van de controle en handhaving kunnen de volgende stappen gezet worden:

- het houden van een kennismaking/oriënteringsgesprek met degene die de sloopmelding heeft gedaan en de uitvoerende partij(en);
- het met genoemde partijen bespreken van: het sloopplan, stut- en stempelplan, veiligheidsplan (naar gelang van toepassing) en asbestinventarisatierapport;
- beoordeling van de mate van veiligheid op en rond de slooplocatie;
- beoordeling van de mate waarin sprake is van rechten, verplichtingen en belangen van derden;
- beoordeling van de staat van open erven en terreinen in relatie tot de slooplocatie;
- vaststellen of alle verplichte bescheiden aanwezig zijn.

1.12 BEVOEGD GEZAG EN OMGEVINGSDIENST

Het slopen van een object kent ruwweg twee fasen.

1. verwijderen van asbesthoudende materialen
2. de overige sloop

Het toezicht op het verwijderen van asbesthoudende materialen in bedrijfsmatige situaties is opgedragen aan de Omgevingsdiensten. Toezicht op de overige sloopwerkzaamheden is opgedragen aan de gemeenten. Het is maar net, welke afspraken de desbetreffende gemeente heeft gemaakt met de omgevingsdienst, op welke sloopwerkzaamheden de omgevingsdienst nog meer toezicht uitoefent.

Dit geldt ook voor de handhaving.

Over de volledige sloop is de gemeente echter bevoegd gezag en is dus voor die sloop verantwoordelijk.

1.13 TOEZICHT SLOOP

Onderstaande aandachtspunten vormen een leidraad bij de uitvoering van de sloop, voor zover dit gerelateerd is aan de sloopmelding.

- Is de slooplocatie voorzien van voldoende afzettingsmateriaal?
- Is de slooplocatie voldoende op- en ontruimd om veilig te kunnen slopen?
- Zijn er voldoende maatregelen getroffen ter bescherming van nabijgelegen werken?
- Fysieke controle van de vluchtwegen en eventuele omleggingen.
- Worden alle asbesthoudende materialen verwijderd conform schema
- Worden de asbesthoudende materialen gescheiden en op de sloopplaats gescheiden gehouden en afgevoerd?
- Is door de melder van de sloopmelding een afschrift van de resultaten van de eindbeoordeling verstrekt aan BWT?
- Worden alle gevaarlijke stoffen verwijderd, gescheiden en op de sloopplaats gescheiden afgevoerd? Het gaat om teerhoudende dakbedekking, materialen verontreinigd met PAKs, asfalt, teerhoudend dakgrind, verontreinigde schoorstenen, rookmelders, TL-buizen en starters e.d. (pak = polycyclische aromatische koolwaterstoffen)
- Zijn voor aanvang van de sloop alle nutsvoorzieningen, rioolaansluitingen e.d. afgesloten?
- Worden alle installaties gereinigd, ontmanteld en afgevoerd?
- Wordt het overig afval gescheiden en op de sloopplaats gescheiden gehouden en afgevoerd (inclusief rookmelders)?
- Wordt het op de sloopplaats breken van steen- en betonachtige materialen (mobiel breken) uitgevoerd in overeenstemming met het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval?
- Gaan de vrijkomende materialen zoals: hout, kunststof, plaatmateriaal e.d. naar een bewerkingsinrichting?
- Voldoen de aangevoerde materialen, zoals grond, puinverharding e.d. aan het Besluit bodemkwaliteit?
- Wordt de bodemsanering uitgevoerd in overeenstemming met de afgegeven beschikking?
- Vindt er een integrale eindcontrole plaats van de sloopactiviteiten i.v.m. overdracht bouwactiviteiten?
- Moeten er voorzieningen getroffen worden die voor de activiteit bouwen omgevingsvergunningplichtig zijn aan belendingen en dergelijke, uit het oogpunt van thermische isolatie, regenwerendheid, duurzaamheid en stabiliteit?
- Wordt er adequaat handhavend opgetreden bij overtreding van de voorschriften?
- Is door de uitvoerder van de sloopwerkzaamheden, na beëindiging van de sloopwerkzaamheden, een opgave gedaan naar de aard en hoeveelheid vrijgekomen afvalstoffen en de afvoerbepemming van die stoffen?

De inspectieraad bestaat uit de inspecteurs-generaal en hoofden van de samenwerkende rijksinspecties en heeft 2 hoofdtaken:

- a. het bevorderen dat rijksinspecties hun toezicht uitoefenen in overeenstemming met de principes van goed toezicht. Hierdoor vallen onafhankelijk, professioneel, transparant, selectief, slagvaardig en samenwerkend. Een structurele taak.*
- b. opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet of de eerst verantwoordelijke minister wanneer het gaat om coördinatie en samenwerking bij rijkstoezicht.*

In het kader van het constateren van overtredingen waarvan sprake is van overschrijdende bevoegdheden is het van belang om de daarin bevoegd zijnde actoren, zoals Inspectie SZW, Certificatie-instelling of Milieupolitie (Regionaal Milieuteam van de politie) – in te schakelen.

1.14 HANDHAVING

1.14.1 BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING

Ingevolge artikel 92 van de Woningwet draagt het bevoegd gezag zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken I tot en met III. Met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering van taken en bevoegdheden en tot de handhaving van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken I tot en met III zijn de **artikelen 5.2, tweede lid, en 5.3 tot en met 5.25 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht** van toepassing.

Het bevoegd gezag heeft tot taak:

- a. zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de op grond van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten voor degene die het betrokken project uitvoert, geldende voorschriften;
- b. gegevens die met het oog op de uitoefening van de taak als bedoeld onder a van belang zijn, te verzamelen en te registreren;
- c. klachten te behandelen die betrekking hebben op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten met betrekking tot het uitvoeren van het betrokken project.

Op grond van **artikel 125 van de Gemeentewet** is het mogelijk om met toepassing van bestuursdwang, of op grond van **artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)**, met een last onder dwangsom handhavend op te treden tegen het zonder of in afwijking van een vereiste sloopmelding slopen of uitvoeren van asbestverwijderingswerkzaamheden, door middel van het stilleggen van deze werkzaamheden. Het feit dat zonder of in afwijking van een vereiste sloopmelding wordt gesloopt is op zichzelf in beginsel voldoende aanleiding om spoedshalve bestuursdwang toe te passen overeenkomstig **artikel 5:31, tweede lid van de Awb**.

De handhaving van de uitvoering van de sloopwerkzaamheden, asbestverwijdering en sloopmelding wordt uitgevoerd door de inspecteur handhaving. De inspecteur treedt handhavend op bij ernstige overtredingen en afwijkingen van de sloopmelding, de bij de sloopmelding behorende bescheiden, sloopwijze en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

De inspecteur is, nadat hem het mandaat is gegeven door burgemeester en wethouders (B&W), bevoegd het werk mondeling stil te leggen en kan gelasten tot opheffing van de ontstane situatie. De inspecteur draagt zorg voor een formele stillegging door het gemeentebestuur en legt zijn bevindingen vast in een rapport van bevindingen. Het formele besluit van toepassing tot bestuursdwang van stillegging wordt door B&W schriftelijk vastgelegd, en aan de melder van de sloopmelding bekend gemaakt door toezending of uitreiking ervan. Bij uitvoering van gemeentewege draagt de inspecteur zorg voor de uitvoering van de toepassing van bestuursdwang.

Bij situaties die de arbeidsomstandigheden betreffen informeert de inspecteur de Inspectie SZW, de certificerende instelling en/of politie. De inspecteur treedt in overleg met genoemde instanties, bespreekt de ontstane situatie, en tracht door middel van teamvorming doeltreffend en adequaat handhavend op te treden.

In veel gemeenten zijn de handhavingstaken ondergebracht bij de Omgevingsdienst of Regionale Uitvoeringsdienst. Ook dan blijft het college van B&W van de betreffende gemeente het bevoegd gezag.

1.15 AFVALSCHEIDING

1.15.1 SCHEIDEN BOUW- EN SLOOPAFVAL

De functionele eis conform **Bb 2012, Afdeling 8.2, artikel 8.8** is:

1. Bouw- en sloopwerkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat tijdens de uitvoering vrijkomend bouw- en sloopafval deugdelijk wordt gescheiden.
2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door toepassing van de voorschriften in deze afdeling en de krachtens die bepalingen gegeven voorschriften.

Het scheiden van bouw- en sloopafval is vooral van belang voor gevaarlijke afvalstoffen die zich in bouw- of sloopafval kunnen bevinden zoals onder andere teerhoudend of bitumineus dakafval met een bepaalde concentratie aan PAK-10, afval met een bepaald gehalte aan kwik, asbest en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen, bepaalde PCB-houdende afvalstoffen en bijvoorbeeld hout dat is behandeld met middelen die koper en chroom (CC-hout) of koper, chroom en arseen (CCA-hout) bevatten.

Bij ministeriële regeling kunnen categorieën bouw- en sloopafval worden aangewezen die moeten worden gescheiden tijdens de bouw- of sloopwerkzaamheden. Tevens kunnen regels worden gesteld ten aanzien van de opslag en afvoer van het bouw- en sloopafval op en van het bouw- of sloopterrein.

Regeling Bouwbesluit 2012, artikel 4.1:

1. Onverminderd **artikel 1.29, tweede lid, van het besluit** worden de categorieën bouw- en sloopafval als bedoeld in **artikel 8.9 van het besluit** ten minste gescheiden in de volgende fracties:
 - a. als gevaarlijk aangeduide afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk 17 van de afvalstoffenlijst behorende bij de **Regeling Europese afvalstoffenlijst**, voor zover deze stoffen niet in de onderdelen b tot en met j van dit lid zijn opgenomen;
 - b. teerhoudende dakbedekking, al dan niet met dakbeschot;
 - c. teerhoudend asfalt;
 - d. bitumineuze dakbedekking, al dan niet met dakbeschot;
 - e. niet-teerhoudend asfalt;
 - f. vlakglas, al dan niet met kozijn;
 - g. gipsblokken en gipsplaatmateriaal;
 - h. dakgrind;
 - i. armaturen;
 - j. gasontladingslampen.
2. Gevaarlijke stoffen als bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet gemengd of gescheiden.
3. De fracties, bedoeld in het eerste lid, worden op het bouw- of sloofterrein gescheiden gehouden en gescheiden afgevoerd.
4. Het eerste lid, onder d tot en met j, en het derde lid zijn niet van toepassing voor zover de hoeveelheid afval van de betreffende fractie minder dan 1 m³ bedraagt.
5. In afwijking van het derde lid kunnen de fracties op een andere locatie worden gescheiden voor zover scheiding op het bouw-of sloofterrein naar oordeel van het bevoegd gezag redelijkerwijs niet mogelijk is.

Het scheiden van vlakglas is een verplichting die nog steeds op grote schaal wordt genegeerd. In de voorbereiding tot sloop en ook organisatorisch heeft deze eis nogal wat impact. Een opdrachtgever/sloper zal maatregelen moeten nemen voor het tijdig dichtzetten van raam- en deurkozijnen in de buitengevels, om mogelijk ingooien van ramen te voorkomen.

Meer info: www.vlakglasrecycling.nl

1.15.2 DUURZAAM SLOPEN (HOOGWAARDIG HERGEBRUIK)

Duurzaam slopen houdt in dat bij sloop vrijkomende producten worden hergebruikt en materialen hoogwaardig worden gerecycled. Het is een aanpak waarbij de afzet van producten en materialen al vooraf is geregeld. Duurzaam slopen levert dus naast materialen ook herbruikbare bouwproducten op. Nu wordt sloopafval vaak nog gemengd afgevoerd. Maar onder druk van oplopende storttarieven is gescheiden afval en hergebruik van bouwproducten en materialen een aantrekkelijke optie en ook nog goed voor het milieu.

Duurzaam slopen is een onderdeel van de (dubo) bouwketen, een formule voor het optimaliseren van kosten en opbrengsten van het afbreken van gebouwen. Duurzaam slopen speelt ook in op het hergebruik van de vrijkomende materialen als bouwstof en grondstof voor nieuw te produceren bouwstoffen. Duurzaam slopen betekent maatschappelijk verantwoord uitvoeren.

De Nederlandse samenleving is aan een snelle verandering onderhevig. Deze verandering vindt ook haar weerslag in het doen en denken bij het afbreken van gebouwen. De komende jaren staan we alleen al in de woningbouw voor de opgave van het afbreken van 300.000

woningen. Een grove calculatie leert dat er per jaar bij het slopen van gebouwen ruim 21.000.000 ton gebruikte bouwmaterialen vrijkomt. Het storten hiervan leidt tot vernietiging van grondstoffen en een buitensporige belasting van het milieu. Het verwijderen van gebouwen volgens de formule 'duurzaam slopen' leidt tot een maatschappelijk verantwoorde uitvoering en voorkomt vernietiging van grondstoffen.

Het afbreken van gebouwen volgens de formule 'duurzaam slopen' kent een hoge opbrengstwaarde. Een geringe investering in de loonfactor levert inkomsten op uit de vrijkomende materialen, ook een grote reductie van de jaarlijkse berg vrijkomende materialen en het vermijdt verspilling van grondstoffen. Het doel is om een 100 % gesloten kringloop te realiseren.

Het efficiënt, geheel of gedeeltelijk, demonteren van gebouwen is een specialiteit. Ingenieursbureaus, die zich hebben gespecialiseerd in de engineering en het managen van asbest- en slooprojecten, hebben al een duidelijke ervaring opgebouwd in de realisatie van meer dan 3.000 projecten, opleiding en training van vaklieden.

Er zijn al sloopbedrijven die een jarenlange ervaring hebben met duurzaam slopen en het hoogwaardig hergebruiken van de vrijkomende materialen. De visie 'Slopen is meer dan afbreken', staat centraal in de keten. Geavanceerde technieken en modern materieel ondersteunen de deskundigheid en de praktijkervaring in de keten van duurzaam slopen.

Duurzaam slopen richt zich op:

- het demonteren en hergebruiken van bouw- en installatiecomponenten;
- het zo veel mogelijk hergebruiken van materiaalstromen in productieprocessen.

Op de volgende pagina voorbeelden van producten en materialen welke voor hergebruik in aanmerking komen:

Hergebruik van producten	Hergebruik van materialen
Balkhout Cv-ketels Dakpannen Deuren Elektrisch schakelmateriaal Hang- en sluitwerk Keukenblokken Kranen Leidingen Raamkozijnen Radiatoren Sanitair Stoppenkasten Vloerdelen	Baksteen Beton Bimsdrijfsteen/Sinteldrijfsteen Bitumineuze dakbedekking Cellenbeton (gasbeton) Dakgrind Fijn keramisch materiaal Gipsblokken/gipsplaat Glas/dubbel Glaswol Hard PVC Hout A (onbehandeld) Hout B (behandeld) Hout C (geïmpregneerd) Kalkzandsteen Metalen (ferro en non ferro) PS (polystyreen of piepschuim) PUR Steenwol Volkern plaatmateriaal (Trespa)
	Bron: onderzoek naar Duurzaam slopen mvonederland.nl

1.15.3 BESLUIT MOBIEL BREKEN BOUW- EN SLOOPAFVAL

Beoordeling of er sprake is van het bewerken van sloopafval ter plaatse conform [artikel 3 van het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval](#).

De aanvraag voor het bewerken van sloopafval wordt gedaan volgens [artikel 4 van het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval](#).

Artikel 4

1. Degene die het voornemen heeft om met een mobiele puinbreker bouw- en sloopafval te bewerken, stelt ten minste vijftien werkdagen voor de aanvang van de werkzaamheden burgemeester en wethouders daarvan schriftelijk in kennis. Ten minste twee werkdagen voor de aanvang van de werkzaamheden stelt hij burgemeester en wethouders daarvan op de hoogte.
2. De schriftelijke kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, bevat:
 - a. het adres of de plaatselijke aanduiding van de locatie of de inrichting, met de exacte positie aldaar, waar de mobiele puinbreker in werking zal worden gebracht;
 - b. de naam en het adres van de natuurlijke of rechtspersoon die een mobiele puinbreker in werking heeft en, voor zover van toepassing, van degene die de inrichting drijft waar de mobiele puinbreker in werking zal worden gebracht;
 - c. de hoeveelheid en de aard van het met de mobiele puinbreker te bewerken bouw- en sloopafval;

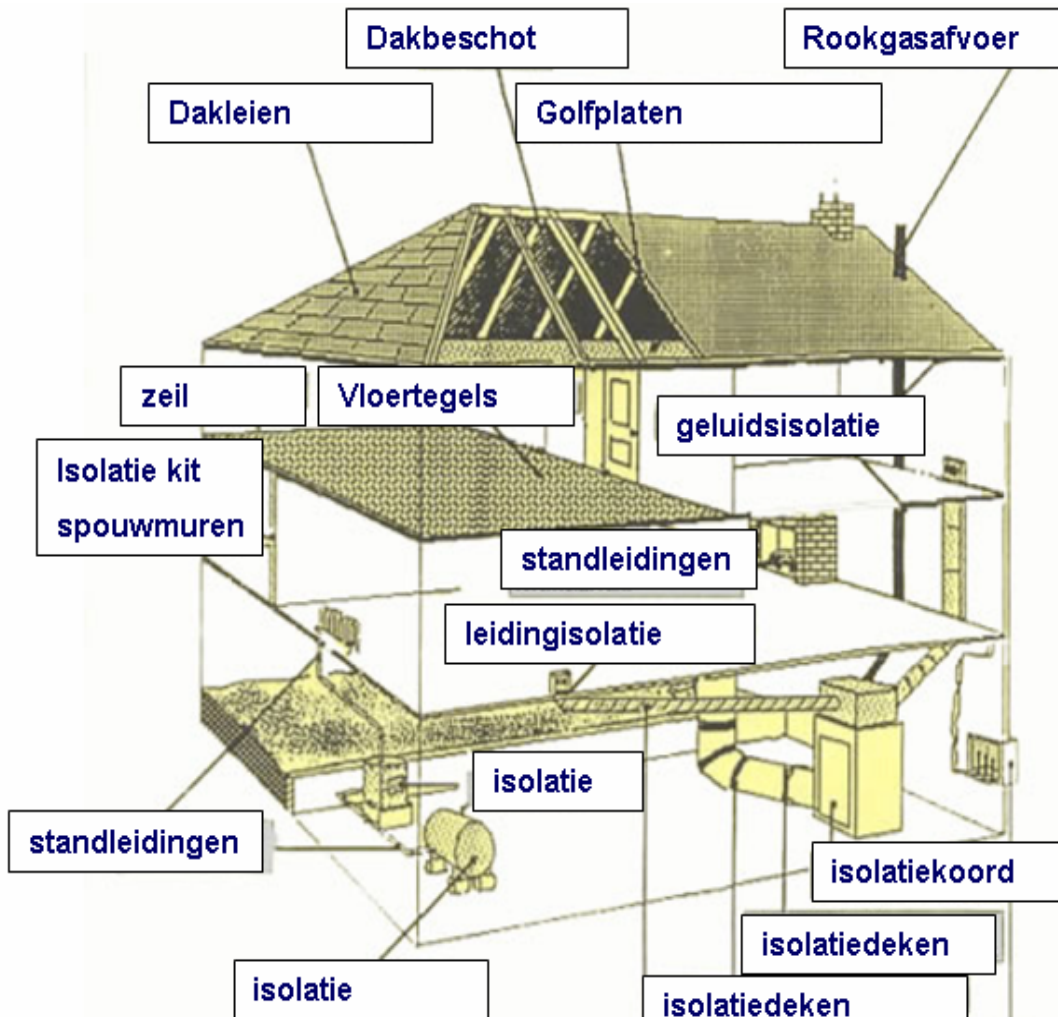
- d. een beschrijving van de bronsterkte (LW) in dB(A) van de mobiele puinbreker;
 - e. de verwachte datum van aanvang en de duur van de periode dat met een mobiele puinbreker bouw- en sloopafval wordt bewerkt.
3. Van de schriftelijke kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, wordt door burgemeester en wethouders openbaar kennis gegeven in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.

Meer informatie vindt u in het [Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval](#).

Het breken van puin dient plaats te vinden in de directe nabijheid van het vrijkomen van het bouw- en sloopafval (op de bouw- of slooplocatie).

Het is niet toegestaan om met een mobiele puinbreker sloopafval te bewerken dat afkomstig is van buiten de locatie waar de mobiele puinbreker in werking is. Dus geen aanvoer van buiten de slooplocatie.

DEEL 2 – ASBEST

Een 3D overzicht van de meest voorkomende asbesttoepassingen in een bouwwerk.

2.1 INLEIDING

Bij het slopen van een bouwwerk komen allerlei stoffen vrij, die onderdeel hebben uitgemaakt van het bouwwerk. In de loop van de jaren is men – niet alleen vanuit economisch gewin, maar ook vanuit moreel normbesef – deze afkomende materialen gaan scheiden. Het hergebruik van deze afkomende materialen, in al dan niet bewerkte vorm, is al heel gewoon geworden. Enkele stoffen moeten op een speciale manier worden verwijderd en daarna worden vervoerd. Dat zijn stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid en/of het milieu. Eén stof vraagt zeer speciale aandacht en dat betreft asbest. Het is zeer schadelijk voor de gezondheid en het milieu. Het is in de bouw tot 1-1-1994 zeer veelvuldig toegepast voor de meest denkbare (en soms ook ondenkbare) toepassingen.

Deel 2 van deze Handreiking is geheel gewijd aan alle aspecten die gemoeid zijn bij het verwijderen van asbesthoudende materialen.

Het asbestverwijderingsbesluit 2005 stelt voorschriften betreffende asbestinventarisatie en asbestverwijdering als de verplichting van een eindbeoordeling na asbestverwijdering. Voorts beschrijft het de verplichting van asbestverwijdering, indien de concentratie van asbestvezels is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A, slechts uitgevoerd worden door een bedrijf dat in het bezit is van een certificaat voor asbestverwijdering. Beide verplichtingen overeenkomstig het Arbeidsomstandighedenbesluit/regeling.

2.2 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk worden een aantal algemene onderwerpen behandeld die van invloed zijn op het verwijderen van asbesthoudende materialen.

Aan de verwijdering van asbesthoudende materialen en/of producten uit een bouwwerk ligt een sloopmelding ten grondslag. Voordat de asbestverwijdering uitgevoerd wordt is het verplicht een asbestinventarisatie uit te voeren. Bij het indienen van een sloopmelding dient gelijktijdig een asbestinventarisatierapport ingediend te worden. Het asbestinventarisatierapport wordt opgesteld overeenkomstig de voorschriften in het Certificatieschema voor de procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet en geeft de reikwijdte van de asbestinventarisatie en geschiktheid van het asbestinventarisatierapport aan.

Wanneer is een asbestinventarisatierapport verplicht?

- *Bij het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk of object, gebouwd voor 1994.*
- *Wanneer asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object wordt verwijderd.*
- *Bij een incident.*

Het bevoegd gezag ontvangt de ingediende sloopmelding met asbestinventarisatierapport, en beoordeelt de bescheiden aan de hand van het gestelde in het Bouwbesluit.

Een uitzondering op deze regel is dat voor een sloopmelding door een bewoner of gebruiker van een bouwwerk (lees particulier), geen asbestinventarisatierapport verplicht is gesteld.

Amosiet beplating

2.3 WETTELIJKE GRONDSLAG SLOOPMELDING

1. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
2. Asbestverwijderingsbesluit 2005;
3. Woningwet, Hoofdstuk II, afdeling 1, artikel 1a, 1b en 2;
4. Bouwbesluit 2012, paragraaf 1.7, artikel 1.26 en verder;
5. Erfgoedwet, hoofdstuk 9;
6. Wet ruimtelijke ordening, artikel 3.3 en 3.38;
7. Vigerend bestemmingsplan
8. Arbeidsomstandighedenwet;
9. Arbeidsomstandighedenbesluit;
10. Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet zoals bedoeld in artikel 1.5a, onderdeel c, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Normen

- NEN 2990 - Eindcontrole na asbestverwijdering
- NEN 2991 - Risicobeoordeling in en rondom gebouwen of constructies waarin asbesthoudende materialen zijn verwerkt

Applicatiemodule

Sma-RT (stoffenmanager asbest registratie tool)

Module voor het bepalen en vaststellen van de risicoklassen bij asbestverwijdering.

2.4 ACTOREN

- Gemeente,
- Provincie,
- Omgevingsdienst,
- Ministerie SZW en I-SZW,
- Ministerie IenM en ILT,
- Ascet en het Centraal College van Deskundigen.
- Certificerende en keurende instellingen (Cki).

2.5 ASBESTVERWIJDERINGSBESLUIT 2005

Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 geeft in paragraaf 1, onder artikel 1, de eisen weer, die gesteld worden aan een asbestinventarisatierapport. In paragraaf 2, worden onder artikel 3 de eisen gesteld wanneer een asbestinventarisatierapport noodzakelijk is en onder artikel 4 wanneer artikel 3 niet van toepassing is.

Een asbestinventarisatie is verplicht voor:

- het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk of object dat is vervaardigd voor 1 januari 1994;
- het verwijderen van asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object dat is vervaardigd voor 1 januari 1994;
- bij een incident waarbij mogelijk asbest is betrokken.

Artikel 6 beschrijft de verplichting van asbestverwijdering, in de risicoklasse 2 en 2A, door een bedrijf dat is gecertificeerd als bedoeld in artikel 4.54d, 1^e lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

2.6 HET DOEL VAN HET LANDELIJK ASBESTVOLGSYSTEEM (LAVS)

Het LAVS heeft tot doel de transparantie en veiligheid binnen de asbestsector te vergroten, het doorlopen van wettelijke procedures te vergemakkelijken en de administratieve lasten te beperken. Het LAVS is voor alle betrokken partijen in de asbestverwijderingsketen en volgt asbest vanaf het moment van inventarisatie tot aan de afmelding. De gebruikers van het systeem zijn zelf verantwoordelijk voor het actueel houden van de gegevens over hun lopende projecten. De toezichthoudende instanties zoals de gemeenten, certificerende en keurende instanties, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) hebben toegang tot de gegevens in het systeem.

Het LAVS is niet bedoeld voor particulieren. Een particulier kan niet in het LAVS werken, maar kan wel aan een bedrijf opdracht geven om namens hem in het LAVS te werken.

2.7 DE ROL VAN HET LAVS

Sinds 1 maart 2017 zijn gecertificeerde asbestinventarisatiebureaus en asbestverwijderingsbedrijven verplicht hun projecten in te voeren in het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS). Het LAVS is een webportaal waarin informatie over het proces van asbestinventarisatie, asbestverwijdering, eindbeoordeling en afvoer van asbest wordt ingevoerd en opgeslagen.

Het LAVS heeft tot doel de transparantie en veiligheid binnen de asbestsector te vergroten, het doorlopen van wettelijke procedures te vergemakkelijken en de administratieve lasten te beperken. Het LAVS is voor alle betrokken partijen in de asbestverwijderingsketen en volgt asbest vanaf het moment van inventarisatie tot aan de afmelding. De gebruikers van het systeem zijn zelf verantwoordelijk voor het actueel houden van de gegevens over hun lopende projecten.

Toezichthoudende instanties zoals de gemeenten, certificerende en keurende instanties, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) hebben toegang tot de gegevens in het systeem, maar kunnen geen wijzigingen aanbrengen in de dossiers.

2.8 BETROKKEN PARTIJEN

De ministeries van Infrastructuur en Milieu (IenM) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zijn verantwoordelijk voor het LAVS. **Aedes** (branchevereniging van woningcorporaties), **VVTB** (asbestverwijderaars), **Ascirt** (certificering), **VOAM-VKBA** (brancheorganisatie voor asbestonderzoeksbedrijven), **Fenelab** (branchevereniging voor geaccrediteerde laboratoria en kalibratie- en inspectie-instellingen), **VERAS** (Vereniging voor Aannemers in de Sloop) en de Inspectie SZW zijn betrokken bij de ontwikkeling van het Landelijk Asbestvolgsysteem.

2.9 ASCERT

Ascirt (vh Stichting Certificatie Asbest) is een stichting die belast is met het ontwikkelen en het beheer van certificaten op het gebied van proces- en persoonscertificatie van asbest.

De Stichting heeft ontwikkeld en beheert de navolgende certificaten:

Procescertificaten:

Asbestinventarisatie
Asbestverwijdering

Persoonscertificaten:

Deskundig Asbestverwijderaar (DAV) SC 520
Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA) SC 510
Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA) SC 560
Asbestdeskundige (ADK) SC 570
Deskundig Asbestacceptant (DAA)

Ascirt kent een Centraal College van Deskundigen Asbest (CCvD). Dit College draagt zorg voor actuele wettelijke aanpassingen van de certificaten, richtlijnen voor inventarisatie en verwijdering en opleiding. Dit College bestaat onder andere uit vertegenwoordigers van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Infrastructuur en Milieu (IenM), brancheverenigingen voor inventarisatie en verwijderingsbedrijven, Certificatie-instellingen, werkgevers- en werknemersorganisaties, Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland en de koepelorganisatie voor woningcorporaties Aedes.

Naast een CCvD kent Ascirt ook een werkkamer persoon en een werkkamer proces. Deze werkkamers bereiden onder andere actuele wettelijke aanpassingen, nieuwe inzichten op het gebied van persoonlijke adembescherming, verwijdering, inventarisatie en opleiding voor.

2.10 CERTIFICERENDE INSTELLING

Een procescertificaat Asbestinventarisatie of Asbestverwijdering wordt verstrekt door een Certificerende Instelling (Cki). De Cki controleert aan de hand van de bepalingen in de schema's op de naleving van de in uitvoering zijnde asbestinventarisatiewerkzaamheden en asbestverwijderingswerkzaamheden. In de procescertificatieschema's zijn voor bedoelde werkzaamheden sanctiemaatregelen opgenomen. Deze sanctiemaatregelen hebben zowel

betrekking op de in uitvoering zijnde werkzaamheden, als ook kantoorcontrole (kwaliteitssysteem audits). De controles op locatie vinden zonder aankondiging vooraf plaats.

De sanctiemaatregelen betreffen:

- waarschuwing aan een certificaathouder;
- voorwaardelijke schorsing voor ten hoogste 90 dagen van het procescertificaat;
- onvoorwaardelijke schorsing voor 30 dagen van het procescertificaat;
- intrekking van het procescertificaat.

Een certificerende instelling wordt door de Inspectie SZW aangewezen.

De onderstaande Certificerende Instellingen zijn aangewezen:

Normec Certification – Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering – tot 1-4-2021

TÜV Nederland – Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering – tot 1-1-2020

DNV GL - Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering – tot 1-1-2020

IBEX - Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering – tot 1-1-2020

(Bron: Inspectie SZW)

Het inventariseren van asbest dient te gebeuren door een gecertificeerd bedrijf.

2.11 AANBIEDEN ASBESTHOUDEND AFVAL DOOR PARTICULIEREN

Asbesthoudend materiaal moet verpakt in het daarvoor geldende folie verpakkingsmateriaal aangeleverd worden bij de gemeentelijke milieustraat. Veelal verstrekt een gemeente kosteloos het folie verpakkingsmateriaal, en verstrekt gelijktijdig een handleiding hoe te handelen bij het verwijderen van het asbesthoudend materiaal, en de verpakkingsvoorschriften. De aanbieding gaat gepaard met de sloopmelding.

Zonder geldige sloopmelding kan geen asbesthoudend materiaal aangeboden worden. De beheerder van de milieustraat zal daar op toe zien.

2.12 VERBOD OP ASBESTDAKEN

De ministerraad besloot op 2 maart 2015 dat er een verbod op asbesthoudende daken moest komen, met ingang van 1 januari 2024. Een verbod voor particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen. Uitzonderingen waren niet mogelijk. Het verbod zou worden opgenomen in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en de verwachting was dat deze wijziging zo spoedig mogelijk in werking zou treden. Het bezitten van een asbesthoudend dak was dan verboden met ingang van 1 januari 2024.

Tijdens het debat in de Tweede Kamer op 16 oktober 2018 werd de termijn verlengd naar 31 december 2024. Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Verwijdering asbest en asbesthoudende producten', waar het asbestdakenverbod uit voortvloeit, verworpen.

Daarmee is de datum 31 december 2024 ook van de baan en zal het wetsvoorstel opnieuw worden bekeken en aangepast.

Gemeenten en provincies kunnen in de aanloop naar een toekomstig verbod, dat ongetwijfeld gaat komen, al strenger controleren op gebrekkige daken die gevaar opleveren voor mens en milieu.

Het bevoegd gezag heeft op grond van de [Woningwet \(artikel 1a, eerste lid en artikel 92, eerste lid\)](#) en het [Bouwbesluit 2012 \(artikel 7.21\)](#) de mogelijkheid om de eigenaar te gelasten deze asbesthoudende dakbedekking te verwijderen, wanneer deze gevaar kan opleveren voor de gezondheid en veiligheid. Gebrekkige daken kunnen daarmee al in een vroeg stadium worden verwijderd.

Onduidelijk is echter wanneer een dak gebrekkig is of verweerd. Hiervoor zijn geen richtlijnen en normen voorhanden, wel is er een rapport van TNO*. Een asbestinventarisatie in de buitenlucht geeft andere waarden dan een inventarisatie in een gebouw. Wanneer is een asbesthoudend dak een risico voor milieu en gezondheid en hoe moet men dit vaststellen. Eigen interpretatie door de toezichthouder zal per gemeente verschillen.

** Onderbouwing risicoklasse-indeling en formulering van verwerking en beschadiging van asbesthoudende materialen volgens TNO-rapport 2017 R10101 van 1 januari 2017. De onderbouwing dient als richtlijn voor de bepaling of het asbesthoudend materiaal 'hechtgebonden' is 'verweerd of beschadigd'.*

Er zijn ook oude asbestvrije golfplaten. De plaat is asbestvrij wanneer het volgende op de plaat is aangegeven:

- KOMO-gecertificeerde asbestvrije golfplaten zijn voorzien van de letters NT (New Technology) bij het certificaatnummer.
- KIWA-gecertificeerde asbestvrije golfplaten zijn voorzien van de volgende certificaatnummers: K2394, K2413, K2512, K2485 en K20914. De overige certificaatnummers bevatten wel asbest.

De markering is aan de onderkant van de plaat geperst, in de één-na-laatste golf.

Asbestcement golfplaten

2.13 ASBESTINVENTARISATIE

Artikel 3 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 geeft duidelijk aan wanneer een asbestinventarisatie nodig is:

1. Degene die:
 - a. anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf een bouwwerk of object geheel of gedeeltelijk afbreekt of uit elkaar neemt, of
 - b. een bouwwerk of object geheel of gedeeltelijk doet afbreken of uit elkaar doet nemen, draagt er zorg voor dat voor het bouwwerk of object, dan wel het gedeelte daarvan ten aanzien waarvan de handeling wordt verricht, eerst een asbestinventarisatie wordt verricht en een asbestinventarisatierapport wordt opgesteld indien in het bouwwerk of object naar redelijke verwachting asbest of een asbesthoudend product is toegepast.
2. Degene die:
 - a. anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object verwijdert, of
 - b. asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object doet verwijderen, draagt er zorg voor dat voor het bouwwerk of object eerst een asbestinventarisatie wordt verricht en een asbestinventarisatierapport wordt opgesteld.
3. Degene die materialen of producten doet opruimen die ten gevolge van een incident zijn vrijgekomen, draagt er zorg voor dat voor de materialen of producten eerst een asbestinventarisatie wordt verricht en een asbestinventarisatierapport wordt opgesteld indien in de materialen of producten naar redelijke verwachting asbest of een asbesthoudend product is toegepast.
4. De personen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, beschikken met betrekking tot het bouwwerk of object waar handelingen worden verricht als in die leden bedoeld, over het asbestinventarisatierapport dat ten behoeve van die handelingen is opgesteld.

Het gaat hierbij om bouwwerken of objecten die gebouwd zijn voor 1 januari 1994.

Voor het geheel of gedeeltelijk slopen van een bouwwerk of het uitsluitend verwijderen van asbesthoudende materialen of constructies uit/aan een gebouw of object dat is vervaardigd voor 1 januari 1994, is een asbestinventarisatierapport vereist.

2.14 ASBESTINVENTARISATIERAPPORT

Ingevolge [artikel 1.26, lid 6, punt g van het Bouwbesluit 2012](#) dient een asbestinventarisatierapport, dat voldoet aan het gestelde in [artikel 4.54a, eerste en derde lid van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#), deel uit te maken van de sloopmelding.

Een asbestinventarisatierapport dient te zijn opgesteld door een daartoe gecertificeerd bureau dat beschikt over het procescertificaat Asbestinventarisatie zoals beschreven in het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet.

Het Certificatieschema voor het Procescertificaat Asbestinventarisatie beschrijft waaraan een asbestinventarisatierapport dient te voldoen.

Indien sprake is van de noodzaak asbest te verwijderen en hiervoor een inventariserend onderzoek te laten verrichten, is het van belang bij de beoordeling of:

- de asbestinventarisatie is uitgevoerd door een daartoe gecertificeerd bureau dat beschikt over het Procescertificaat Asbestinventarisatie;
- de asbestverwijdering uitgevoerd wordt door een daartoe gecertificeerd bedrijf dat beschikt over een procescertificaat Asbestverwijdering.

Er zijn ook uitzonderingen, deze worden genoemd in artikel 4.

1. Artikel 3 is niet van toepassing op:
 - a. werkzaamheden die worden uitgevoerd in of aan bouwwerken of objecten, niet zijnde zeeschepen als bedoeld in [artikel 8:2, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek](#), die op of na 1 januari 1994 zijn gebouwd dan wel vervaardigd;
 - b. het geheel of gedeeltelijk verwijderen van rem- en frictiematerialen;
 - c. wegen als bedoeld in het [Besluit asbestwegen milieubeheer](#).
2. Artikel 3 is voorts niet van toepassing op het in de uitoefening van een beroep of bedrijf geheel of gedeeltelijk:
 - a. verwijderen van waterleidingbuizen, gasleidingbuizen, rioolleidingbuizen en mantelbuizen, voorzover zij deel uitmaken van het ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet;
 - b. verwijderen van geklemde vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
 - c. verwijderen van beglazingskit dat is verwerkt in de constructie van kassen;
 - d. verwijderen van pakkingen uit verbrandingsmotoren;
 - e. verwijderen van pakkingen uit procesinstallaties onderscheidelijk verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen dat lager is dan 2250 kilowatt.
3. Artikel 3 is voorts niet van toepassing op het anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf in zijn geheel:
 - a. verwijderen van geschroefde, asbesthoudende platen waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn, niet zijnde dakleien, uit een woning of uit een op het erf van die woning staand bijgebouw, voorzover de woning of het bijgebouw niet in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf worden gebruikt of bedoeld zijn voor gebruik in dat kader en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende platen maximaal vijfendertig vierkante meter per kadastraal perceel bedraagt;
 - b. verwijderen van asbesthoudende vloertegels of niet-gelijmde, asbesthoudende vloerbedekking uit een woning of uit een op het erf van die woning staand bijgebouw, voorzover de woning of het bijgebouw niet in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf worden gebruikt of bedoeld zijn voor gebruik in dat kader en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende vloerbedekking of vloertegels maximaal vijfendertig vierkante meter per kadastraal perceel bedraagt;

- c. verwijderen van geschroefde, asbesthoudende platen waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn, niet zijnde dakleien, of asbesthoudende vloertegels of niet-gelijmde, asbesthoudende vloerbedekking uit een vaartuig, voorzover het vaartuig niet in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf wordt gebruikt of bedoeld is voor gebruik in dat kader en de oppervlakte van de te verwijderen asbesthoudende platen maximaal vijfendertig vierkante meter bedraagt.

Kijk op www.ascert.nl voor een overzicht van de gecertificeerde bedrijven en het schema asbestinventarisatie.

2.15 PROCEDURE ASBESTINVENTARISATIERAPPORT

Stapsgewijze procedure om te komen tot een asbestinventarisatierapport volgens het Processchema Asbestinventarisatie volgens het Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet.

Voorafgaande aan het opstellen van een asbestinventarisatierapport dienen de volgende handelingen verricht te worden:

1. het verrichten van 'vooronderzoek asbestinventarisatie' (art. 16) door onderzoek te doen naar en het inventariseren en beoordelen van alle relevante documenten, waarin de toepassing van asbest en asbesthoudende producten is beschreven, bouwtekeningen, tekeningen van procesinstallaties en andere documenten die relevant zijn voor de asbestinventarisatie, alsmede informatie inwinnen bij werknemers en voormalige werknemers van de opdrachtgever, bewoners en gebruikers.
2. Het opstellen van een 'asbestinventarisatieplan' (art. 17) op basis van het vooronderzoek en het geven daaraan van een unieke projectcode. Dit asbestinventarisatieplan is leidend voor de gekozen methode van asbestinventarisatie en geeft de verantwoording aan hoe met deze methode de emissie van asbest zoveel mogelijk wordt voorkomen.
3. De 'voorbereiding en melding van de asbestinventarisatie' (art. 18). Er wordt een Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA) aangewezen die verantwoordelijk is voor de uitvoering. Het bedrijf meldt de projectgegevens in het LAVS, indien de opdrachtgever dat niet heeft gedaan.
4. De 'uitvoering van de asbestinventarisatie' (art. 19). De uitvoering van asbestinventarisatie omvat ten minste het gebied dat na de verwijdering van de asbesthoudende materialen visueel geïnspecteerd wordt als onderdeel van de eindbeoordeling. Een eventuele transitroute, zijnde de route tussen de transitsluis en de decontaminatie-unit, is daarvan uitgezonderd.
5. De 'monstername en de analyse' (art. 20). Van elk aangetroffen type asbestverdacht materiaal dient een representatief monster te worden genomen. De monsters moeten worden geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. Alleen een Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA) is bevoegd om bedoelde monsters te nemen. De analyse van de monsters mag uitsluitend door een daartoe geaccrediteerd laboratorium uitgevoerd worden.
6. Het nemen van 'maatregelen bij het aantreffen van beschadigd asbestverdacht materiaal' (art. 21). Bij het aantreffen van beschadigd asbestverdacht materiaal dient daarvan de omvang en mate beschreven te worden, alsmede de omvang en verspreiding van de visueel waarneembare restanten. Als er sprake is van een mogelijke ernstige verontreiniging die kan leiden tot een blootstelling aan asbestvezels in de lucht informeert het bedrijf de opdrachtgever maar ook het bevoegd gezag.

7. Het 'asbestinventarisatierapport' (art. 22). Het asbestinventarisatiebedrijf stelt een rapport op met daarin de 'reikwijdte en de geschiktheid', en een beschrijving van het af te bakenen gebied of de af te bakenen ruimte bij de asbestverwijdering.

De termen 'reikwijdte en geschiktheid' vragen om nadere uitleg.

De reikwijdte van de asbestinventarisatie behelst de omvang van de asbestinventarisatie. Dit kan zijn het inventariseren van:

- het gehele gebouw of het gehele object
- een gedeelte van het bouwwerk of een gedeelte van het object
- het bouwwerk of het object en het gebied rondom het bouwwerk of het object
- uitsluitend het gebied rondom het bouwwerk of object.

De geschiktheid van het asbestinventarisatierapport geeft letterlijk aan waarvoor het asbestinventarisatierapport is geschikt. Dit kan zijn:

- dat het niet geschikt is voor asbestverwijdering, maar bedoeld is voor een noodzakelijk risicobeoordeling
- dat het geschikt is voor uitsluitend de verwijdering van de in het rapport genoemde asbesthoudende materialen
- dat het geschikt is voor renovatie, zonder dat de bouwkundige integriteit wordt aangetast
- dat het geschikt is voor volledige renovatie of totaalsloop.

Op het 'titelblad' worden zowel de reikwijdte en geschiktheid als de naam en het certificatenummer van de asbestinventarisatiebedrijf, de naam van de opdrachtgever en de adresgegevens van de projectlocatie, worden vermeld.

Het inventarisatierapport krijgt een unieke projectcode met versienummer.

In het asbestinventarisatierapport zijn ten minste opgenomen:

- een nadere specificatie van de reikwijdte van de asbestinventarisatie en een nadere specificatie van de geschiktheid van het asbestinventarisatierapport
- een beschrijving van het asbesthoudende materiaal
- de plaats waar het asbesthoudend materiaal is aangetroffen
- de indeling in risicoklasse bij verwijdering gebaseerd op SMA-rt.*

Voor de overige samenvattingen zie daarvoor art. 22 lid 3 t/m 16.

De gegevens van de uitgevoerde asbestinventarisatie worden ingevoerd en opgeslagen in het LAVS.

**Onderbouwing risicoklasse-indeling en formulering van verwerking en beschadiging van asbesthoudende materialen volgens TNO-rapport 2017 R10101 van 1 januari 2017.*

In het kader van de ingediende sloopmelding is het van belang dat het asbestinventarisatierapport wordt beoordeeld op haar 'reikwijdte' en 'geschiktheid', zoals beschreven in artikel 22 van het Processchema Asbestinventarisatie. Een asbestinventarisatierapport dat niet overeenkomstig aan de 'reikwijdte' en de 'geschiktheid, is opgesteld, voldoet niet aan de bepalingen van artikel 22.

Het asbestinventarisatiebedrijf is volledig verantwoordelijk voor de vaststelling van de reikwijdte van de asbestinventarisatie, en de geschiktheid van het asbestinventarisatierapport.

Als het rapport aangeeft dat het geschikt is voor totaalsloop, dan is dat een feit. Dit impliceert dat het asbestinventarisatiebedrijf alles in het werk moet stellen om aan die doelstelling te voldoen.

Het gebouw/object of een gedeelte daarvan zal volledig geïnventariseerd moeten worden. Daar valt ook onder het 'destructieve onderzoek.

Mocht, ondanks de uitspraak dat het rapport geschikt is voor totaalsloop, toch nog verdacht asbesthoudend materiaal worden aangetroffen tijdens het slopen, dan meldt het asbestverwijderingsbedrijf dit direct aan de opdrachtgever en het asbestinventarisatiebedrijf, dat het rapport voor deze locatie heeft opgesteld.

Het vermoeden van asbestverdacht materiaal zal onderzocht moeten worden. Als blijkt dat er sprake is van asbesthoudend materiaal, zal het rapport hierop aangepast moeten worden, en eventueel het werkplan.

Er mag pas weer met de asbestverwijdering worden begonnen als alle relevante gegevens zijn ingevoerd in het LAVS.

Niet-gerapporteerd asbesthoudend materiaal meldt het asbestverwijderingsbedrijf zo snel mogelijk schriftelijk aan:

- 1. de certificerende instelling die het procescertificaat heeft verstrekt aan het oorspronkelijke asbestinventarisatiebedrijf dat de inventarisatie heeft uitgevoerd.*
- 2. het bevoegd gezag, zoals bedoeld in art. 1.26, achtste lid, van het Bouwbesluit 2012*
- 3. in het LAVS*

2.16 DOEL VAN DE ASBESTINVENTARISATIE

Het doel van een asbestinventarisatie is het volledig in kaart brengen, identificeren en kwantificeren van alle van asbest, asbesthoudende producten, asbest verontreinigd materiaal of asbestverontreinigde constructieonderdelen (asbest, asbesthoudende producten, etc.) die aanwezig zijn in een bouwwerk, object of plaats waar een incident heeft plaatsgevonden en asbest is vrijgekomen.

Het inventariseren van asbest, asbesthoudende producten etc. in een bouwwerk of object gaat vooraf aan het geheel of gedeeltelijk afbreken ervan, ook verbouwen, aan het verwijderen van asbest, of aan het opruimen van asbest na een incident.

Tevens wordt op grond van de aard van het aangetroffen asbest en/of de asbesthoudende producten, de wijze waarop deze in de constructie zijn bevestigd en de omgevingsomstandigheden, een indeling in één van de risicoklassen voor verwijdering gemaakt, zoals beschreven in het schema asbestinventarisatie.

2.17 ACTUALITEIT VAN HET ASBESTINVENTARISATIERAPPORT

Indien bij de voorbereiding van het daadwerkelijk verwijderen het inventarisatierapport ouder is dan drie jaar, dan dient het inventarisatierapport getoetst te worden op de actualiteit.

Veranderingen in het bouwwerk of object dienen dan te zijn beoordeeld op gevolgen voor de

aanwezigheid van asbest, asbesthoudende producten etc. Deze dienen te zijn geregistreerd en te zijn toegevoegd aan het inventarisatierapport voordat verwijdering kan plaatsvinden.

In geval er geen veranderingen zijn, of veranderingen zonder gevolgen, dient dit eveneens te worden geregistreerd en te zijn toegevoegd aan het inventarisatierapport voordat verwijdering kan plaatsvinden.

De termijn van drie jaar is ingevoerd om de opdrachtgever er op te duiden, dat veranderingen in de aard van gebouw door verbouwingen e.d. gevolgen kunnen hebben op de aanwezigheid van asbest, asbesthoudende producten, asbestverontreinigd materiaal of asbestverontreinigde constructieonderdelen in bouwwerken en objecten (bron: Certificatieschema voor het Procescertificaat Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering, artikel 22, lid 14).

2.18 ASBESTVERWIJDERING

Op grond van artikel 6 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 mogen slechts asbestverwijderingshandelingen verricht worden door een bedrijf dat in het bezit is van een Procescertificaat Asbestverwijdering als bedoeld in [artikel 4.54d, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit](#), wanneer de concentratie asbestvezels is ingedeeld in risicoklasse 2 of 2A.

Deze handelingen zijn:

- a. het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van bouwwerken of objecten indien in die bouwwerken of objecten asbest of een asbesthoudend product is verwerkt;
- b. het verwijderen van asbest of asbesthoudende producten uit bouwwerken of objecten;
- c. het opruimen van asbest of asbesthoudende producten die ten gevolge van een incident is of zijn vrijgekomen.

Bedrijven die werkzaamheden uitvoeren aan asbesthoudend materiaal of asbesthoudende toepassingen die zijn geclassificeerd als risicoklasse 1 moeten dit ook melden. Hiervoor is voor niet-gecertificeerde bedrijven het [Webportaal van de Inspectie SZW](#) beschikbaar.

2.19 GECERTIFICEERDE ASBESTVERWIJDERING

Het verwijderen van asbest, asbesthoudende producten en asbesthoudende constructies dient door een daartoe gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf uitgevoerd te worden dat beschikt over het Procescertificaat Asbestverwijdering.

Het Certificatieschema voor het Procescertificaat Asbestverwijdering beschrijft de handelingen die nodig zijn voor het veilig verwijderen van asbest. Dit schema is vastgesteld door de Stichting Ascet en te downloaden via hun website.

Kijk op www.ascert.nl voor een overzicht van de gecertificeerde bedrijven en het schema asbestverwijdering.

2.20 RISICOANALYSE EN AFBREUKCRITERIA

Vanwege de goede eigenschappen is asbest in het verleden veel gebruikt, bijvoorbeeld in gebouwen en woningen. Asbestvezels kunnen bij inademing echter diep in de longen doordringen en kunnen op termijn buikvlieskanker, longvlieskanker en asbestose (stoflongen) veroorzaken. Hieraan sterven jaarlijks in Nederland naar schatting zo'n 500 mensen. De termijn tussen blootstelling en aanwijzingen en vaststellen van de ziekte kan tientallen jaren duren.

2.21 ASBESTVEZELS IN TOEGANKELIJKE RUIMTEN

In voor mensen toegankelijke ruimten van bouwwerken mag de concentratie aan asbestvezels niet boven de daartoe gestelde grenswaarde uitkomen. Te hoge concentraties aan asbestvezels kunnen afkomstig zijn uit bouwmaterialen, maar ook uit ondeskundig onderhoud aan het bouwwerk of ondeskundige handelingen aan installaties en het zogenaamde 'strippen' van een ruimte of ruimten.

Artikel 7.19 van het Bouwbesluit stelt dat de concentratie van asbestvezels in een voor personen toegankelijke ruimte van een bouwwerk niet groter mag zijn dan 2.000 vezels/m³, bepaald volgens NEN 2991.

Dit komt als gezondheidkundige ondergrens overeen met de voorheen op grond van de Regeling Bouwbesluit 2003 geldende eis voor de bestaande bouw en strookt met het zogenoemde maximaal toelaatbaar risico (mtr). Omdat asbest niet meer mag worden toegepast in de nieuwbouw beperkt het voorschrift zich tot bestaande bouw.

Nadere onderzoeken overeenkomstig NEN 2991 naar mogelijke asbestverontreinigingen in ruimten van bestaande gebouwen dienen ingevoerd en opgeslagen te worden in LAVS.

2.22 RISICOKLASSEN

Bij activiteiten in het kader van de verwijdering van asbest is er een risico dat er asbestvezels in de ademzone van werknemers komen. Het aantal vezels tijdens de activiteiten is onderscheiden in drie afzonderlijke risicoklassen.

Het Arbeidsomstandighedenbesluit heeft daarvoor deze activiteiten in z.g. risicoklassen ingedeeld, en grenswaarden vastgesteld.

De grenswaarden voor asbest zijn neergelegd in artikel 4.46, te weten:

1. De concentratie van asbestvezels van het type chrysotiel overschrijdt niet de grenswaarde van 2.000 vezels per kubieke meter, berekend over een referentieperiode van acht uur per dag.
2. De concentratie van de amfibole asbestvezels actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet overschrijdt gezamenlijk niet de grenswaarde van 2.000 vezels per kubieke meter, berekend over een referentieperiode van acht uur per dag.

Conform het Arbeidsomstandighedenbesluit [lid.2] is aan de drie risicoklassen (onderstaande tabel) een eigen specifiek veiligheidsregime gekoppeld.

Risico-klasse	Beschrijving van de belangrijkste kenmerken	Lit. 2
1	Deze paragraaf is van toepassing indien uit de beoordeling, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid , blijkt dat in de lucht waaraan werknemers in verband met de arbeid kunnen worden blootgesteld, de som van de concentratie asbestvezels van het type chrysotiel als fractie van de grenswaarde, bedoeld in artikel 4.46, eerste lid , en van de concentratie amfibole asbestvezels actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet als fractie van de grenswaarde, bedoeld in artikel 4.46, tweede lid, kleiner is dan 1.	Art. 4.44
2	Indien uit de beoordeling, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid , blijkt dat in de lucht waaraan werknemers in verband met de arbeid kunnen worden blootgesteld, de som van de concentratie asbestvezels van het type chrysotiel als fractie van de grenswaarde, bedoeld in artikel 4.46, eerste lid , en van de concentratie amfibole asbestvezels actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet als fractie van de grenswaarde, bedoeld in artikel 4.46, tweede lid, groter is dan of gelijk is aan 1, dan is in aanvulling op paragraaf 3 tevens deze paragraaf van toepassing.	Art. 4.48
2A	Indien uit de beoordeling, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid , blijkt dat de concentratie van de amfibole asbestvezels actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet in de lucht waaraan werknemers in verband met de arbeid kunnen worden blootgesteld, hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 4.46, tweede lid , is in aanvulling op de paragrafen 3 en 4 tevens deze paragraaf van toepassing.	Art. 4.53a

Asbestverwijdering is, zoals bovenstaand aangegeven, in risicoklassen ingedeeld. De risicoklassen 2 en 2A dienen altijd door een daartoe gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf uitgevoerd te worden. Risicoklasse 1 mag door een niet gecertificeerd bedrijf uitgevoerd worden.

2.23 VERWIJDEREN CONFORM INVENTARISATIERAPPORT

Bron: Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering

Het asbestinventarisatierapport bevat de SMA-rt-risicoclassificaties met een verwijzing naar de asbesthoudende materialen, in combinatie met de verwijderingsmethoden, de verwijderingsmiddelen en de beschermingsmaatregelen. Het asbestverwijderingsbedrijf dient conform het inventarisatierapport te handelen.

2.24 AANTREFFEN VAN NIET-GERAPPORTEERD ASBESTHOUDEND MATERIAAL

Wanneer sprake is van niet gerapporteerd asbesthoudend materiaal zijn de volgende handelingen noodzakelijk, zoals omschreven in artikel 42 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascet.

Het asbestverwijderingsbedrijf meldt een vermoeden van de aanwezigheid van niet gerapporteerd asbesthoudend materiaal direct aan:

- a. de opdrachtgever;
- b. en het asbestinventarisatiebedrijf dat het asbestinventarisatierapport voor de projectlocatie heeft opgesteld.
2. Het asbestverwijderingsbedrijf voert geen werkzaamheden aan het asbestverdachte materiaal uit totdat het asbestinventarisatierapport is bijgewerkt en het werkplan hierop is aangepast.
3. Indien er sprake is van niet gerapporteerd asbesthoudend materiaal, meldt het asbestverwijderingsbedrijf dit zo snel mogelijk:
 - a. schriftelijk aan de certificerende instelling die het procescertificaat heeft verstrekt aan het asbestinventarisatiebedrijf dat de oorspronkelijke asbestinventarisatie heeft uitgevoerd; en
 - b. schriftelijk aan het bevoegd gezag, bedoeld in [artikel 1.26, achtste lid, van het Bouwbesluit 2012](#).

** Het Bouwbesluit 2012, artikel 1.26, lid 8 stelt over niet opgenomen asbesthoudend materiaal het volgende: indien tijdens het slopen asbest wordt ontdekt dat niet is opgenomen in het asbestinventarisatierapport als bedoeld in het zesde lid, onder g, wordt het bevoegd gezag daarvan onmiddellijk in kennis gesteld.*

Gezien de noodzaak van het voorkomen van een eventuele verontreiniging van asbest in het bouwwerk ten gevolge van ondeskundig slopen, is het van belang dat het bevoegd gezag onmiddellijk in kennis wordt gesteld.

2.25 EINDBEOORDELING NA ASBESTVERWIJDERING

In het Asbestverwijderingsbesluit 2005 wordt de term eindbeoordeling gehanteerd. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door een NEN-EN-ISO/IEC 17020 geaccrediteerd laboratorium/onderzoeksinstelling.

1. De eindbeoordeling wordt uitgevoerd [overeenkomstig artikel 9, eerste en tweede lid, van het Asbestverwijderingsbesluit 2005](#) en de [artikelen 4.51a en 4.53c van het besluit](#).
2. Het asbestverwijderingsbedrijf zorgt ervoor dat de voor de inspectie noodzakelijke veiligheidsvoorzieningen in het werkgebied in stand blijven en stelt voor de eindbeoordeling arbeidsmiddelen beschikbaar totdat het werkgebied is vrijgegeven door de inspectie-instelling.
3. Het asbestverwijderingsbedrijf zorgt er voor dat de DTA controleert en waarborgt dat:
 - a. het werkgebied gereed is voor de eindbeoordeling door de inspectie-instelling; en
 - b. de rapportage van de eindbeoordeling door de inspectie-instelling is ondertekend.

4. Na een afkeur van het werkgebied door de inspectie-instelling registreert de DTA in het logboek welke aanvullende maatregelen zijn genomen voordat de eindbeoordeling opnieuw door die inspectie-instelling wordt uitgevoerd. Ook in geval de inspectie-instelling een eenvoudige visuele afwijking constateert conform de NEN 2990, registreert de DTA in het logboek welke aanvullende maatregelen zijn genomen.

Het asbestverwijderingsbedrijf is dus verantwoordelijk voor de uitvoering en de oplevering van de eindbeoordeling (zie artikel 45 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascert). De DTA-er controleert en waarborgt het proces, en dient dus te allen tijde aanwezig te zijn bij de eindbeoordeling.

Ingevolge artikel 1.33, lid 3 van het Bouwbesluit 2012 dient overeenkomstig artikel 9 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 de eindbeoordeling aan het bevoegd gezag te worden verstrekt.

2.26 AFVOER ASBESTHOUDEND MATERIAAL

Ingevolge artikel 46 van het Certificatieschema voor de procescertificaten asbestinventarisatie en asbestverwijdering dat is vastgesteld door de Stichting Ascert dient de afvoer van het vrijgekomen asbesthoudende materiaal als volgt plaats te vinden:

1. Indien het asbestverwijderingsbedrijf geen zorg draagt voor de afvoer van het asbesthoudend afval is dit in de overeenkomst met de opdrachtgever schriftelijk vastgelegd.
2. Indien het asbestverwijderingsbedrijf zorg draagt voor de afvoer van het asbesthoudend afval:
 - a. draagt zij er zorg voor dat asbesthoudend afval wordt afgevoerd naar een ontvanger, een inrichting zijnde een stortplaats of inrichting ten behoeve van tussenopslag, die daarvoor een omgevingsvergunning of een omgevingsvergunning beperkte milieu-toets heeft op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
 - b. draagt zij er zorg voor dat het vervoer van het asbesthoudend afval vindt plaats door een geregistreerde vervoerder en of inzamelaar van afvalstoffen als bedoeld in het Besluit inzamelen afvalstoffen; en
 - c. verstrekt zij, voordat het asbesthoudend afval wordt afgevoerd een omschrijving van de afvalstof aan de ontvanger, voor zover de ontvanger meldingsplichtig is op grond van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen, en vraagt bij de ontvanger een afvalstroomnummer aan als de ontvangende inrichting ontvangstmeldingsplichtig is op grond van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen.
3. Indien asbesthoudend afval van verschillende projectlocaties wordt samengevoegd in een containers, wordt door het asbestverwijderingsbedrijf een registratie bijgehouden waaruit blijkt van welke projectlocaties het asbest in de desbetreffende container afkomstig is en de hoeveelheden hiervan geregistreerd en verifieerbaar zijn op basis van het inventarisatierapport.

2.27 HET MELDEN VAN ASBESTVERWIJDERINGSWERKEN

Sinds 1 maart 2017 is gebruik van het Landelijk Asbestvolgsysteem verplicht. Bij een asbestverwijdering gaat het om de volgende onderdelen:

- Het asbestverwijderingsbedrijf meldt uiterlijk twee werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de begintijd, de eindtijd en de werktijden waarop de asbestverwijdering plaatsvindt in het LAVS.
- Het asbestverwijderingsbedrijf meldt wijzigingen van de begintijd, de eindtijd of werktijden van de asbestverwijdering onmiddellijk in het LAVS.
- Bij een calamiteit die noodzaakt tot directe asbestverwijdering:
 - vindt de melding in het LAVS zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur na het begin van het asbestverwijderingswerk plaats
- Indien de asbestverwijderingswerkzaamheden uitgevoerd worden in een lagere risicoklasse die het gevolg is van validatieonderzoek, dan wordt dit in het LAVS opgenomen.
- Het asbestverwijderingsbedrijf voert het begeleidingsbiljet en de documenten met betreffende stortgegevens waaronder het gewicht van het afgevoerde asbest binnen twee weken na de eindbeoordeling in het LAVS.

De handhaving van de Arbeidsomstandighedenwet is voorbehouden aan de Inspectie SZW, van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

BIJLAGE 1 – INTEGRALE INSPECTIELIJST

Integrale Inspectielijst Bouw- en woningtoezicht - Inspectie SZW - Certificatieinstelling asbest

SLOOPWERKEN- EN ASBESTVERWIJDERING

Uitgave Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland

versie

Inspectie lijst												
Naam inspecteur BWT:												
Datum en tijdstip inspectie:												
Sloop locatie:												
Naam en adres uitvoerend bedrijf:												
no.	1. Sloopmelding van toepassing	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	sloopmelding bouwwerk				1.26-1			ja	ja	ja		
2.	sloopmelding asbestverwijderen				1.26-1			ja	ja	ja	ja	ja
3.	sloopmelding (particulier)				1.26-4b			ja	ja	ja		
no.	2. Asbestinventarisatie van toepassing	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	asbestinventarisatierapport				1.26-6g	XIIIa, 22	3		ja	ja	ja	ja
no.	3. Uitvoering	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Is de sloopmelding op het werk aanwezig.				1.32	38		ja	ja	ja	ja	ja
2.	Is de asbestverwijdering opgedragen aan een deskundig bedrijf						6	ja	ja	ja	ja	ja
3.	Beschikt het deskundig bedrijf over een afschrift van de sloopmelding				1.32	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
4.	Heeft de houder van de sloopmelding een exemplaar van het asbestinventarisatierapport of een ander document, verstrekt aan het deskundig bedrijf				1.32	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
5.	Is de asbestverwijdering gemeld in het LAVS					XIIIa,40		ja	ja	ja	ja	ja
6.	Zijn de werkzaamheden gemeld bij BWT				1.33	XIIIa,40		ja	ja	ja	ja	ja
7.	Is bij BWT gemeld dat tijdens het bouwkundig slopen asbest is vrijgekomen, waarvoor geen sloopmelding is ingediend				1.26-8	XIIIa,42		ja	ja	ja	ja	ja
8.	Zijn er nadere voorwaarden gesteld na de sloopmelding.				1.29	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
no.	3. Uitvoering	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Is het aanwezige asbest verwijderd voordat er bouwkundige sloopwerkzaamheden plaatsvinden						7	ja	ja	ja	ja	ja
2.	Worden de beste bestaande technieken toegepast om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen.					XIIIa,36, 37			ja	ja	ja	ja
3.	Wordt het asbest op een deugdelijke wijze verpakt van etiketten voorzien en afgevoerd naar een erkende verwerker.					XIIIa,44	7	ja	ja	ja	ja	ja
4.	Worden de asbestwerkzaamheden uitgevoerd conform het werkplan en logboek					XIIIa,43			ja	ja	ja	ja
5.	Is het sloop pand c.q. terrein met asbestlint afgezet					XIIIa,43		ja	ja	ja	ja	ja
6.	Zijn de noodzakelijke wijzigingen gemeld in het LAVS (begin/eindtijd, calamiteit, RK-klasse)					XIIIa, 40	?		ja	ja	ja	ja
7.	Is de lokatie vrijgegeven door een deskundig bureau					XIIIa,45		ja	ja	ja	ja	ja
8.	Is de vrijgave verstrekt aan bevoegd gezag				1.33			ja		ja		
9.	Slopen in afwijking van voorschriften melding				1.26			ja		ja	ja	
10.	Opgeslagen asbest afgevoerd					XIIIa, 46	7	ja	ja	ja	ja	ja
11.	Onvoldoende veiligheid op het sloopterrein				8.1/8.2							
12.	Geen afscheiding van sloopterrein				8.1/8.2							
13.	Onvoldoende veiligheid van hulpmiddelen				8.1/8.2							
14.	Is de veiligheid voor de omgeving van het te slopen bouwwerk voldoende gegarandeerd.				8.1/8.2							
15.	Zijn de voorzieningen overeenkomstig het stut- en stempelplan uitgevoerd				8.1/8.2							
16.	Wordt voldaan aan het sloopveiligheidsplan				8.1/8.2							
17.	Wordt er selectief gesloopt				8.9							
no.	4. Mobiel breken	ja	nee	nvt	Bmb	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Wordt op de slooplocatie mobiel gebroken				8.8/5			ja		ja		
2.	Is vergunning afgegeven o.g.v. Besluit mobiel breken				5			ja		ja		
3.	Is de puinbreker gecertificeerd				5			ja		ja		
4.	Voldoet de uitvoering aan de voorschriften				5			ja		ja		
no.	5. Nadere voorwaarden na sloopmelding	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Hinder of onveilige situatie				1.29.1			ja	ja	ja	ja	
2.	Scheiden van sloopafval				1.29.2a			ja	ja	ja	ja	
3.	Aanvang/beëindiging sloopwerkzaamheden				1.29.2b	XIII, 40		ja	ja	ja	ja	

Integrale Inspectielijst Bouw- en woningtoezicht - Inspectie SZW - Certificatieinstelling asbest

SLOOPWERKEN- EN ASBESTVERWIJDERING

Uitgave Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland

versie

Inspectie lijst												
Naam inspecteur BWT:												
Datum en tijdstip inspectie:												
Sloop locatie:												
Naam en adres uitvoerend bedrijf:												
no.	1. Sloopmelding van toepassing	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	sloopmelding bouwwerk				1.26-1			ja	ja	ja		
2.	sloopmelding asbestverwijderen				1.26-1			ja	ja	ja	ja	ja
3.	sloopmelding (particulier)				1.26-4b			ja	ja	ja		
no.	2. Asbestinventarisatie van toepassing	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	asbestinventarisatierapport				1.26-6g	XIIIa, 22	3	ja	ja	ja	ja	ja
no.	3. Uitvoering	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Is de sloopmelding op het werk aanwezig.				1.32	38		ja	ja	ja	ja	ja
2.	Is de asbestverwijdering opgedragen aan een deskundig bedrijf						6	ja	ja	ja	ja	
3.	Beschikt het deskundig bedrijf over een afschrift van de sloopmelding				1.32	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
4.	Heeft de houder van de sloopmelding een exemplaar van het asbestinventarisatierapport of een ander document, verstrekt aan het deskundig bedrijf				1.32	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
5.	Is de asbestverwijdering gemeld in het LAVS					XIIIa,40		ja	ja	ja	ja	ja
6.	Zijn de werkzaamheden gemeld bij BWT				1.33	XIIIa,40		ja	ja	ja	ja	ja
7.	Is bij BWT gemeld dat tijdens het bouwkundig slopen asbest is vrijgekomen, waarvoor geen sloopmelding is ingediend				1.26-8	XIIIa,42		ja	ja	ja	ja	ja
8.	Zijn er nadere voorwaarden gesteld na de sloopmelding.				1.29	XIIIa,38		ja	ja	ja	ja	ja
no.	3. Uitvoering	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Is het aanwezige asbest verwijderd voordat er bouwkundige sloopwerkzaamheden plaatsvinden						7	ja	ja	ja	ja	
2.	Worden de beste bestaande technieken toegepast om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen.					XIIIa,36, 37			ja	ja	ja	ja
3.	Wordt het asbest op een deugdelijke wijze verpakt van etiketten voorzien en afgevoerd naar een erkende verwerker.					XIIIa,44	7	ja	ja	ja	ja	ja
4.	Worden de asbestwerkzaamheden uitgevoerd conform het werkplan en logboek					XIIIa,43			ja	ja	ja	ja
5.	Is het sloop pand c.q. terrein met asbestlint afgezet					XIIIa,43		ja	ja	ja	ja	ja
6.	Zijn de noodzakelijke wijzigingen gemeld in het LAVS (begin/eindtijd, calamiteit, RK-klasse					XIIIa, 40	?		ja	ja	ja	ja
7.	Is de lokatie vrijgegeven door een deskundig bureau					XIIIa,45		ja	ja	ja	ja	ja
8.	Is de vrijgave verstrekt aan bevoegd gezag				1.33			ja		ja		
9.	Slopen in afwijking van voorschriften melding				1.26			ja		ja	ja	
10.	Opgeslagen asbest afgevoerd					XIIIa, 46	7	ja	ja	ja	ja	ja
11.	Onvoldoende veiligheid op het sloopterrein				8.1/8.2							
12.	Geen afscheiding van sloopterrein				8.1/8.2							
13.	Onvoldoende veiligheid van hulpmiddelen				8.1/8.2							
14.	Is de veiligheid voor de omgeving van het te slopen bouwwerk voldoende gegarandeerd.				8.1/8.2							
15.	Zijn de voorzieningen overeenkomstig het stut- en stempelplan uitgevoerd				8.1/8.2							
16.	Wordt voldaan aan het sloopveiligheidsplan				8.1/8.2							
17.	Wordt er selectief gesloopt				8.9							
no.	4. Mobiel breken	ja	nee	nvt	Bmb	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Wordt op de slooplocatie mobiel gebroken				8.8/5			ja		ja		
2.	Is vergunning afgegeven o.g.v. Besluit mobiel breken				5			ja		ja		
3.	Is de puinbreker gecertificeerd				5			ja		ja		
4.	Valdoet de uitvoering aan de voorschriften				5			ja		ja		
no.	5. Nadere voorwaarden na sloopmelding	ja	nee	nvt	Bb 2012	AOR	AVB	BRA	SRA	BWT	I-SZW	Cki
1.	Hinder of onveilige situatie				1.29.1			ja	ja	ja	ja	
2.	Scheiden van sloopafval				1.29.2a			ja	ja	ja	ja	
3.	Aanvang/beeindiging sloopwerkzaamheden				1.29.2b	XIII, 40		ja	ja	ja	ja	

BIJLAGE 2 – FOTOPAGINA VEEL VOORKOMENDE ASBESTHOUDENDE TOEPASSINGEN

Asbesthoudende schoorsteenkap

Asbesthoudende beplating

Asbesthoudende standleiding

Asbesthoudende vensterbank

Asbesthoudende gevelbeplating

Bron: infomil

DEEL 3 – HANDHAVING BIJ ILLEGALE ASBESTSLOOP

3.1 INLEIDING

Het onderdeel 'Handhaving bij illegale asbestsloop' is bedoeld voor eenieder die in zijn werk wordt geconfronteerd met sloopwerken waarbij asbest vrijkomt, waarbij deze werkzaamheden niet zijn gemeld bij het bevoegd gezag.

Dit deel gaat dus uitsluitend over de handhaving van illegale sloop waarbij asbest vrijkomt.

Er zijn ook andere gevallen denkbaar waarbij ten onrechte zonder melding of vergunning wordt gesloopt, zoals sloop van een monument of sloop in strijd met het bestemmingsplan. Ook sloop zonder voldoende aandacht voor de constructieve veiligheid verdient aandacht.

Vanwege de complexiteit met betrekking tot asbestsloop, de gezondheidsrisico's voor zowel de sloper, de handhavende overheid als de maatschappij en het milieu, is dit onderwerp als apart deel opgenomen in de handreiking.

Voor alle overige vormen van illegale sloop wordt verwezen naar de bovenstaande delen van deze handreiking.

Deel 3 van deze handreiking biedt een overzicht van wat alle actoren met een wettelijke, maatschappelijke of bedrijfsmatige rol in de keten van asbesthandhaving te doen staat wanneer blijkt dat er zonder sloopmelding is of wordt gesloopt en daarbij (mogelijk) asbest is vrijgekomen. Deze actoren zijn:

- Bevoegd gezag.
- Milieupolitie/Regionaal Milieuteam
- Inspectie SZW.
- GGD, in het bijzonder de medische milieukundige.
- Certificatie-instellingen voor asbestinventarisatie en verwijdering (Cki).
- Gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijven.
- Gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven.

Kortheidshalve noemen we 'het zonder melding c.q. vergunning slopen waarbij (mogelijk) asbest is vrijgekomen' in deze handreiking 'illegale asbestsloop'. Strikt genomen is het natuurlijk ook illegaal als er wel een melding is gedaan, of een vergunning is verleend maar daarvan wordt afgeweken. Zie ook deel 1 en deel 2.

3.2 ALGEMEEN

'Handhaving bij illegale asbestsloop' gaat in op situaties, waarmee handhavende instanties te maken krijgen wanneer gesloopt wordt zonder een schriftelijke sloopmelding en waarbij (mogelijk) asbest is vrijgekomen.

In de volgende hoofdstukken worden de verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden beschreven van elke actor bij constatering, optreden en handhaving, inventarisatie en verwijdering wanneer een dergelijk geval zich voordoet.

Het zonder schriftelijke melding slopen, waarbij asbest vrijkomt, kent allerlei 'daders': een bouwkundig aannemer, een installateur van gas, water en elektra, een schilder, gevelbekledingsbedrijf, een klussende burger, enz.

Van illegale asbestverwijdering kan sprake zijn als bijvoorbeeld een interne verbouwing plaatsvindt.

Bij het zogenaamde 'strippen' van een winkelruimte, waar mogelijk geen sloopmelding op van toepassing is, (het blijft net onder de 10 m³ sloopafval), de gehele inventaris, wanden en plafonds worden verwijderd, is het zeer goed mogelijk dat door deze werkzaamheden asbesthoudend materiaal, dat niet is geïnventariseerd op asbest, wordt verwijderd.

Wanneer daarbij asbesthoudend materiaal wordt verwijderd, kunnen de ruimten waar het asbest is vrijgekomen verontreinigd zijn geraakt door asbestvezels. Een potentieel blootstellinggevaar aan asbestvezels voor mens en milieu is dan niet uitgesloten.

Van groot belang is dat elke actor in de keten zijn rol en verantwoordelijkheid kent opdat adequaat en effectief wordt gehandeld.

Deze handreiking beschrijft niet de situatie van het in afwijking van de schriftelijk ingediende melding voor het verwijderen van asbest, asbesthoudende producten en asbesthoudende constructies e.d. Ook beschrijft deze handreiking niet de procedure van controle van asbestverwijderingswerkzaamheden waarvoor een geldige melding is gedaan.

Verder beschrijft dit document de overheidstaken ten aanzien van sloopwerkzaamheden waarvoor geen of niet tijdig een schriftelijke (of online) melding voor het slopen is gedaan bij het bevoegd gezag, zowel voor het bouwkundig slopen als voor asbestverwijdering. De Woningwet stelt in hoofdstuk II, afdeling 1 voorschriften betreffende het bouwen, de staat van bestaande bouwwerken, het gebruik, het slopen en de welstand.

Ingevolge artikel 1b, lid 5 van de Woningwet is het verboden te slopen voor zover daarbij niet wordt voldaan aan de op dat slopen van toepassing zijnde voorschriften, bedoeld in artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdelen c en d, en derde lid.

Tot de voorschriften omtrent de onderwerpen, bedoeld in het tweede lid, onderdelen c en d, behoren in ieder geval:

- a. voorschriften inhoudende de verplichting om het voornemen te slopen aan het bevoegd gezag te melden;
- b. voorschriften inhoudende de verplichting te voldoen aan aanvullende voorschriften die door het bevoegd gezag bij beschikking kunnen worden gegeven met het oog op de lokale situatie.

Met betrekking tot het eerste lid, onderdeel c, en het tweede lid, onderdeel d, kan het gaan om voorschriften omtrent de beschikbaarheid van gegevens en bescheiden, met betrekking tot het tweede lid, onderdeel d, kunnen daarnaast behoren voorschriften, welke de verplichting inhouden om de feitelijke aanvang van het uitvoeren van bouwwerkzaamheden, voor zover daarvoor een omgevingsvergunning is verleend, of sloopwerkzaamheden vooraf aan het bevoegd gezag te melden.

Onder het bouwkundig slopen kan verstaan worden:

- Het geheel of gedeeltelijke slopen van een bouwwerk.
- Het zogenaamde 'strippen' van een bouwkundige eenheid(en). Lees: het verwijderen van niet-constructieve elementen zoals, plafonds, wanden, puien, vloeren en meubelbetimmeringen en installaties.
- Renovatiewerkzaamheden.

Het is niet uitgesloten dat er bij het uitvoeren van bovengenoemde werkzaamheden asbest vrijkomt.

3.3 VOORLICHTING GEMEENTE

De gemeente geeft goede voorlichting aan alle ingezetenen - burgers en ondernemers - over het bouwkundig slopen en verwijderen van asbest. Deze voorlichting gaat onder meer in op asbestrisico's en op de vraag voor welke werkzaamheden een melding voor het slopen moet worden gedaan en welke werkzaamheden door een burger zelf mogen worden uitgevoerd. Daarnaast geeft de gemeente voorlichting omtrent de inzameling van het asbesthoudende materiaal: hoe deze aan te leveren en op welke locatie en tijden en tegen welke eventuele kosten.

Een goede voorlichting kan onwetendheid over asbest voorkomen.

3.4 DESKUNDIGHEID ASBEST

Het bevoegd gezag heeft onder andere de taak werkzaamheden waarvoor geen sloopmelding aan het bevoegd gezag is gedaan (illegale slooppraktijken) op te sporen.

Bij constatering van dergelijke werkzaamheden, treedt het bevoegd gezag handhavend op en past, daar waar nodig, bestuursdwang toe.

Van het bevoegd gezag wordt verlangd dat zij, in het kader van de uitoefening van haar taken, voldoende deskundig is op het gebied van slopen en asbest (inventarisatie en verwijderen). Inspecteurs van het bevoegd gezag dienen voldoende deskundig opgeleid te zijn om deze taken uit te voeren, bijvoorbeeld door te beschikken over het diploma Asbestdeskundige (ADK).

3.5 SAMENVATTING

Tijdens sloop, verbouwing of renovatiewerkzaamheden kunnen zich omstandigheden voordoen waarbij asbest vrijkomt of is vrijgekomen, zonder dat voor deze werkzaamheden een melding is gedaan aan het bevoegd gezag. Ook kan aan de orde zijn of de asbestsloopwerkzaamheden wel of niet door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf zijn of worden uitgevoerd.

Bevoegd gezag: meestal burgemeester en wethouders van de gemeente, soms gedeputeerde staten van de provincie en incidenteel een minister. Na constatering zal de gemeente de provincie inschakelen, als blijkt dat het om een inrichting gaat, waarvoor de provincie bevoegd gezag is.

(Zie Besluit omgevingsrecht (Bor) art. 2.1 en 3.3 en Bor-bijlage 1)

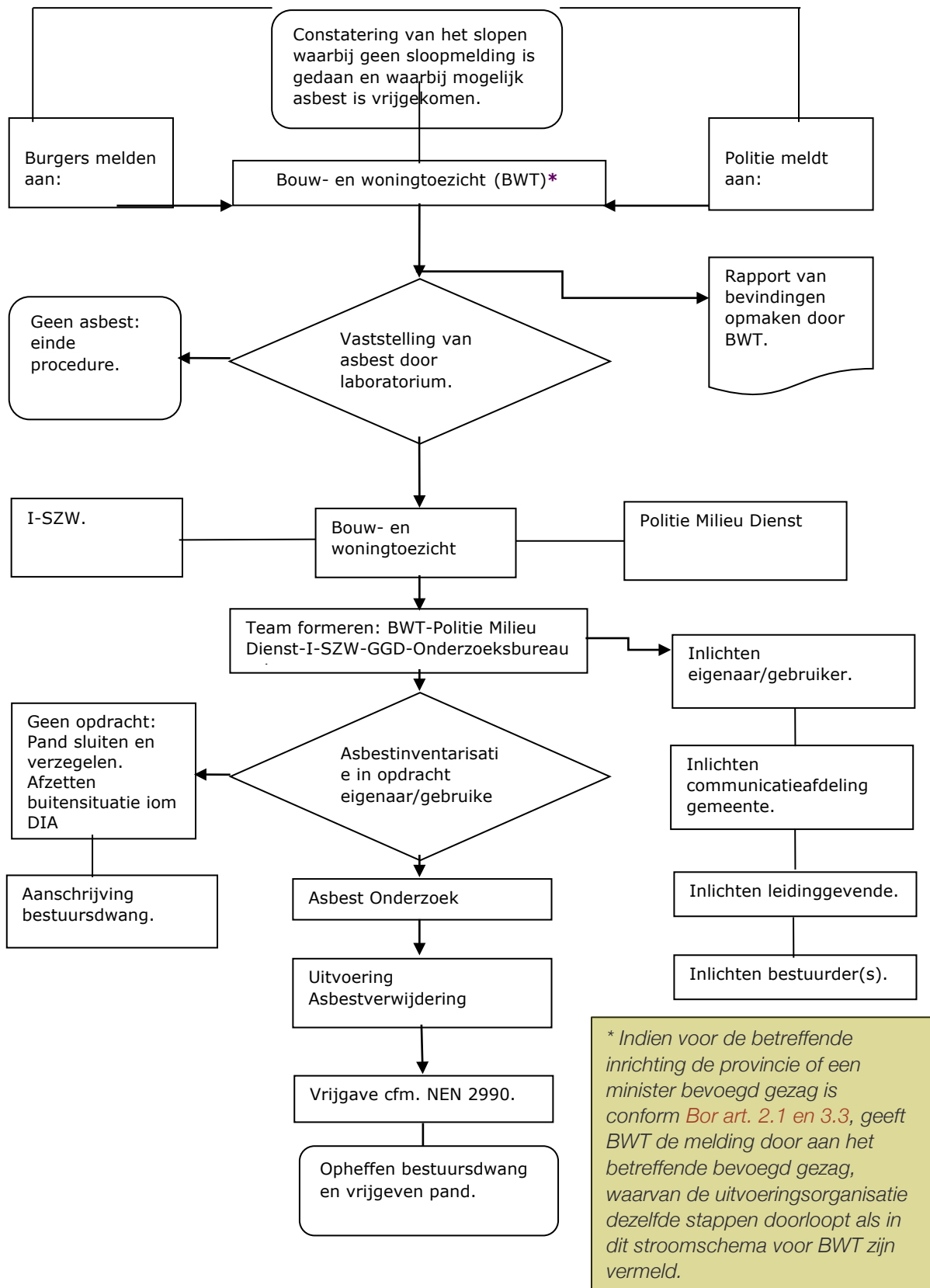
Het zonder melding slopen van asbestmaterialen of sloop waarbij asbestmaterialen zijn vrijgekomen, is strafbaar op grond van het Bouwbesluit 2012. Illegale slooppraktijken kunnen zowel door een gemeentelijke instantie, bijvoorbeeld bouw- en woningtoezicht (BWT), de politie als een burger geconstateerd worden. Als de constatering wordt gedaan door politie of burger, dan moet het voorval terstond bij Bouw- en woningtoezicht worden gemeld. Bouw- en woningtoezicht treedt dan coördinerend en handelend op en schakelt in voorkomende gevallen de provincie in, wanneer daar het bevoegd gezag berust.

In deze handreiking is een stappenplan/draaiboek opgenomen en wordt een beschrijving gegeven van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het bevoegd gezag, de politie, het asbestverwijderingsbedrijf, het asbestinventarisatiebureau / laboratorium en de certificatie-instelling voor de procescertificatie van asbestinventarisatie en asbestverwijdering. Onderstaand overzicht geeft het doel en de stappen weer, die genomen moeten worden bij het zonder melding slopen waarbij asbest is vrijgekomen.

Het stappenplan / draaiboek heeft tot doel dat:

1. bij constatering of ernstig vermoeden van illegale sloop waarbij asbest is vrijgekomen, op een juiste en adequate wijze door iedere betrokken instantie wordt gehandeld; daarbij wordt gestreefd naar landelijke uniformiteit;
2. verdere emissie van asbestvezels wordt vermeden;
3. asbestvaststelling en inventarisatie naar de aard en omvang van de verontreiniging op correcte wijze worden uitgevoerd;
4. de asbestverontreiniging zo snel als mogelijk wordt opgeruimd;
5. aan mensen (burgers, werknemers enz.) die werkzaam zijn (geweest) in de mogelijk met asbestverontreinigde ruimten en daardoor blootgesteld (kunnen) zijn geweest aan asbest, duidelijke informatie wordt verschaft over hoe in deze te handelen;
6. betrokkenen, indien noodzakelijk, zo spoedig mogelijk door de GGD op de hoogte worden gebracht van de mogelijke blootstellingrisico's aan asbest.

3.6 STROOMSCHEMA

3.7 ORGANISATIE VAN DE HANDHAVING

Handhaving in het kader van asbest vindt plaats zowel via het bestuursrecht, het strafrecht als het privaatrecht.

Met de organisatie van de handhaving wordt (met name) bedoeld op:

Bestuursrechtelijk/strafrechtelijk:

- De overheden die een taak hebben bij de handhaving van de Arbeidsomstandighedenwet, het Asbestverwijderingsbesluit 2005, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Bouwbesluit 2012, en de Wet milieubeheer;
- De wijze waarop een overheid deze taak uitvoert, dan wel welke dienst of afdeling hiervoor verantwoordelijk is;
- De wijze waarop de verschillende overheden (handhavingpartners) samenwerken in de keten.

Privaatrechtelijk:

- Certificatie- en keuringsinstanties die een taak hebben bij de controle van certificatieschema's asbestinventarisatie en asbestverwijdering.
- De wijze waarop de certificatie- en keuringsinstanties deze taak uitvoeren.
- Accreditatieinstelling die een taak heeft bij certificatie- en keuringsinstanties en laboratoria.
- De wijze waarop deze instanties samenwerken in de keten.

Bestuursrechtelijke c.q. strafrechtelijke handhaving vindt plaats door:

- Inspectie SZW
- Gemeentelijk bouw- en woningtoezicht (of provinciaal of rijks uitvoeringsorgaan)
- Milieupolitie
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) (voorheen de Vrom-Inspectie)

Privaatrechtelijke handhaving vindt plaats door:

- Certificatie- en Keuringsinstanties voor asbestonderzoek en verwijdering
- Raad voor Accreditatie voor certificatie- en keuringsinstanties en laboratoria

Bij de handhaving van regelgeving, in het algemeen, is er verschil tussen toezicht en opsporing. Toezicht vindt plaats door daartoe bij of krachtens de wet aangewezen medewerkers van bijvoorbeeld de gemeente/omgevingsdienst en de Inspectie SZW. Wanneer een overtreding wordt geconstateerd, kan bestuursrechtelijk of strafrechtelijk worden opgetreden. Opsporing is onderdeel van strafrechtelijk optreden en vindt plaats onder het gezag van het Openbaar Ministerie.

Opsporing kan alleen plaatsvinden door de politie, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) of buitengewone opsporingsambtenaren (boa's). De boa's hebben opsporingsbevoegdheid en kunnen proces-verbaal opmaken ter zake van bepaalde overtredingen, bijvoorbeeld een overtreding van het bouwbesluit. De politie heeft algemene

opsporingsbevoegdheid en kan altijd proces-verbaal opmaken van elk strafbaar feit. Een persoon kan zowel toezichthouder als opsporingsambtenaar zijn.

3.8 TOEZICHT EN HANDHAVING

1. De gemeenten houden toezicht op de naleving van de voorschriften van het Bouwbesluit 2012 voor het slopen van asbest uit bouwwerken en treden zo nodig bestuursrechtelijk op tegen overtredingen van die voorschriften door illegale (asbest)sloopactiviteiten op te sporen.
2. De ILT houdt toezicht op de naleving van de voorschriften van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 voor het uit elkaar nemen van asbesthoudende objecten en treedt zo nodig bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk op tegen overtreding van die voorschriften. Dit gebeurt zowel op eigen initiatief als na melding van een overtreding. De ILT controleert en handhaaft op het transport van asbestafval. De ILT houdt toezicht op de naleving van het Productenbesluit van het niet be- en verwerken en in voorraad hebben van asbesthoudende producten.
3. De politie houdt toezicht op de naleving van de voorschriften van het Bouwbesluit voor het slopen van asbest uit bouwwerken, en de voorschriften van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, voor het uit elkaar nemen van asbesthoudende objecten, en maakt zo nodig proces-verbaal op bij overtreding van die voorschriften, en treedt zo nodig strafrechtelijk op. Dit gebeurt zowel op eigen initiatief als na melding van een overtreding.
4. De Inspectie SZW houdt toezicht op de naleving van de voorschriften van de Arbeidsomstandighedenwet door asbestverwijderings- en sloopbedrijven en op alle andere bedrijven die bij de uitvoering van hun werkzaamheden met asbest te maken (kunnen) krijgen, zoals onderhouds- en installatiebedrijven.
5. Het Openbaar Ministerie (OM) zorgt voor de strafrechtelijke vervolging van overtredingen van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, het Bouwbesluit, Wet milieubeheer en het Productenbesluit.
6. De Certificatie-instellingen controleren de naleving van de certificatieschema's door gecertificeerde asbestinventarisatiebureaus en asbestverwijderingsbedrijven.

3.9 TAKEN, BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN BETROKKEN INSTANTIES

3.9.1 GEMEENTE

De gemeente is belast met de eerstelijns handhaving van het Bouwbesluit 2012 waarin de regels voor het slopen van asbest uit bouwwerken zijn opgenomen. Binnen de gemeente is de verantwoordelijkheid hiervoor in de regel ondergebracht bij het bouw- en woningtoezicht. De interne organisatie verschilt per gemeente. De gemeente opereert coördinerend naar zowel de handhavingpartners (Inspectie SZW, politie en certificerende instellingen) in de keten, als asbestinventarisatiebureaus en asbestverwijderingsbedrijven. De gemeente past indien nodig bestuursdwang toe, in de vorm van stillegging van de werkzaamheden, sluiting en verzegeling van het pand(en) en/of het gebied af te zetten en het afdwingen van schoonmaak van de met asbest verontreinigde ruimte(n) en omgeving. Indien noodzakelijk

laat de gemeente de schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren, doch op kosten van de aangeschrevene(n). Bij de eerstelijns handhaving van het Bouwbesluit 2012 hebben de werkzaamheden van de gemeente raakvlakken met die van de politie en de Inspectie SZW.

3.9.1.1 BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING

De gemeente vindt voor bestuursrechtelijke handhaving, verantwoordelijkheden en bevoegdheden haar grondslag in **Hoofdstuk 5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht**.

3.9.2 PROVINCIE

De provincie is het bevoegd gezag bij innamestations, de afvalscheidingsstations, tussenopslagen, transportbedrijven, sorteerbedrijven en de stortplaatsen. Ook bij het vervoer van asbest, dat plaatsvindt in de provincie, worden samen met de politie controles uitgevoerd. Bij overtredingen wordt zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden.

Daarnaast is de provincie op grond van **artikel 2.1 en 3.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)** bevoegd gezag voor bepaalde inrichtingen, genoemd in bijlage I van het Bor. In incidentele gevallen heeft een minister deze rol, bijvoorbeeld EZ voor mijnbouw.

3.9.3 INSPECTIE SZW (VOORHEEN ARBEIDSINSPECTIE)

De Inspectie SZW treedt handhavend op, zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk, bij overtredingen van de Arbeidsomstandighedenwet. De Inspectie SZW waarschuwt, deelt boetes uit, en legt werkzaamheden stil bij grote risico's en maakt in zeer ernstige gevallen in overleg met het Openbaar Ministerie proces-verbaal op. De Inspectie SZW informeert bij het constateren van ernstige risico's als gevolg van overtreding van de regelgeving, ook de certificerende instelling van het bedrijf.

3.9.4 POLITIE

De politie heeft algemene opsporingsbevoegdheid en kan strafrechtelijk optreden tegen overtredingen van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, het Bouwbesluit 2012 en de Wet milieubeheer.

3.9.5 INSPECTIE LEEFOMGEVING EN TRANSPORT (ILT)

De ILT bewaakt en stimuleert de naleving van wet- en regelgeving voor een veilige en duurzame leefomgeving en transport. Behalve op naleving van wet- en regelgeving op het terrein van Infrastructuur en Milieu, ziet ILT ook toe op de naleving van wet- en regelgeving van de ministeries van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (nucleair en straling) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (bouwen en wonen).

3.9.6 OPENBAAR MINISTERIE (OM)

Het Openbaar Ministerie (OM) is belast met de strafrechtelijke vervolging van overtredingen van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, Arbeidsomstandighedenwet, Bouwbesluit 2012 en de Wet milieubeheer. De processen-verbaal die zijn opgemaakt door de opsporingsambtenaren van gemeente, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en politie worden door het OM afgehandeld. Het OM fungeert als aanspreekpunt voor de strafrechtelijke handhaving.

3.9.7 GGD – GEMEENTELIJKE (OF GEWESTELIJKE) GEZONDHEIDSDIENST

Deze dienst werkt meestal op regionaal (gewestelijk) niveau en heeft onder meer medische milieukunde en assisteren bij de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen als taken. In het kader van de asbestproblematiek heeft de GGD het beoordelen van het gezondheidsrisico als belangrijke taak, zowel als adviseur van het bevoegd gezag als in de voorlichting aan en begeleiding van degenen op wie deze gezondheidsrisico's betrekking (kunnen) hebben.

3.10 SAMENWERKING

Gemeenten, de ILT, de Provincie, de Inspectie SZW, de politie en het Openbaar Ministerie hebben veel raakvlakken in hun werkzaamheden bij de eerstelijns handhaving van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, Bouwbesluit 2012, Wet milieubeheer en de Arbeidsomstandighedenwet.

De verschillende overheden werken nauw samen bij de handhaving van voornoemde wetgeving door:

- afspraken te maken over de wijze waarop en door wie inspecties worden uitgevoerd;
- afspraken te maken over de aanpak van overtredingen;
- elkaar te informeren.

De zogenaamde 'oog- en oorfunctie' is een belangrijk middel om (ernstige) overtredingen van de wet- en regelgeving aan de kaak te stellen. Handhavende partijen in de keten kunnen een vuist maken bij de constatering(en) van (ernstige) overtredingen van de Wet- en regelgeving van asbest. Zij kunnen elkaar informeren over overtredingen van de voor asbest geldende wet- en regelgeving.

VOORBEELD: de gemeente constateert een uitvoering van asbestwerkzaamheden waarvoor geen sloopmelding is gedaan. Daarnaast constateert de gemeente dat bij deze werkzaamheden de arbeidsomstandigheden in het geding zijn. De bevoegdheden op het gebied van arbeidsomstandigheden ligt bij de Inspectie SZW. De gemeente informeert de Inspectie SZW van haar bevindingen. Indien bij genoemde werkzaamheden ook een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf is betrokken, dan informeert diezelfde gemeente eveneens de certificatie-instelling van dit asbestverwijderingsbedrijf.

3.11 OVERIGE SAMENWERKING

1. De Inspectie SZW en de betreffende gemeente(n) kunnen zo nodig op plaatselijk niveau, binnen het kader van deze bundel, nadere afspraken maken over het toezicht op de naleving van de voorschriften (van het Asbestverwijderingsbesluit, Arbeidsomstandighedenwet en het Bouwbesluit 2012) voor het slopen van asbest uit bouwwerken.
2. De Inspectie SZW en de ILT kunnen zo nodig nadere afspraken maken over het toezicht op de naleving van de voorschriften (van de Arbeidsomstandighedenwet en het Asbestverwijderingsbesluit) voor het uit elkaar nemen van asbesthoudende objecten.
3. Gemeenten kunnen de politie vragen bij overtredingen in het kader van de opsporing proces-verbaal op te maken.
4. De ILT kan de politie vragen om ondersteuning bij het toezicht op de naleving van de voorschriften in het Asbestverwijderingsbesluit voor het uit elkaar nemen van asbesthoudende objecten. Ook kan de ILT de politie vragen bij overtredingen proces-verbaal op te maken.
5. Het Openbaar Ministerie dient, om op een goed afgewogen manier vervolgingsbeslissingen te kunnen nemen en om redenen van rechtsgelijkheid, inzicht te hebben in het aantal en de aard van de overtredingen die voor strafrechtelijke afdoening in aanmerking komen. Om die reden is het wenselijk dat de betreffende overtredingen ter kennis worden gebracht van de justitiële autoriteiten. Op lokaal en of regionaal niveau wil het Openbaar Ministerie met de andere bij de uitvoering en handhaving betrokken diensten tot afspraken komen over het verstrekken van deze informatie.

3.12 MELDEN VAN OVERTREDINGEN

1. Indien een instantie kennis neemt van een vermoedelijke overtreding van de asbestregelgeving (bijvoorbeeld door tips van derden) en na een eerste inschatting blijkt dat meerdere instanties tegelijkertijd bevoegd kunnen zijn, dan wordt voor het toezicht respectievelijk de opsporing, de bevoegde instantie geïnformeerd die over de meest adequate handhavingsmiddelen beschikt voor het specifieke geval.

2. Indien een toezichthouder of ambtenaar die is belast met de opsporing, een vermoedelijke overtreding constateert, waartegen hij niet bevoegd is op te treden en waarbij gevaar of ernstige hinder aanwezig is of kan optreden, dan neemt hij contact op met de toezichthoudende instantie die wel bevoegd is op te treden.
3. Door de betrokken overheden is een lijst opgesteld met overtredingen die kunnen vallen binnen de kwalificatie 'gevaar of ernstige hinder'. Hieruit volgt dat de volgende overtredingen worden doorgemeld.
4. De gemeente en de ILT sturen, indien door een overtreding gevaar of ernstige hinder ontstaat of kan ontstaan, een afschrift van brieven aan bedrijven, welke betrokken zijn bij de overtreding, met bestuurlijke maatregelen naar de Officier van Justitie (OvJ), in het betreffende arrondissement. Zij sturen tevens, met inachtneming van de Wet openbaarheid bestuur (WOB), een afschrift van de betreffende brieven naar de Stichting Ascert, wanneer de bestuurlijke maatregel betrekking heeft op een overtreding door een bedrijf dat in het bezit is van een procescertificaat asbestinventarisatie c.q. asbest verwijderen. In de betreffende brieven wordt vermeld aan welke instelling(en) een afschrift is verzonden. Dit heeft namelijk een preventief effect op de overtreder.
5. De Stichting Ascert informeert de betreffende certificatie-instelling over bestuurlijke maatregelen en strafrechtelijke veroordelingen van bedrijven die in het bezit zijn van een procescertificaat asbestinventarisatie c.q. asbestverwijdering.

De instantie aan wie overtredingen worden gemeld, kan zowel een onderdeel zijn van de eigen organisatie als een andere organisatie. Deze regel strekt er niet toe een medewerker te belasten met werkzaamheden op andere vakgebieden dan waarvoor hij is aangewezen. Degene die de overtreding waarneemt, heeft een eigen oordeel over het (eventuele) gevaar of de (eventuele) ernstige hinder. Komt hij een (vermoedelijke) overtreding tegen dan heeft hij net als elke burger de bevoegdheid – en bij een strafbaar feit in zekere mate de plicht – om de desbetreffende autoriteiten in te lichten.

3.12.1 OVERTREDINGEN ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET

Overtredingen van de Arbeidsomstandighedenwet worden gemeld aan de Inspectie SZW, bijvoorbeeld wanneer:

- asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt/bewerkt zonder dat persoonlijke beschermingsmiddelen, waaronder adembeschermingsmiddelen, worden gebruikt;
- asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt zonder dat de plek waar de werkzaamheden plaatsvinden is afgeschermd van de omgeving, kortom wanneer een compartiment ontbreekt;
- een ontsmettingsvoorziening ontbreekt, bijvoorbeeld in de vorm van een mobiele douchewagen;
- asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt/bewerkt zonder dat maatregelen zijn getroffen om de concentratie asbeststof in de lucht zo laag mogelijk te houden, bijvoorbeeld wanneer bronmaatregelen ontbreken. Bronmaatregelen zijn maatregelen om de uitstoot van schadelijke stoffen zoals asbest bij de bron aan te pakken; bijv. hechtgebonden asbest niet breken o.d.
- de asbestverwijdering niet wordt uitgevoerd met het toepassen van de 'beste bestaande technieken'.

3.12.2 OVERTREDINGEN BOUWBESLUIT 2012

Overtredingen van de voorschriften in het Bouwbesluit 2012 voor het slopen van asbest uit bouwwerken worden gemeld aan de gemeente, bijvoorbeeld wanneer:

- asbest wordt verwijderd zonder dat daarvoor een sloopmelding is ontvangen;
- asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt door een niet-deskundig bedrijf;
- het terrein waar het asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt niet deugdelijk en afdoende is afgezet;
- op het terrein asbest wordt bewerkt;
- voor het tijdelijk opslaan van asbest(houdend materiaal) na de sloop geen of geen geschikte container wordt gebruikt;
- er hinder of een gevaarlijke situatie tijdens de sloopwerkzaamheden ontstaat of kan ontstaan;
- er een emissie van asbestvezels naar de omgeving kan ontstaan.
- het scheiden van en het op de sloopplaats gescheiden houden van het sloopafval in fracties.

3.12.3 OVERTREDINGEN ASBESTVERWIJDERINGSBESLUIT

Overtredingen van de voorschriften van het Asbestverwijderingsbesluit voor het uit elkaar nemen van asbesthoudende objecten worden gemeld aan de ILT:

- asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt door een niet-deskundig bedrijf;
- het terrein waar het asbest(houdend materiaal) wordt gesloopt niet deugdelijk en afdoende is afgezet;
- voor het tijdelijk opslaan van asbest(houdend materiaal) na de sloop geen of geen geschikte eschikte container wordt gebruikt.

Een wettelijk uitwisselingsprotocol tussen Inspectie SZW en certificatie-instelling verplicht beiden tot het doorgeven van ernstige overtredingen van de wet- en regelgeving.

Elk bestuursorgaan kan uit het oogpunt van een actief handhavingsbeleid haar medewerkers opdracht geven ook onderling gegevens uit te wisselen. Om te voorkomen dat eindeloos alle details worden doorgegeven, zal dit worden beperkt tot zaken die gevaar of ernstige hinder betreffen. De hierboven genoemde voorbeelden van overtredingen zijn niet limitatief. Aan de andere kant moet worden bedacht dat bij sommige werkzaamheden, bijvoorbeeld bij onderhoud aan cv-installaties, een vrijstelling of ontheffing van bepaalde voorschriften met betrekking tot de verwijdering en afvoer van asbest(houdend materiaal) verleend kan zijn.

3.13 HANDHAVING TEN AANZIEN VAN BOUWWERKEN

3.13.1 GEBODS- EN VERBODSBEPALINGEN

De verschillende gebods- en verbodsbepalingen in het Bouwbesluit 2012 met betrekking tot het slopen van asbest uit bouwwerken richten zich tot de volgende personen:

- Het verbod om zonder of in afwijking van een sloopmelding een bouwwerk te slopen waarin zich asbest bevindt richt zich tot de sloper. (Bb 2012, art. 1.26, eerste lid, sub 1)
- De sloper is in principe ook de persoon die een sloopmelding als bedoeld in artikel 1.26 dient te doen. De voorschriften verzetten zich er echter niet tegen dat een ander die melding doet. Als een sloopmelding is voorgeschreven en er is niet gemeld, dan is degene die sloopt overtreder van het in [artikel 1b, vijfde lid, van de Woningwet](#) opgenomen verbod om zonder melding te slopen.
- Het verwijderingsbedrijf dat zich ten onrechte als deskundig bedrijf voordoet kan eveneens, in verband met crimineel gedrag, strafrechtelijk verwijtbaar zijn. In een dergelijk geval verdient het aanbeveling contact op te nemen met de politie en Officier van Justitie.
- De voorschriften die betrekking hebben op de werkzaamheden bij het slopen richten zich tot degenen die deze feitelijk uitvoert. Indien de opdrachtgever tevens verweten kan worden dat niet aan de voorschriften wordt voldaan, schendt deze eveneens de voorschriften.

3.13.2 BESTUURSRECHTERLIJKE HANDHAVING

Ingevolge [artikel 92 van de Woningwet](#) draagt het bevoegd gezag zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken I tot en met III. Met betrekking tot de handhaving van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken I tot en met III zijn de [artikelen 5.2, tweede lid, en 5.3 tot en met 5.25 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) van toepassing.

Het bevoegd gezag heeft tot taak:

- a. zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de op grond van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten voor degene die het betrokken project uitvoert, geldende voorschriften;
- b. gegevens die met het oog op de uitoefening van de taak als bedoeld onder a van belang zijn, te verzamelen en te registeren;
- c. klachten te behandelen die betrekking hebben op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten met betrekking tot het uitvoeren van het betrokken project.

Op grond van [artikel 125 van de Gemeentewet](#) is het mogelijk om met toepassing van bestuursdwang, of op grond van [artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#), met een last onder dwangsom handhavend op te treden tegen illegale bouw- en sloopwerkzaamheden, door middel van het stilleggen van deze werkzaamheden. Het feit dat zonder of in afwijking van een vereiste sloopmelding wordt gebouwd of gesloopt is op zichzelf in beginsel voldoende aanleiding om spoedshalve bestuursdwang toe te passen overeenkomstig [artikel 5:25, zesde lid van de Awb](#). Zie ook onder 6.1: Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden betrokken instanties.

Voor de handhaving van de bouwregelgeving in het algemeen heeft de VNG in het verleden een instructie geschreven voor ambtenaren van bouw- en woningtoezicht. In 2005 heeft het ministerie van VROM de handreiking "Landelijke Uitvoeringsmethodiek Asbestverwijderingsbesluit 2005", uitgebracht.

3.14 GRONDSLAG VOOR AANSCHRIJVING TOEPASSING BESTUURSDWANG

3.14.1 WONINGWET

Artikel 1a

1. De eigenaar van een bouwwerk, open erf of terrein of degene die uit andere hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen draagt er zorg voor dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.
2. Een ieder die een bouwwerk bouwt, gebruikt, laat gebruiken of sloopt, dan wel een open erf of terrein gebruikt of laat gebruiken, draagt er, voor zover dat in diens vermogen ligt, zorg voor dat als gevolg van dat bouwen, gebruik of slopen geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.
3. De eigenaar van een bouwwerk of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen onderzoekt, of laat onderzoek uitvoeren naar, de staat van het bouwwerk, voor zover dat bouwwerk behoort tot bij ministeriële regeling vast te stellen categorieën bouwwerken waarvan is vast komen te staan dat die een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kunnen opleveren.
Bij ministeriële regeling worden voorschriften gegeven omtrent het onderzoek.

Artikel 1b

5. Het is verboden te slopen voor zover daarbij niet wordt voldaan aan de op dat slopen van toepassing zijnde voorschriften, bedoeld in [artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdelen c en d, en derde lid](#).

Artikel 17

1. Indien herhaaldelijke overtreding van [artikel 1a](#) of [artikel 1b](#) naar het oordeel van het bevoegd gezag gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de gezondheid of de veiligheid, kan het bevoegd gezag besluiten dat gebouw, open erf of terrein te sluiten. Het bevoegd gezag kan van de overtreder de ingevolge [artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht](#) verschuldigde kosten invorderen bij dwangbevel.
2. Het bevoegd gezag bepaalt in het besluit, bedoeld in het eerste lid, de duur van de sluiting.

3.14.2 BOUWBESLUIT 2012

Artikel 7.19. Asbestvezels

1. De concentratie van asbestvezels in een voor personen toegankelijke ruimte van een bestaand bouwwerk is niet groter dan 2.000 vezels/m³, bepaald volgens NEN 2991.

Artikel 7.22. Restrictie gebruik bouwwerken, open erven en terreinen

Onverminderd het bij of krachtens dit besluit of de **Wet milieubeheer** bepaalde is het verboden in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor:

- a. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid;
- b. overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk, het open erf of terrein;
- c. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door geluid en trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein, of
- d. instortings-, omval- of ander gevaar wordt veroorzaakt.

3.15 RECHTSMIDDELEN

De rechtsmiddelen die voor de burger open staan tegen besluiten van de overheid, te weten bezwaarschrift, verzoek om voorlopige voorziening en beroepsschrift, vinden juridische regeling in de **Algemene wet bestuursrecht (Awb)**.

3.16 STRAFRECHTELIJKE HANDHAVING

3.16.1 ALGEMEEN

De strafrechtelijke handhaving begint met het staande houden of aanhouden van een verdachte en het opmaken van een proces-verbaal tegen die verdachte. Het proces-verbaal wordt door de opsporingsambtenaar op ambtseed of belofte opgemaakt.

Deze actie kan worden afgesloten op één van de volgende wijzen:

- De opsporingsambtenaar zendt het proces-verbaal naar het OM.
- De opsporingsambtenaar kan door het OM worden verzocht nader onderzoek te verrichten respectievelijk nadere gegevens te verstrekken.

Hiermee is voor de opsporingsambtenaar de procedure beëindigd, en begint de rol van het Openbaar Ministerie (OM).

3.16.2 OPSPORINGSAMBTENAREN EN HUN BEVOEGDHEDEN

Met de opsporing van strafbare feiten zijn naast de reguliere politie degenen belast die een zogenaemde buitengewone opsporingsbevoegdheid bezitten. Deze buitengewone opsporingsbevoegdheid voor het opsporen van overtredingen van de Woningwet c.q. het Bouwbesluit komt toe aan de door de burgemeester aangewezen ambtenaren die zijn belast met taken van het bouwtoezicht. Op basis van [artikel 142, lid 1, Wetboek van strafvordering](#) dienen deze personen ook beëdigd te zijn. Niet elke medewerker van het bouwtoezicht is automatisch belast met opsporing. Een dergelijke medewerker wordt dus uitdrukkelijk hiertoe aangewezen.

De buitengewone opsporingsambtenaar (boa) maakt een proces-verbaal op ambtseed (belofte) op. Iemand kan opsporingsambtenaar zijn zonder in dienst te zijn van de desbetreffende gemeente. Tot opsporingsambtenaar kan de burgemeester ook iemand aanwijzen die in dienst is bij een intergemeentelijk orgaan zoals een gemeenschappelijke technische dienst of een regionale milieudienst. Op grond van [artikel 5.13 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#) zijn bedoelde opsporingsambtenaren bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner. Uiteraard dienen normale beleefdheidsvormen in acht genomen te worden en wanneer gevaar of verstoring van de openbare orde dreigt, is afstemming met de politie raadzaam.

3.16.3 STRAFBEPALINGEN

Degene die de voorschriften voor het slopen van asbest uit bouwwerken overtreedt begaat een overtreding van [artikel 1b en artikel 7b, derde lid van de Woningwet](#).

3.17 STAPSGEWIJZE HANDHAVING

Een beschrijving van de afspraken hoe te handelen bij het slopen zonder sloopmelding (illegale sloop) waarbij asbest is vrijgekomen.

3.17.1 STAPPENPLAN

Fase 1.	Constatering en werkwijze.
Fase 2.	Vaststelling asbestbesmetting.
Fase 3.	Asbestinventarisatie naar aard en omvang besmetting.
Fase 4.	Opruimen.
Fase 5.	Afronding.

3.17.1.1 FASE 1 - CONSTATERING EN WERKWIJZE

- a. Constatering door Bouw- en woningtoezicht (BWT) / Politie / burgers.
- b. Politie / burgers melden de constatering aan BWT.

- c. BWT spreekt het vermoeden uit van de aanwezigheid en het vrijkomen van asbestverdacht materiaal.
- d. In afwachting van de zekerheid of het asbestverdachte materiaal inderdaad asbest betreft, verzoekt BWT alle aanwezigen (zowel werknemers als burgers) uit voorzorg het pand of de ruimte(n) waar zich de verontreiniging heeft gemanifesteerd, te verlaten. Uit een onderzoek naar de aard en omvang van de verontreiniging zal blijken in welke mate er sprake is van een (ernstige) blootstelling van asbest voor mens en milieu. Aan de hand van de resultaten is het aan de GGD ter beoordeling in welke mate er sprake is van (ernstige) gezondheidsrisico's.
BWT schakelt de GGD in ten tijde van het onderzoek dat uitgevoerd wordt door een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau. (Deze fase wordt nader beschreven in de separate Handreiking Asbestcommunicatie)
- e. BWT stelt eigenaar/gebruiker in kennis van constatering dat zonder een schriftelijke sloopmelding is/wordt gesloopt en vermoedelijk asbest is vrijgekomen.
- f. Handhavers legitimeren zich aan overtreders.
- g. BWT schakelt een inventarisatiebureau in voor het vaststellen van asbest, het inventarisatiebureau neemt materiaalmonsters en laat de monsters op asbest analyseren door een geaccrediteerd laboratorium voor onderzoek van asbest (bewijslast). BWT maakt afspraken over het betalen van deze kosten!
- h. Het inventarisatiebureau schakelt een asbestverwijderingsbedrijf in voor het beschikbaar stellen van een decontaminatie-unit (doucheprocedure voor inventariseerder c.q. laborant).
- i. BWT schakelt de politie in voor het vaststellen van mogelijke strafbare feiten.
- j. BWT schakelt, afhankelijk van de arbeidsomstandigheden, de Inspectie SZW in voor vaststelling van mogelijke overtredingen op het gebied van de Arbowetgeving.
- k. Afdeling communicatie van de gemeente inlichten (zie bijlage 3).

3.17.1.2 FASE 2 - VASTSTELLING ASBESTVERONTREINIGING

- a. Laboratorium stelt asbest vast aan de hand van monsternamen en op basis van lichtmicroscopie (vaststelling binnen 1 uur).
- b. Politiek verantwoordelijke en leidinggevende van BWT inlichten aangaande de constatering van het illegaal slopen. Dit vanwege de verantwoordelijkheid van het bestuur naar de burger. De bevindingen kunnen aanleiding zijn om opnieuw de GGD om advies te vragen met betrekking tot de maatregelen die nodig of wenselijk kunnen zijn vanuit de beoordeling van de gezondheidsrisico's.
- c. Na het vaststellen van asbest de eigenaar/gebruiker direct opdragen een asbestinventarisatiebureau (naar eigen keuze, zie www.ascert.nl/certificaathouders) in te laten schakelen om de aard en omvang van de verontreiniging ingevolge NEN 2991 in kaart te brengen.
- d. Het inventarisatiebureau neemt daarvoor stof- en/of veegmonsters, plaatst luchtpompen om de lucht in de ruimte(n) te meten op de aanwezigheid van asbestvezels (SEM/RMA).
- e. Het inventarisatiebureau legt haar bevindingen vast in een rapportage.
- f. Het rapport bevat:
 - 1. De aard en omvang van de verontreiniging.
 - 2. Uitslag stof/veegmonsters en luchtmetingen
 - 3. Vanwege haar deskundigheid: saneringsvoorstel, inclusief prioriteitsstelling, wat moet als eerste schoongemaakt worden.
 - 4. Opgave van reinigbare en niet-reinigbare goederen.
 - 5. Procedure van de eindbeoordeling (vrijgave) vastleggen.
- g. Handhavers bespreken het rapport met eigenaar/gebruiker.

- h. Bij ernstige blootstelling: GGD inschakelen, ten aanzien van het bepalen van het blootstellingsrisico aan de hand van norm- en grenswaarden, en haar betrokkenheid bij de voorlichting.
- i. Inspectie SZW informeren ten aanzien van Arbo omstandigheden werknemers.
- j. Eigenaar/gebruiker direct opdracht laten geven tot het schoonmaken van de door asbestvezels besmette ruimte(n).
- k. Eigenaar/gebruiker geeft geen opdracht tot sanering: gemeente sluit en verzegelt het pand en legt dit schriftelijk vast.

Gemeente schrijft de eigenaar aan het pand te laten schoonmaken, en zorg te dragen voor een asbestveilige omgeving, en stelt daarin de termijn van aanvang uitvoering vast. Bij het niet naleven van het gestelde in de aanschrijving kan de gemeente besluiten bestuursdwang toe te passen door het pand van gemeentewege, doch op kosten van de eigenaar schoon te laten maken, en te zorgen voor een asbestveilige omgeving. Anderzijds kan de gemeente besluiten het pand gesloten en verzegeld te houden.

Sluiting pand c.q. afzonderlijke ruimte(n)

De gemeente is het bevoegd gezag betreffende een sluiting en verzegeling van een pand c.q. afzonderlijke ruimte(n) waarvan uit onderzoek, dat is ingesteld door een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau, blijkt dat het pand c.q. afzonderlijke ruimte(n) verontreinigd zijn met asbestvezels. De gemeente neemt haar besluit tot sluiting na overleg met de GGD.

De gemeente dient een afweging te maken tussen het blootstellingsrisico en het gezondheidsrisico dat is bepaald op grond van de risicobeoordeling van de GGD. De GGD hanteert de normen welke worden geadviseerd door de Gezondheidsraad.

Zie daarvoor het [protocol van de GGD](#).

3.17.3 FASE 3 – ASBESTINVENTARISATIE NAAR AARD EN OMVANG VAN DE ASBESTVERONTREINIGING

Een asbestinventarisatie naar de aard en omvang van de asbestverontreiniging wordt uitgevoerd door een deskundig asbestinventarisatiebureau op basis van de NEN 2991.

De gehele inventarisatie wordt vastgelegd in een rapportage. De rapportage is leidend voor de uitvoering van de schoonmaakwerkzaamheden en eindcontrole.

3.17.1.4 FASE 4 - OPRUIMEN

- a. Uitvoering sanering
- b. Voorlichting betrokkenen

3.17.1.5 FASE 5 - AFRONDING

- a. Eindcontrole (NEN 2990)
- b. Vrijgave pand door geaccrediteerd laboratorium
- c. Vrijgeven pand door gemeente en eventuele opheffing bestuursdwang
- d. Rapport van bevindingen, door gemeente
- e. Voorlichting betrokkenen

f.

3.17.2 TOELICHTING WERKWIJZE

3.17.2.1 CONSTATERING VAN EEN ILLEGALE SLOOP WAARBIJ ASBEST IS VRIJGEKOMEN.

Bij constatering van een illegale sloop waarbij vermoedelijk asbest is vrijgekomen neemt **bouw- en woningtoezicht** de taak op zich om: **Politie** (als strafrechtelijke handhaver), **Inspectie SZW** (handhaver van de Arbowetgeving), de **GGD** (ter beoordeling van gezondheidsrisico's), **een asbestinventarisatiebureau** (voor het in kaart brengen van de aard en omvang van de verontreiniging) en een **asbestverwijderingsbedrijf** (voor ondersteuning en levering decontaminatie-unit), in te schakelen.

Bij het vermoeden van de aanwezigheid van asbest verplicht BWT, Inspectie SZW of politie een ieder het pand te verlaten, e.e.a. in overleg met de GGD.

Op grond van de bepalingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn de grenswaarden opgenomen van de concentratie asbeststof in de lucht. De gestelde grenswaarden mogen niet worden overschreden. Voor werknemers zijn deze bepalingen leidend.

Niet alleen de uitslag van de luchtmetingen kunnen bepalend zijn, maar ook de uitslag van de kleefmonsters. De NEN 2991 geeft daar richtlijnen voor aan.

Bij het niet meewerken door de eigenaar/gebruiker aan het asbestonderzoek, kan het pand onmiddellijk gesloten en verzegeld worden. De gemeente legt contact met eigenaar / gebruiker / overtreder en deelt, indien van toepassing, het feit van illegale sloopactiviteiten mede.

De inventariseerder (DIA) betreedt het pand met toepassing van Persoonlijke Beschermings Middelen (PBM's) en neemt een of meer monsters van het asbestverdachte materiaal en laat dit analyseren op asbest. De uitslag van het onderzoek (op basis van licht-microscopie) wordt binnen 1 uur verwacht. Na vaststelling informeert BWT de eigenaar/ gebruiker over de uitslag en worden de te volgen stappen uiteengezet.

De asbestinventariseerder betreedt het pand met toepassing van PBM's en inventariseert de aard en omvang van de verontreiniging, neemt lucht- en veegmonsters, en legt dit in een rapportage vast. De lucht- en veegmonsters worden uitsluitend met behulp van SEM/RMA bepaald. Hij inventariseert eveneens op goederen welke reinigbaar en niet-reinigbaar zijn. De asbestinventariseerder neemt foto's en legt de relatie tussen de aangetroffen asbest en de verontreiniging. De rapportage wordt door de handhavers besproken met eigenaar / gebruiker met als doel te komen tot een algehele sanering van de asbestbesmetting. De eigenaar / gebruiker dient de asbestverontreiniging in en buiten het pand door een asbestverwijderingsbedrijf schoon te laten maken.

3.17.2.2 DE EIGENAAR/GEBRUIKER IS NIET BEREID TOT ASBESTINVENTARISATIE EN SCHOONMAAK.

Indien de eigenaar/gebruiker niet bereid is tot het instellen van een asbestinventarisatie naar de aard- en omvang van de verontreiniging, en evenzo niet tot schoonmaak van de door asbestvezels verontreinigde ruimte(n), dan past de gemeente bestuursdwang toe door het onmiddellijk sluiten en verzegelen van het pand. Afhankelijk van de ernst van de situatie kan

de gemeente besluiten om eveneens door middel van het toepassen van bestuursdwang de asbestinventarisatie en schoonmaak van gemeentewege, doch op kosten van de aangeschrevene, te laten uitvoeren. Zodra door de eigenaar/gebruiker de bereidheid tot inventarisatie en schoonmaak kenbaar wordt gemaakt, wordt door de gemeente de sluiting en verzegeling tijdelijk ongedaan gemaakt om de werkzaamheden van inventarisatie uit te laten voeren.

3.17.2.3 DE EIGENAAR/GEBRUIKER IS BEREID TOT HET OPDRAGEN VAN EEN ASBESTINVENTARISATIE EN SCHOONMAAK.

Een asbestinventarisatie naar de aard en omvang van de verontreiniging wordt uitgevoerd door een deskundig asbestinventarisatiebureau aan de hand van NEN 2991. De rapportage wordt met alle betrokkenen besproken. Aan de hand van deze rapportage vindt de sanering plaats, worden afspraken gemaakt omtrent de niet-reinigbare goederen. Niet-reinigbare goederen worden als asbestverontreinigd materiaal afgevoerd. De saneerder legt in een schriftelijke rapportage vast welke goederen als asbestverontreinigd zijn afgevoerd, e.e.a. op basis van het asbestinventarisatie onderzoek. De laborant voert de eindbeoordeling uit, controleert de gehele sanering, neemt (veeg-) en luchtmonsters en verklaart de ruimten vrij. Het laten nemen van veeg- of stofmonsters is in het kader van het vrijgeven van een containment (ruimte waarin het asbest wordt verwijderd), op grond van de NEN 2990 niet verplicht, doch is gezien de situatie waarin de sanering heeft plaats moeten vinden, aan te bevelen.

Aan de hand van de eindrapportage stelt de gemeente het pand weer vrij voor gebruik aan eigenaar/ gebruiker. De gemeente legt de gevolgde procedure schriftelijk vast. In een juridische procedure tussen gemeente en eigenaar / gebruiker kunnen extern ingeschakelde bedrijven bij de rechtbank optreden als getuigen. Afhankelijk van de situatie wordt de GGD direct ingeschakeld. De GGD ontvangt altijd het definitieve rapport van de gemeente.

3.17.3 SLOOPMELDING NIET VAN TOEPASSING BIJ AANSCHRIJVING

Een sloopmelding voor het slopen/asbest verwijderen:

Indien er sprake is van een aanschrijving tot toepassing van bestuursdwang, dan is geen sloopmelding verplicht voor het slopen / asbest verwijderen. In de aanschrijving tot toepassing van bestuursdwang worden de voorschriften vanuit het Bouwbesluit 2012 opgenomen. De asbestverwijderaar kan in zijn melding aan de Inspectie SZW en Certificerende instelling aangeven dat hij werkt overeenkomstig de aanschrijving.

Indien er geen sprake is van een aanschrijving tot toepassing van bestuursdwang, dan is een sloopmelding verplicht voor het slopen/verwijderen van asbest met inachtneming van de in **Bouwbesluit 2012, art.1.26 lid 4** genoemde termijnen.

3.18 DE ROL VAN DE BETROKKEN HANDHAVERS EN EXTERNE PARTNERS

3.18.1 ROL BOUW- EN WONINGTOEZICHT

1. Coördinatie en hoofdverantwoordelijke voor het in beeld brengen van illegale sloop van asbest of sloop waarbij asbest is vrijgekomen. Draagt er zorg voor dat een asbestinventarisatie wordt uitgevoerd en de asbestverontreiniging wordt opgeruimd.
2. Aanwezigen verplichten het pand te verlaten, in afwachting van vaststelling asbest. Het verlaten door de aanwezigen uit het pand dient te geschieden door gebruikmaking van de decontaminatie-procedure. Eventueel het pand sluiten en mogelijk verzegelen.
3. Het onmiddellijk opdracht geven aan een asbestinventarisatiebureau tot het nemen van monsters met als doel de vaststelling van asbest. Een geaccrediteerd asbestlaboratorium analyseert het monster(s) op asbest.
4. Het markeren met asbestlint en het afdekken van verdacht materiaal.
5. Eigenaar/ gebruiker in kennis stellen van illegale sloop en het vermoeden uitspreken dat er asbest is vrijgekomen.
6. Politie (regionaal milieucoördinator) inschakelen voor strafrechtelijke handhaving.
7. Na vaststelling van asbest de eigenaar/gebruiker een keuze laten maken uit een lijst van asbestinventarisatiebureau's (internet) met als doel het vaststellen van de aard- en omvang van de asbestverontreiniging.
8. De GGD (medisch milieukundige) inschakelen ter beoordeling van de gezondheidsrisico's.
9. Inspectie SZW inschakelen bij constatering strijdigheden Arbeidsomstandighedenwet (aanwezigheid van werknemers).
10. De politiek verantwoordelijke, leidinggevende en persvoorlichter inlichten.
11. De coördinator van BWT stelt een Coördinatie Plaats Incident (COPI)* samen waarin naast BWT zitting hebben de politie, GGD, Inspectie SZW, asbestinventarisatiebureau en asbestverwijderingsbedrijf.
12. Als eigenaar/gebruiker opdracht geeft tot onderzoek naar de aard en omvang van de asbestverontreiniging: Eigenaar/gebruiker mededelen dat rapport mede dient om zonodig bestuurlijk- en strafrechtelijk op te treden: Het rapport zal bij het onderzoeksbureau gevorderd worden op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
13. Rapport van onderzoek binnen het Coördinatie Plaats Incident (COPI) bespreken.
14. (i.p.v. 12) Als eigenaar/gebruiker geen opdracht geeft tot onderzoek naar aard en omvang asbestverontreiniging: Het pand afsluiten, verzegelen en schriftelijk kenbaar maken.
15. Geeft eigenaar/gebruiker opdracht tot sanering, dan sanering doornemen met asbestverwijderingsbedrijf.
16. De gemeente laat, afhankelijk van de situatie, een sloopmelding indienen voor het slopen.
17. Het laboratorium en asbestinventarisatiebureau mededelen dat de uitslag van monsterneming en rapportage gevorderd zullen worden.
18. Controle op de saneringswerkzaamheden.
19. Na vrijgave door laborant inspectie en eindcontrole.
20. Verslaglegging van de feitelijke gebeurtenissen door inspecteur BWT.
21. Afhankelijk van de situatie, aanschrijving tot toepassing bestuursdwang.
22. Schriftelijke opzegging verzegeling en vrijgave pand voor gebruik door gemeente.

* In de terminologie van de veiligheidsdiensten staat de CO van COPI voor Commando, bij BWT een niet-adequate term ondanks betrokkenheid politie e.d.; vandaar 'Coördinatie'

3.18.2 ROL POLITIE

1. Eigen waarneming van politie van mogelijke sloopactiviteiten waarbij asbest is vrijgekomen.
2. Politie meldt eigen waarneming aan bouw- en woningtoezicht.
3. Politie (regionale milieucoördinator) wordt in kennis gesteld door BWT van illegale slooppraktijk.
4. Onderzoek plaats delict.
5. Rapport asbestinventarisatiebureau vorderen i.v.m. strafrechtelijk optreden.
6. Beoordeling strafbare feiten.
7. Alle betrokkenen horen.
8. Proces-verbaal opmaken (eventueel in samenspraak met Inspectie SZW).
9. Openbaar Ministerie voorstellen tot een strafrechtelijk onderzoek.

3.18.3 ROL ASBESTINVENTARISATIEBEDRIJF EN GEACCREDITEERD LABORATORIUM

3.18.3.1 INVENTARISATIEBUREAU

- Voor het vaststellen van de asbestverontreiniging dient door een asbestinventarisatiebureau de verontreiniging in zowel de omgevingslucht als op de oppervlakken bepaald te worden. Het inventarisatiebureau stelt vast wat de aard en omvang van de asbestverontreiniging is, en het daarmee gepaard gaande risico voor de gezondheid (mens en milieu). Het laboratorium analyseert de lucht- en kleefmonsters op basis van NEN 2991.

3.18.3.2 VERANTWOORDELIJK

- Een opdrachtgever (bijvoorbeeld gemeente) is mede verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de naleving van het veilig werken door de opdrachtnemer (zie daarvoor: [Arbowet en Burgerlijk Wetboek, de artikelen BW 6:171, 6:164, 6:173-175](#)).

3.18.3.3 GEMEENTE

- Heeft de inventariseerder (DIA) het risico van asbestblootstelling voor aanvang van de werkzaamheden bepaald.
- Zijn de werkzaamheden gemeld aan de Inspectie SZW/Certificerende instelling, indien blootstelling aan asbest wordt verwacht.
- Is de DIA in het bezit van een schriftelijk Plan van Aanpak met betrekking tot veiligheid en gezondheid, specifiek voor de betreffende locatie.
- Betreedt de DIA het pand *te allen tijde* met gebruikmaking van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM, incl. adembescherming) indien het blootstellingsrisico vooraf niet bekend is.
- Maakt de DIA gebruik van PBM met adembescherming indien een asbestvezelconcentratie wordt verwacht boven de grenswaarde.
- Is voor aanvang van de werkzaamheden een decontaminatieunit aanwezig en wordt deze gebruikt.
- Het inventarisatiebureau (DIA) neemt deel aan het Coördinatieteam Plaats Incident als asbestdeskundige en geeft advies bij het bepalen van de aard en omvang van de asbestbesmetting.

3.18.3.4 RAPPORTAGE INVENTARISATIEBUREAU

Alle bevindingen worden door het inventarisatiebureau vastgelegd in een overzichtelijke rapportage. De rapportage bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

1. De uitslag van de analyse van het genomen monster (hecht- en niet-hechtgebonden asbest).
2. De aard en omvang van de asbestverontreiniging .
3. Het laboratoriumresultaat van de kleef- en luchtmonsters. Geanalyseerd door middel van elektronenmicroscopie SEM/RMA.
4. Vastlegging door middel van foto's van de verdachte materialen en de verontreinigde ruimte(n).
5. Vastlegging van de reinigbare en niet-reinigbare goederen.
6. Indeling in de risicoklasse door middel van het programma SMA-rt .
7. Vaststelling van de eindcontrole op basis van NEN 2990.
8. Resultaat van het eventuele overleg met de GGD over blootstellingrisico aan de hand van de meetresultaten.

3.18.3.5 UITVOERING VAN DE ASBESTINVENTARISATIE

Een asbestinventarisatie heeft tot doel in een gebouw of object alle asbesthoudende materialen (primaire bronnen) en eventuele asbestbesmette onderdelen (secondaire bronnen) in kaart te brengen en te beoordelen. Een asbestinventarisatie biedt een helder en eenduidig overzicht van:

- De locatie in het bouwwerk of het object waar asbestmaterialen aanwezig zijn.
- Welke type asbest het betreft en in welke hoeveelheden, uitgedrukt in volume percentage.
- De aard- en de staat van de toepassing.
- De risico's aan blootstelling door bezoekers of gebruikers van het gebouw of object.

Voor bedoeld onderzoek moet het volgende onderscheid gemaakt worden tussen:

- Asbestinventarisatie (reikwijdte en geschiktheid)
- onderzoek conform NEN 2991
- onderzoek conform NEN 5707

In het kader van een initieel onderzoek, ter vaststelling van de aard- en omvang van de verontreiniging, wordt onderscheid gemaakt in twee hoofdgroepen:

1. Er is uitsluitend sprake van serpentijn asbest (chrysotiel) dat in oorsprong hechtgebonden was.
2. Er is sprake van amfibool asbest (amosiet of crocidoliet) en/of een mengvorm van amfibool en serpentijn asbest.

In geval van groep 1. Wordt het initieel onderzoek uitgevoerd op basis van visuele inspectie en het nemen van lucht/kleefmonsters die m.b.v. Fase Contrast Microscopie FCM

(lichtmicroscopie) worden geanalyseerd. De eindcontrole kan overeenkomstig de huidige NEN 2990 (visueel, luchtmonsteranalyse m.b.v. FCM) uitgevoerd worden.

In geval van groep 2. Wordt het initieel onderzoek niet alleen uitgevoerd, maar ook ondersteund door het nemen van lucht/kleefmonsters die worden geanalyseerd m.b.v. SEM/RMA (elektronenmicroscopie). De eindcontrole dient eveneens uitgevoerd te worden op basis van kleef- en luchtmonsters, die worden geanalyseerd m.b.v. SEM/RMA. Een toetsingscriterium dient vastgelegd te worden voor lucht- en kleefmonsters.

Aan de hand van het asbestinventarisatierapport is het mogelijk om een uitspraak te kunnen doen over de noodzaak van het al dan niet dringend saneren van asbest, en of er in de toekomst bij renovatie- en of verbouwwerkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van asbesthoudende materialen.

3.18.3.6 VISUELE INSPECTIE

De visuele inspectie is de feitelijke rondgang door het bouwwerk om te onderzoeken waar asbestverdachte materialen aanwezig zijn. Bij de visuele inspectie wordt op de plaatsen waar men asbest vermoedt, gelet op de volgende factoren:

- Asbestverdacht
- De hecht- of niet-hechtgebondenheid
- Toestand van het asbestverdachte materiaal (beschadigingen, verweerdheid)
- Eventuele waterschade aan het materiaal
- Afmetingen van het blootgestelde oppervlak
- Aanwezigheid van luchtstromingen.

3.18.3.7 LUCHTMONSTERS

De aanwezigheid van asbestvezels in de omgevingslucht wordt beoordeeld volgens NEN 2991 onderzoek door middel van luchtmonstername en microscopie. De strategie van de monstername wordt bepaald door de doelstelling van het onderzoek. In hoofdlijnen is de monstername van lucht in twee doelstellingen te verdelen, te weten:

- A. Monstername na vrijgave van een asbestsaneringsproject in een 'binnen'situatie.
- B. Monstername om het blootstellingsrisico te beoordelen.

Voorafgaand of tijdens het asbestonderzoek na incident, dient het risico van asbestvezels in de omgevingslucht bepaald te worden aan de hand van de monsternamestrategie, teneinde het blootstellingsrisico te beoordelen.

Luchtmonsters mogen alleen worden genomen en geanalyseerd door daartoe bevoegd personeel van een geaccrediteerd laboratorium of een arbeidshygiënist, zoals bedoeld in het Arbeidsomstandighedenbesluit.

In **artikel 7.19 van het Bouwbesluit 2012** is opgenomen dat de asbestvezelconcentratie in een voor personen toegankelijke ruimte van een bestaand bouwwerk niet groter mag zijn dan 2.000 vezels/m³, bepaald volgens NEN 2991.

Deze waarde mag niet worden overschreden.

3.18.4 ROL ASBESTVERWIJDERINGSBEDRIJF

1. In opdracht van de inventariseerder, in het kader van een monsternamen op asbestverdacht materiaal en/of inventarisatie naar de aard en omvang van de asbestverontreiniging door de inventariseerder, levert de saneerder een decontaminatie-unit voor de doucheprocedure van de inventariseerder / laborant, en ondersteunt de inventariseerder / laborant tijdens decontaminatie-procedure.
2. Ontvangt namens de opdrachtgever het asbestinventarisatierapport van de aard- en omvang van de asbestverontreiniging, een eventuele aanschrijving tot toepassing van bestuursdwang of sloopmelding. In het kader van de melding aan het webportaal van ISZW volstaat het voor het asbestverwijderingsbedrijf dat bij de bullit 'sloopmelding' ingevuld wordt dat gewerkt wordt op basis van een 'aanschrijving tot toepassing bestuursdwang'. Het bedrijf kan op gezag van de gemeente onmiddellijk starten met de werkzaamheden.
3. Maakt aan de hand van het inventarisatierapport, een op het werk toegesneden werkplan asbestverwijdering, en een Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G plan).
4. In het op het werk toegesneden werkplan de saneringsmethodiek per bron aangeven in:
 - voorbereidende fase
 - opbouwwerkzaamheden
 - grofsanering
 - fijnsanering
 - vrijgave.
5. Het bespreken met de gemeente van het voorgestelde plan van aanpak tot het schoonmaken van het verontreinigde pand, en aangeven wanneer met de werkzaamheden wordt aangevangen.
6. Het melden van het werk aan:
 - Inspectie SZW (van de betreffende regio)
 - Certificerende instelling
 - LAVS
7. Te volgen werkwijzen bij een buitensanering:
 - Het afbakenen van het verontreinigde gebied (zie asbestinventarisatierapport/inkadering verontreiniging) met afzetlint, houten palen of bouwhekken.
 - Het saneren van de verontreiniging en verpakken van de asbesthoudende en af te voeren materialen.
 - Het laten vrijgeven van de locatie, overeenkomstig asbestinventarisatierapport/NEN 2990 categorie 'complexe sanering'.
 - Het overhandigen van de vrijgave aan het bevoegde gezag en opdrachtgever. Dit als voorwaarde stellen in de aanschrijving.
8. Te volgen werkwijzen bij een binnensanering (containment situatie):
 - Het bouwen van een veilige ruimte (voor containment) voorzien van de decontaminatie-unit / onderdrukmaschine /onderdrukregistratie en (mits noodzakelijk) voorzien van een materiaalsluis. Voorruimte i.v.m. veilig openmaken van verzegelde (verontreinigde) ruimte.
 - Het openen van de verzegelde ruimte onder asbestcondities.
 - Het uitvoeren van eventuele extra bouw/afplakwerkzaamheden in het containment (=besmette ruimte).
 - Het saneren van de geïnventariseerde verontreinigde ruimte(n).
 - Het laten vrijgeven van het containment (locatie, conform NEN 2990 categorie "complexe sanering".

3.18.5 ROL GGD

1. Beoordeling en inschatting gezondheids-/blootstellingsrisico aan de hand van de meetresultaten welke zijn bepaald door het laboratorium.
2. Voorlichting aan betrokkenen en burgers in overleg met BWT, Politie, inventariseerder en persvoorlichting gemeente.

3.18.6 ROL INSPECTIE SZW

1. Inspecteren op de naleving van de Arbeidsomstandighedenregelgeving.
2. Bij bestuursrechtelijke handhaving waarschuwing uitdelen bij een lichte overtreding, boete aanzeggen bij zwaardere overtredingen.
3. Bij ernstige risico's voor de betrokken werknemers werkzaamheden stilleggen.
4. Bij zeer zware overtredingen, bijvoorbeeld wanneer van opzet sprake is, proces-verbaal opmaken (eventueel in samenwerking met politie).
5. Alle betrokkenen horen.

3.18.7 ROL PERSVOORLICHTING (ZIE BIJLAGE 2)

1. Bij fase van constatering.
2. Bij fase van vaststelling asbestbesmetting.
3. Bij fase van opruimen asbest.
4. Bij fase van afronding.

Woordvoering richting pers over asbestverontreiniging vindt plaats door BWT, Politie of Communicatiemedewerker volgens de geldende communicatieprotocollen en met inachtneming van de Handreiking Asbestcommunicatie.

3.18.8 ROL JURIDISCHE ZAKEN

1. Vervaardigen van een aanschrijving tot toepassing bestuursdwang (e.e.a. op basis van Rapport van Bevindingen inspecteur BWT).
2. Vervaardigen van een sluitingsbevel.
3. Behandeling bezwaar- en beroepsschriften.

3.18.9 ROL CERTIFICERENDE INSTELLING

De rol van de Cki richt zich binnen de kaders van deze handreiking in hoofdzaak op situaties waarbij een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf is betrokken.

Indien er een redelijk vermoeden is dat het bedrijf in afwijking van de door het bevoegd gezag geaccepteerde melding heeft gehandeld bij situaties waarbij asbest is vrijgekomen dient de betreffende Cki van het bedrijf te worden ingeschakeld.

Het inschakelen van een Cki dient op een eenduidige (nader te bepalen) wijze te geschieden.

De meest voor de hand liggende wijze waarop een Cki kan worden ingeschakeld is door een schriftelijke klacht in te dienen.

Afhandeling van de klacht vindt vervolgens plaats volgens de hiervoor vastgestelde procedure in het certificatiereglement.

Gelijktijdig met de afwikkeling van de klachtenprocedure zal desbetreffende Cki in opdracht van BWT conform het certificatiereglement toezien op het opvolgen van de te volgen verwijderingsacties indien de desbetreffende certificaathouder hierbij wordt betrokken.

Indien bij de geconstateerde illegale asbestverwijdering geen gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf is betrokken, kan een Cki ook een belangrijke rol vervullen als het verplicht is een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf of asbestverwijderingsbedrijf in te schakelen voor de werkzaamheden in het kader van het inventariseren en schoonmaken van de asbestverontreiniging.

De in deze handreiking vastgelegde vervolgstappen dienen zorgvuldig te worden uitgevoerd i.v.m de nodige bewijslast.

Zo dient het op te stellen inventarisatierapport te worden getoetst aan het schema asbestinventarisatie voorafgaand aan de sanering conform schema asbestverwijdering.

Gecertificeerde asbestinventarisatiebureaus, asbestverwijderingsbedrijven en persoonscertificatie kunnen worden geraadpleegd via www.ascert.nl.

Voor laboratoria: www.rva.nl.

BIJLAGE 1 - CHECKLIST ILLEGALE SLOOP WAARBIJ ASBEST IS VRIJGEKOMEN

Pand	
Datum	
Naam inspecteur	

Fase 1: constatering.

Waarneming geconstateerd door:	ja	nee
1. bouw- en woningtoezicht		
2. politie		
3. burger(s)		
4. anders		

Fase 2: Vaststelling asbest.

1. Is asbest vastgesteld.	Ja	nee

Fase 3: Procedure.

Activiteiten:	ja	nee
- slopen zonder sloopmelding		
- eigenaar/gebruiker in kennis gesteld van slopen zonder vergunning		
- Legitimeren		
- monster genomen voor bewijslast		
- uitslag monster bekend		
- inventarisatiebureau ingeschakeld voor onderzoek		

- inventarisatierapport besproken met betrokkene(n)		
- politie ingeschakeld		
- GGD ingeschakeld (indien van toepassing)		
- Bestuur- c.q. leidinggevende geïnformeerd		
- Inspectie SZW geïnformeerd (indien van toepassing)		
- Certificatie-instelling geïnformeerd (indien van toepassing)		
- Geeft eigenaar/gebruiker opdracht tot inventarisatie/schoonmaak		
- Pand gesloten en verzegeld (indien van toepassing)		
- Bestuursdwang aangezegd/toegepast		
- Persvoorlichting geïnformeerd		

Fase 4: Opruimen.

1. Controle tijdens de uitvoering	ja	nee
-----------------------------------	----	-----

Fase 5: Afronding.

a. Eindbeoordeling ontvangen	ja	nee
b. Totaalrapportage na schoonmaak van inventarisatiebureau		
c. Verslag van bevindingen opgemaakt		

BIJLAGE 2 - COMMUNICATIE BIJ CONSTATERING ILLEGALE SLOOP MET ASBEST BEVATTENDE MATERIALEN

Algemeen: Deze bijlage geeft per procesfase de verschillende verantwoordelijkheden weer en onderstreept het belang van onderlinge en externe communicatie. Voor meer gedetailleerde informatie daarover wordt verwezen naar de Handreiking Asbestcommunicatie van juli 2019.

Fase 1: Constatering

Het is van belang dat de communicatiemedewerkers van de gemeente in een vroeg stadium op de hoogte zijn van een constatering van illegale sloop van asbest bevattende materialen. Dit met het oog op te nemen acties zoals het bijwonen van overleg met deskundigen over mogelijke risico's, de voorbereiding van de informatieverstrekking aan belanghebbenden en media. Het in een vroeg stadium op de hoogte zijn is ook van belang i.v.m. beschikbaarheid van de communicatiemedewerker(s). In enkele gevallen is het in deze fase al nodig actie te ondernemen, bijvoorbeeld in geval van ontruiming pand en omgeving waar (veel) publiek aanwezig is, zoals een winkel. Overleg met Voorlichting Politie vindt meestal plaats. Bij eerste melding ook informatie aan de perscoördinator van de gemeente.

Fase 2: Vaststelling asbestverontreiniging

De gemeentelijk communicatieafdeling verzorgt informatie (verkregen van BWT en GGD) aan belanghebbenden (bijvoorbeeld omwonenden en bedrijven), media en publieksvoorlichters. Er is overleg met de afdeling voorlichting van de Politie en perscoördinator gemeente. Berichtgeving vindt plaats via een persbericht en/of brief aan belanghebbenden.

Fase 3: Opruimen asbest

De afdeling communicatie verzorgt informatie aan bovengenoemde groepen belanghebbenden over start schoonmaakwerkzaamheden en eventueel over het verloop van de werkzaamheden. Het betreft een berichtgeving via een persbericht.

Fase 4: Afronding

Pand en eventueel omgeving zijn vrij gegeven na onderzoek resultaten schoonmaak. Berichtgeving via een persbericht.

Punt van aandacht: Woordvoering richting pers op plaats van asbestverontreiniging. Journalisten klampen iedereen aan. Afspraak zou moeten zijn dat of BWT of Politie of Communicatiemedewerker woord voert. Niet medewerkers van onderzoeksbureau, etc. In de Handreiking Asbestcommunicatie wordt nader op de rolverdeling ingegaan.

BIJLAGE 3 - VOORBEELD RAPPORT VAN BEVINDINGEN

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Afdeling: Bouw- en woningtoezicht
Van: abc
Datum verslag:
Afschrift rapport van bevindingen aan:

Datum verzonden afschrift:
Onderwerp: Illegaal Slopen
Pand/Perceel:

Datum inspectie/controle:
Constateringen:

Op d.d., heb ik..... van de afdeling bouw- en woningtoezicht van de gemeente omstreeks ... uur ter plaatse de locatie bezocht.

Het betreft hier een winkelpand dat niet in gebruik is.

De aanleiding van mijn bezoek was dat ik op straat een in werking zijnde luchtcompressor zag staan. Ik heb de winkel betreden en zag dat er sloop- en bouwwerkzaamheden werden verricht en heb mij aan een voor mij onbekend persoon voorgesteld en gevraagd naar de feitelijke toedracht van de werkzaamheden. Hij vertelde mij dat hij wanden met deuren had geplaatst in opdracht van de heer Y, huurder van het pand. In de winkel komt een fotozaak. De luchtcompressor was nodig voor het maken van een doorgang in de kelderwand.

Ik ben de kelder ingelopen en zag al direct dat er een forse hoeveelheid beplating van de muur was gehaald, gebroken of gezaagd (ongeveer 2 à 2,5 m²).

Grote brokstukken lagen op de puinberg. Een ander voor mij onbekend persoon zat uit te rusten van het hak- en breekwerk. Ik vroeg hem wie de beplating eraf had gehaald. Dat was hij. Ik vroeg hem vervolgens of hij wist wat voor een beplating dit was, hij zei: Fermacel. Ik heb hem gezegd dat ik vermoed dat het om asbesthoudend materiaal gaat. Ik heb hem verzocht de kelder en het pand te verlaten. Dit heb ik eveneens aan de andere persoon gevraagd. De hele schouw heeft ongeveer 1.5 à 2 minuten geduurd vanwege mijn sterke vermoeden van asbest.

Op straat heb ik gevraagd wie de beide heren zijn. Dat was een heer Z van bouwbedrijf XX uit Y en een ZZP'er (zelfstandige zonder personeel), die zich verhuurt aan Z.

Z vertelde mij dat hij de doorgang in de kelderwand in opdracht van de eigenaar van het pand uitvoerde.

De eigenaar is de heer QQQ, van dierenwinkel KK, gevestigd in het ernaast gelegen pand def 125.

Ik heb mij vervoegd bij de heer QQQ en hem gevraagd of hij opdracht had gegeven voor de doorgang; hij heeft dit bevestigd.

Ik heb hem vervolgens verteld over mijn vermoeden van de asbest. Hij schrok erg. Hij wist niet beter of dat materiaal was geen asbest, zo was hij door Z ingelicht. Ik heb de drie heren uitgelegd dat, om mijn vermoedens bewaarheid te krijgen, er een monster genomen moest van een stukje plaatmateriaal en laten analyseren op asbest. Zij gingen hiermee akkoord. Daar zij geen bedrijf kenden die dit kon doen heb ik voorgesteld om bedrijf G uit H te laten komen. Aldus geschiedde.

Vervolgens heb ik aangegeven dat ik, volgens procedure, de politie diende in te lichten. Ik heb daarop contact gezocht met de milieucoördinator, de heer T. De heer T. heeft de gegevens van de heren en andere formaliteiten opgenomen.

Bedrijf G heeft een monster, onder asbestcondities, genomen en vervolgens geanalyseerd.

Uit onderzoek is gebleken dat het om asbest gaat, en wel van het soort chrysotiel met een asbestpercentage van 15 tot 30%. Het plaatmateriaal was niet-hechtgebonden.

Nu bleek dat er in de ruimte aan asbest was getrokken, gezaagd of gebroken, zonder bescherming voor mens en milieu, en niet duidelijk was in hoeverre de ruimte besmet is, heb ik voorgesteld om de gehele ruimte te sluiten om verdere verspreiding van asbest te voorkomen. Ik heb de heer QQQ en de Z uitgelegd dat, om te weten in hoeverre de ruimte besmet is met asbest, er een onderzoek dient plaats te vinden.

Afgesproken is dat de volgende dag te laten plaatsvinden.

Donderdag *dd-mm-jjjj* heeft bedrijf G onder asbestcondities een onderzoek verricht naar de aard en omvang van de verontreiniging. Uit dit onderzoek is komen vast te staan dat de gehele kelderruimte verontreinigd is met asbest. Tijdens dit onderzoek heeft bedrijf G foto's gemaakt van de feitelijke situatie in de kelder. De foto's zijn bijgevoegd.

De heer QQQ zou aan een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf opdracht geven tot schoonmaak van de kelderruimte. Maandag *dd-mm-jjjj* zou de schoonmaak aanvangen.

De sloopwerkzaamheden hebben plaatsgevonden zonder schriftelijke toestemming van burgemeester en wethouders van abc. Er was in het geheel geen toestemming verleend.

Het slopen van de asbesthoudende materialen is verricht zonder toepassing van de beste bestaande technieken, het vond niet plaats in containment (afgeschermd ruimte van andere ruimten). De werkzaamheden zijn in het geheel niet door een daartoe gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf uitgevoerd.

Hiermede is gehandeld in strijd met de artikel 1.26 van het Bouwbesluit 2012 (sloopmelding), het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en de Arbeidsomstandighedenwet.

De bevoegdheid om de sloopwerkzaamheden, waarbij het veiligheidsaspect of het vrijkomen van asbest is betrokken, stil te leggen ligt vast in Hoofdstuk 5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, afdeling 5:3 van de Algemene wet bestuursrecht.

Burgemeester en wethouders van abc hebben bij besluit van *dd-mm-jjjj*, op grond van Hoofdstuk 5 van de Wabo, de daartoe aangewezen toezichthoudende inspecteurs bouw- en woningtoezicht hiervoor gemandateerd.

Ik heb hiervan rapport van bevindingen opgemaakt, dat ik gesloten en getekend heb te ---- op *dd-mm-jjjj*.

BIJLAGE 4 - VOORBEELD SLUITINGSBEVEL

Naam
Adres
Woonplaats

Onderwerp:
Sluiting pand:

Geachte heer/mevrouw,

Op d.d....., heeft een inspecteur bouw- en woningtoezicht het pand....., kadastraal bekend gemeente....., sectie.... nummer....., gesloten.
Het pand is in uw eigendom.

Tijdens de voorafgaande controle door de inspecteur op d.d..... zijn de volgende feiten gebleken:

Tijdens sloopwerkzaamheden in bovengenoemd pand is asbest vrijgekomen. Daardoor mag het pand niet meer worden betreden i.v.m. een mogelijk ontoelaatbaar verhoogd gezondheidsrisico. Bovenstaande is gebleken uit reeds uitgevoerd onderzoek.

De vaststelling van asbest is bepaald door het daartoe geaccrediteerd laboratorium.....

De asbestsoort(en) is (zijn)....., het asbestpercentage bedraagt...%.

Een kopie van de asbestanalyse treft u hierbij aan.

Door deze activiteiten is strijd met artikel 7.22 van het Bouwbesluit 2012 ontstaan. Hierin is bepaald dat het is verboden in, op, of aan een bouwwerk, of op een open erf of terrein, voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handeling te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken waardoor brand of ander gevaar wordt veroorzaakt.

Ook is sprake van strijd met artikel 1.26, eerste lid van het Bouwbesluit 2012. Hierin is bepaald dat het verboden is om zonder of in afwijking van een sloopmelding te slopen indien daarbij asbest wordt verwijderd of de hoeveelheid sloopafval naar redelijke inschatting meer dan 10 m³ zal bedragen. In het vierde lid wordt bepaald dat een sloopmelding ten minste vier weken voor de voorgenomen aanvang van de sloopwerkzaamheden schriftelijk wordt ingediend bij het bevoegd gezag. Geconstateerd is, dat niet c.q. niet tijdig de hier bedoelde sloopmelding is ontvangen.

Met inachtneming van vorenstaande feiten is de situatie ter plaatse als levensbedreigend beschouwd, zodat een voortzetting van het gebruik van het pand niet verantwoord wordt geacht, mede gelet op het gestelde in artikel 17 van de Woningwet.

In verband met direct gevaar voor de bewoners/gebruikers van het pand heeft de inspecteur bouw- en woningtoezicht met toepassing van artikel 5:28 van de Algemene wet bestuursrecht na overleg met een ambtenaar van de regionale politie het pand..... verzegeld om te voorkomen dat het pand wordt betreden.

In artikel 5:28 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat tot de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang behoort het verzegelen van gebouwen, terreinen en hetgeen zich daarin of daarop bevindt.

Gelet op het voorgaande hebben wij besloten:

u, als eigenaar, op grond van artikel 125 van de Gemeentewet, de bepalingen van afdeling 5:3 van de Algemene wet bestuursrecht aan te schrijven de bewoning van het pand, kadastraal bekend gemeente....., sectie..... nummer..... te staken en gestaakt te houden;

op grond van artikel 5:28 van de Algemene wet bestuursrecht, gelet op het directe gevaar vanuit de veiligheid voor de bewoners, het pand..... te verzegelen.

De verplichting u overeenkomstig artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid te stellen uw zienswijze kenbaar te maken laten wij op grond van artikel 4:11 van de Algemene wet bestuursrecht achterwege, omdat naar ons oordeel de situatie dusdanig spoedeisend is dat het geen uitstel gedooft. Ook zijn wij gelet op de spoedeisende situatie ter plaatse genoodzaakt geweest onmiddellijk uitvoering te geven aan de uitoefening van de bestuursdwang voor zover het de sluiting en verzegeling van het pand..... betreft op grond van bedoeld artikel 5:24, lid 5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Wij wijzen u erop dat het pand eerst mag worden betreden wanneer het geheel voldoet aan de wettelijke bepalingen.

Dit houdt in dat eerst nader onderzoek zal moeten plaatsvinden naar de mate waarin het pand met asbest is besmet. Dit dient te gebeuren door een daartoe erkend gecertificeerd onderzoeksbureau.

Hierop volgend zal het pand door een erkend gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf dienen te worden gesaneerd.

Na sanering zullen wederom door een erkend gecertificeerd onderzoeksbureau metingen dienen te worden verricht, waaruit zal blijken of het pand weer mag worden vrijgegeven.

Tevens wijzen wij u erop dat in artikel 199 van het Wetboek van Strafrecht onder andere is bepaald, dat hij die opzettelijk zegels waarmee voorwerpen door of vanwege het bevoegd openbaar gezag verzegeld zijn verbreekt, opheft of beschadigt, of de door zodanig zegel bewerkte afsluiting op andere wijze verijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

De kosten verbonden aan het verzegelen en ontruimen van het pand, inclusief 10% in verband met het houden van toezicht, zullen op u worden verhaald ingevolge artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze kosten zullen zo nodig door middel van een dwangbevel op u worden verhaald.

U kunt tegen dit besluit binnen zes weken na verzending ervan een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij ons college op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Wij merken daarbij op, dat het indienen van een bezwaarschrift geen schorsende werking heeft.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

BIJLAGE 5 - OPHEFFING SLUITINGSBEVEL

Naam
Adres
Woonplaats

Onderwerp:
Opheffing sluiting en verzegeling
Pand:.....

Geachte heer/mevrouw,

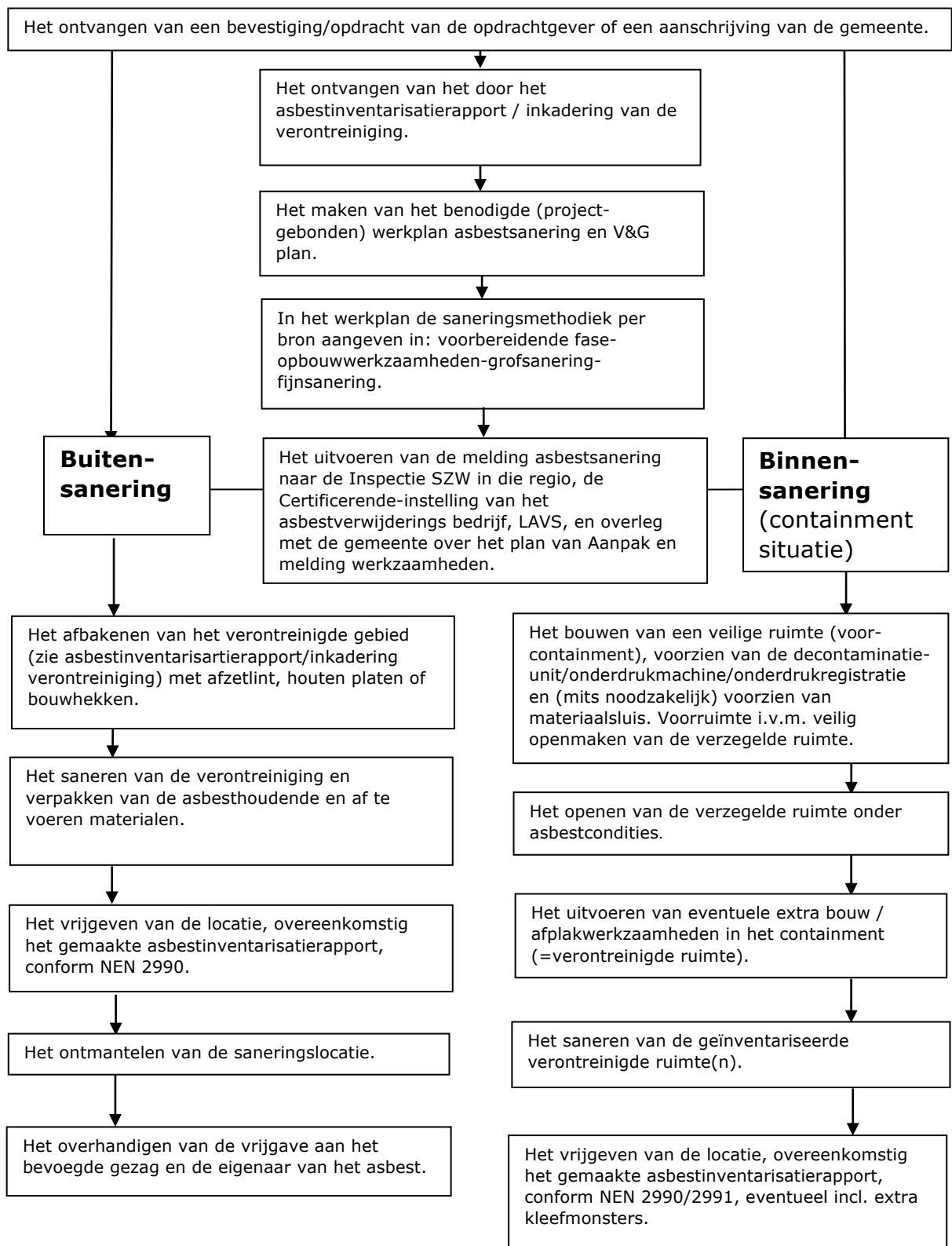
Bij besluit van d.d....., hebben wij u aangeschreven de bewoning van het pand..... te staken, gestaakt te houden en te verzegelen in verband met een besmetting van asbest .

Uit een in uw opdracht uitgevoerd onderzoek door het laboratorium is gebleken dat het pand volledig is gesaneerd van asbest.

Dit geeft aanleiding om de sluiting en verzegeling van het pand formeel op te heffen.

Hoogachtend,

BIJLAGE 6 - STROOMSCHEMA ROL ASBESTVERWIJDERINGSBEDRIJF

ALLE LINKJES BIJ ELKAAR

Landelijke Richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid

<https://www.bwtinfo.nl/dossiers/richtlijn-bouw-en-sloopveiligheid>

Handreiking Asbestcommunicatie

<https://www.bwtinfo.nl/dossiers/sloop-en-asbestinformatie/handreiking-asbestcommunicatie>

Handreiking Aanpak Asbestincidenten

<https://www.ifv.nl/nieuws/Paginas/Handreiking-Aanpak-asbestincidenten-werkversie-1-1.aspx>

www.omgevingsdienst.nl

<http://www.omgevingsdienst.nl>

Veilig werken met asbestcementleidingen

https://www.publicspaceinfo.nl/media/uploads/files/KIWA_2010_0002.pdf

Kadaster inz. kabels en leidingen

<https://zakelijk.kadaster.nl/graafsector>

Handleiding meten rekenen industrielawaai

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2011/03/22/handleiding-meten-en-rekenen-industrielawaai>

Handreiking industrielawaai en vergunningverlening

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/wet-algemene/toestemming-milieu/industrielawaai/>

Komo – golfplaten wel of geen asbest

<https://www.komo.nl/app/uploads/2018/04/Golfplaten-wel-of-geen-asbest-V3.pdf>

Kiwa - golfplaten wel of geen asbest

https://www.kiwa.com/nl/nl/service/brl-1103-daken-en-gevels-met-geprofileerde-asbestvrije-vezelcementplaten/?_t_id=1B2M2Y8AsgTpgAmY7PhCfg%3d%3d&_t_q=golfplaten+wel+of+geen+asbest&_t_tags=language%3anl%2csiteid%3a95b53cb2-068e-4760-a69e-a5a92461fc41&_t_ip=80.56.19.150&_t_hit.id=Kiwa2020_Web_Models_Pages_ServiceProductPage/7def1f86-fce9-46c7-90ea-adb8908eeee8_nl&_t_hit.pos=1

Ascert

<https://www.ascert.nl>

Raad voor Accreditatie

<https://www.rva.nl>

Landelijk asbestvolgsysteem

<https://www.lavsinfo.nl>

Asbestvolgsysteem

<https://www.asbestvolgsysteem.nl>

Vlakglasrecycling

<https://www.vlakglasrecycling.nl>

GGD Richtlijn

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20140101-rivm-ggd-richtlijn-medische-milieukunde.pdf>

Webportaal Inspectie SZW

<https://meldingen.inspectieszw.nl/DigitaleDienst.WebApp/default.aspx>

Aedes

<https://www.aedes.nl>

VVTB

<https://vvtb.nl>

VOAM-VKBA

<http://voam-vkba.nl>

VERAS

<https://www.sloopaannemers.nl>

Fenelab

<http://www.fenelab.nl>

WETTEN

Algemene Wet Bestuursrecht

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/2019-07-01>

Arbeidsomstandighedenbesluit

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/2019-01-01>

Arbeidsomstandighedenregeling

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0008587/2019-04-01>

Arbeidsomstandighedenwet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0010346/2019-01-01>

Asbestverwijderingsbesluit 2005

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0019316/2019-07-01>

Regeling Europese Afvalstoffenlijst

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0013546/2019-01-01>

Bouwbesluit 2012

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030461/2019-07-01>

Regeling Bouwbesluit 2012

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0031022/2019-07-01>

Erfgoedwet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037521/2017-09-01>

Wet geluidhinder

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0003227/2017-05-01>

Besluit geluidhinder

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0020445/2018-03-01>

Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0016292/2016-01-01>

Wet natuurbescherming

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01>

Waterwet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0025458/2018-07-01>

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0024779/2018-07-28>

gemeentewet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/2019-01-01>

Huisvestingswet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0035303/2019-07-01>

Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0016292/2016-01-01>

Besluit inzamelen afvalstoffen

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0016530/2018-01-01>

Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0017294/2014-07-03>

Besluit Omgevingsrecht

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0027464/2019-07-01>

Woningwet

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0005181/2019-07-01>

Wet Ruimtelijke ordening

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0020449/2018-07-01>

Besluit asbestwegen milieubeheer

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0011619/2008-06-01>

Certificatieschema voor de Procecertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering

<https://www.ascert.nl/wetgeving/item6>

COLOFON

De **Handreiking Slopen** is tot stand gekomen op initiatief van Cees Verkade en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.

De samenstelling van de handreiking en de uitbreiding en actualisering is gerealiseerd door de volgende personen:

Cees Verkade	projectleider namens Vereniging BWT Nederland, tevens redactie
Rien van den Berg	gemeente Utrecht
Bert Beverdam	gemeente Enschede
Erik Dohmen	gemeente Houten
Rob van Huis	gemeente Schiedam
Cees Schippers	gemeente Utrecht
Willy Verbeeten	gemeente Enschede
Rien Verhoeven	gemeente Breda
Rinus Westveer	gemeente Lansingerland
Raoul Willemsen	gemeente Berkelland

Een klankbordgroep bestaande uit de volgende personen heeft deelgenomen aan de realisering van de eerste handreiking in 2007:

Jos Koster	BME Vianen
Freek Oranje	Oranje Demontage Spijkenisse

De **Handreiking Handhaving Illegale asbestsloop** is tot stand gekomen op initiatief van Cees Verkade en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.

De samenstelling van de handreiking en de uitbreiding en actualisering is gerealiseerd door de volgende personen:

Cees Schippers	gemeente Utrecht
Rinus Westveer	gemeente Lansingerland
Mart van der Helm	gemeente Breda
Frans Leerkes	Inspectie SZW
Cor van Wijngaarden	TÜV-Nederland QA B.V.
Arco Engelen	HumanNova
Jan van Willigenburg	BME Asbestconsult
Jeroen Kouters	Van Caam Asbestverwijdering en Sloopwerken
Gert Jan van Leeuwen	namens VBWTN
Cees Verkade	namens VBWTN (voorzitter)

De beide handreikingen zijn najaar 2017, in opdracht van de Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland, samengevoegd en geactualiseerd tot **Handreiking Slopen en Handhaving Illegale asbestsloop**.

De samenstelling van deze handreiking is gerealiseerd door de volgende personen:

Jos Campfens	BAR organisatie (gemeente Barendrecht-Albrandswaard-Ridderkerk)
Rinus Westveer	namens VBWTN
Bas Knopper	gemeente Nieuwegein
Cees Verkade	namens VBWTN
Ingeborg Kriegsman	Kriegsman consultancy

De foto's in de handreiking zijn afkomstig van Cees Verkade, Cees Schippers, Freek Oranje†, Ingeborg Kriegsman, Search en Infomil.

VERANTWOORDING

De Handreiking Slopen en Handhaving Illegale Asbestsloop is een uitgave van de Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland (VBWTN). Deze vereniging heeft als doelstelling de professionalisering en belangenbehartiging van het Bouw- en woningtoezicht (BWT) in ons land. Dit gebeurt door het opzetten van gezamenlijke activiteiten, het ontwikkelen van hulpmiddelen en kennisuitwisseling via bijeenkomsten, de websites en een vakblad. Verder houden we ons bezig met standpuntvorming, al dan niet samen met andere organisaties in de private en publieke sfeer en overleg met de rijksoverheid (ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, resp. Infrastructuur en Milieu) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

De kern van de VBWTN wordt gevormd door de aangesloten gemeenten. Daarnaast kent de vereniging het persoonlijk lidmaatschap voor allen die werkzaam zijn in dit domein. Ook is er het geassocieerd lidmaatschap voor bedrijven en organisaties, die bemoeienis hebben met het Bouw- en woningtoezicht in de vorm van detachering, advisering, software, etc.

Op onze website, die door de vereniging wordt onderhouden, is het Dossier Sloop en Asbestinformatie ingericht.

In de versie 'juli 2019' zijn enkele wijzigingen aangebracht in de tekst naar aanleiding van wetswijzigingen en is het hoofdstuk met alle url-links die genoemd worden in de handreiking verder uitgebreid.

Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland

Secretariaat:

Postbus 416

6710 BK Ede

T 0318-438340

E info@vereniging-bwt.nl

W www.bwtinfo.nl

Voor meer informatie zie: www.bwtinfo.nl en www.vereniging-bwt.nl